

การเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

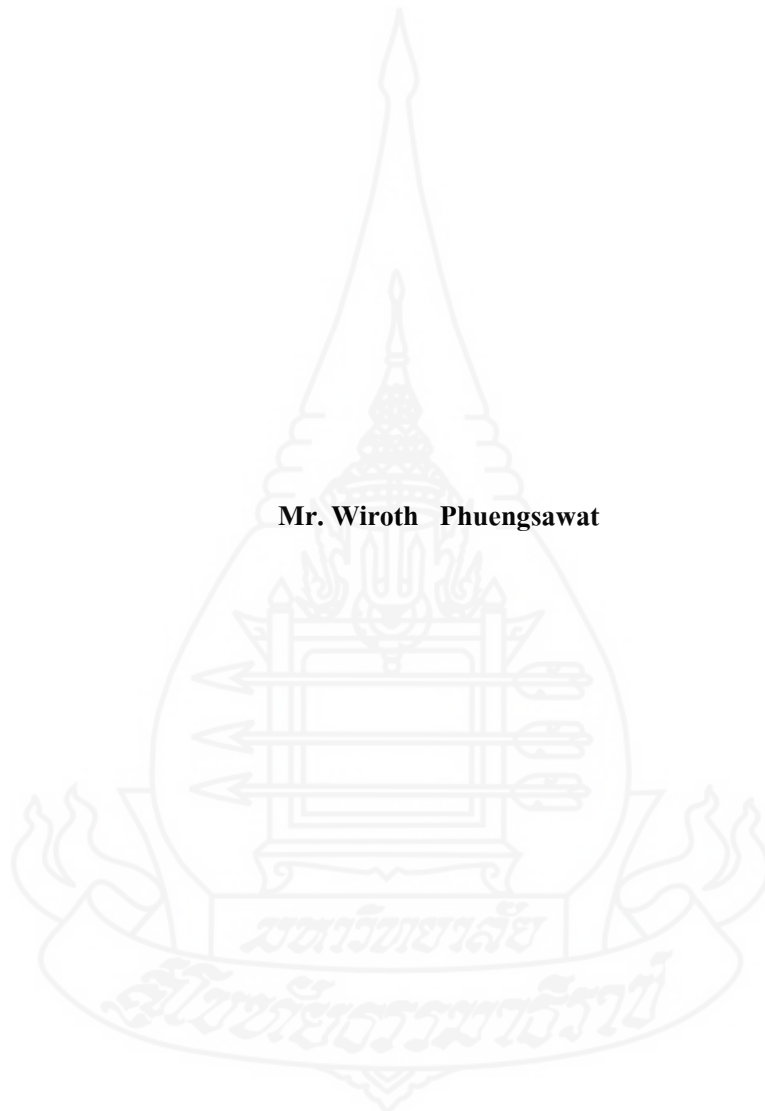
นายวิโรจน์ พึ่งสวัสดิ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

Access to the Cooperative Development Fund

Mr. Wiroth Phuengsawat

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives

School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2018

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์
ชื่อและนามสกุล	นายวิโรจน์ พึ่งสวัสดิ์
แขนงวิชา	สหกรณ์
สาขาวิชา	เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์สงเสริม หอมกลิ่น

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2562

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

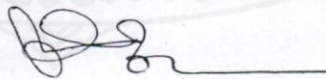
..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สงเสริม หอมกลิ่น)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ นามวงศ์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.คูสิต เวชกิจ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** การเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

ผู้ศึกษา นายวิโรจน์ พึ่งสวัสดิ์ รหัสนักศึกษา 2609001652 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น **ปีการศึกษา** 2561

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ 2) ปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ และ 3) เสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

วิธีการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ศึกษาโดยเจาะจงเลือกเฉพาะผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญจำนวน 18 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มๆละ 6 คน ได้แก่ คณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ และ สหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและจัดลำดับ

ผลการศึกษาพบว่า 1) องค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ประกอบด้วย (1) หลักเกณฑ์ในการให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2) หลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ (3) การกำหนดอัตราดอกเบี้ย และ (4) การกำหนดวงเงินให้กู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ โดยรวมมีความเหมาะสมเปิดกว้างให้สหกรณ์ทุกประเภทสามารถเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น และส่งเสริมให้สหกรณ์มีการบริหารจัดการที่ดี แต่ควรทบทวนเกี่ยวกับขั้นตอนในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับพลวัตในปัจจุบัน 2) ปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ คือ (1) สหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์และขั้นตอนการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2) กรอบวงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์มีจำกัดไม่เพียงพอต่อความต้องการของสหกรณ์ และ (3) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุนพัฒนาสหกรณ์ในระดับจังหวัดมีจำกัดไม่สามารถให้บริการสหกรณ์ได้อย่างทั่วถึง 3) ข้อเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ คือ (1) สหกรณ์ควรพัฒนาความสามารถในเชิงธุรกิจ (2) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ให้ทั้งสมาชิก คณะกรรมการ และฝ่ายจัดการสหกรณ์ (3) กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรเพิ่มกรอบวงเงินที่นำไปให้สหกรณ์กู้ให้เพียงพอต่อความต้องการของสหกรณ์ (4) ปรับปรุงขั้นตอน วิธีการ หลักเกณฑ์ การบริการและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน (5) พัฒนาการบริการและพัฒนาบุคลากรให้ตอบสนองความต้องการของสหกรณ์ และ (6) ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ไปยังสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ให้เข้าใจในบริบทของกองทุนพัฒนาสหกรณ์มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ กองทุนพัฒนาสหกรณ์ การเข้าถึงเงินกู้

Independent Study title: Access to the Cooperative Development Fund
Author: Mr. Wiroth Phuengsawat; **ID:** 2609001652;
Degree: Master of Business Administration (Cooperative);
Independent Study advisor: Songserm Homglin, Associate Professor;
Academic year: 2018

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the components in accessing the cooperative development fund 2) to study problems in accessing the cooperative development fund and 3) to suggest guidelines in accessing the cooperative development fund.

This study was the qualitative research. Population was selected by using purposive sampling method from 18 key informants the divided into 3 groups, each group has 6 informants. The key informants were loan committees/sub-committees, cooperative development fund operating officers, and cooperatives that loaned from cooperative development fund. Tool employed in this study was structured interview by conducting in-depth interview and related documents. Data was analyzed using content analysis and ranking.

The results of the study indicated that 1) the components in accessing cooperative development fund consisted of (1) criteria on getting loans from cooperative development fund (2) criteria for classification of debtors (3) interest rate determination and (4) loan limit determination of cooperative development fund, in general, was appropriate and widely open to every type of cooperative that needed access to loan from cooperative development fund. The interest rate of the fund was lower than other financial institutions and the fund also encourage good management. However, the cooperative development fund should reconsider their operational processes to better suit current dynamic. 2) Problems in accessing the loans from cooperative development fund were (1) cooperatives and members lacked of understanding towards cooperative development fund and its loaning processes (2) loan limit of cooperative development fund was not sufficient for the needs of cooperatives and (3) operational officers of cooperative development fund was limited to give thorough services of the cooperative. (3) Suggestions on guidelines in accessing loans from cooperative development fund included (1) cooperatives should develop their business skills, (2) there should be an establishment of cooperative principles understanding to members, committees, and cooperative management, (3) cooperative development fund should extend their credit limit to better respond to the needs of cooperatives, (4) there should be modifications in process, method, criteria, service, and technology used in the cooperative development fund, (5) there should be and improvement in service and employee development in order to meet the needs of cooperatives, and (6) there should be more channels added for cooperative announcement so that cooperative members can understand more about the context of cooperative development fund.

Keywords: Cooperative development fund, Loan accessibility

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ส่งเสริม หอมกลิ่น อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ อาจารย์ซึ่งให้คำปรึกษาและคำแนะนำอัน เป็นประโยชน์ในการศึกษา ทั้งยังช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตาเสมอมา ผู้ศึกษา ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ในแขนงวิชาสหกรณ์ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา รวมทั้ง กรุณาให้ความรู้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่การศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณรองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ คณะอนุกรรมการพิจารณาเงินกู้กองทุน พัฒนาสหกรณ์ ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์กองทุน พัฒนาสหกรณ์ นักวิชาการสหกรณ์ และคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ ที่กรุณาให้ความรู้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่การศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ แขนงวิชาสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่มีส่วนร่วมในการศึกษาระดับ มหาบัณฑิต ของผู้ศึกษาในครั้งนี้

ขณะที่ผู้ศึกษาศึกษาอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษา ได้รับทุนการศึกษาจากสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ในปี พ.ศ. 2560 และได้รับสนับสนุนเงินกู้เพื่อการศึกษาจาก เงินทุน พัฒนาบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ จึงขอขอบพระคุณ คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ออมทรัพย์ ข้าราชการสหกรณ์ และผู้บริหารกรมส่งเสริมสหกรณ์ คณะกรรมการเงินทุนพัฒนาบุคลากรกรม ส่งเสริมสหกรณ์ บุคลากรกองการเจ้าหน้าที่ ด้วยความสำนึกเป็นอย่างสูง

วิโรจน์ พิงส์สวัสดิ์

กันยายน 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	2
กรอบแนวคิดการศึกษา	2
ขอบเขตของการศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
บริบทของกองทุนพัฒนาสหกรณ์	6
หลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์	21
แนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ	30
แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การตรวจสอบข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ตอนที่ 1 องค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์	53
ตอนที่ 2 ปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์	72
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์	74
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
สรุปการศึกษา	75
อภิปรายผล	80
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	91
แบบสัมภาษณ์	93
ประวัติผู้ศึกษา	121

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	การเสนองบประมาณเพิ่มเติมของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ 8
ตารางที่ 2.2	เงินงบประมาณประจำปีเพิ่มเติม 9
ตารางที่ 2.3	ข้อมูลการให้เงินกู้ ปีบัญชี 2560 ตามวัตถุประสงค์ 14
ตารางที่ 2.4	ข้อมูลการให้เงินกู้ปีบัญชี 2560 ตามประเภทสหกรณ์ 15
ตารางที่ 2.5	ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ตามชั้นลูกหนี้ กพส. 16
ตารางที่ 2.6	ข้อมูลการให้เงินกู้ ปีบัญชี 2560 ตามอัตราดอกเบี้ย 17
ตารางที่ 2.7	ข้อมูลการให้เงินกู้ ปีบัญชี 2560 ตามชั้นลูกหนี้ในแต่ละอัตราดอกเบี้ย 19
ตารางที่ 2.8	ข้อมูลการให้เงินกู้ปีบัญชี 2560 ตามชั้นลูกหนี้เงินกู้ในแต่ละขนาดสหกรณ์ 20
ตารางที่ 2.9	ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ตามชั้นลูกหนี้ กพส. 29
ตารางที่ 2.10	การพิจารณาวงเงินให้กู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ 30
ตารางที่ 3.1	จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญและการลดลงของความคลาดเคลื่อน 45
ตารางที่ 3.2	เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล 46
ตารางที่ 3.3	หมวดหมู่รายการเอกสาร 50
ตารางที่ 4.1	คุณสมบัติของสหกรณ์ที่จะกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ 54
ตารางที่ 4.2	วัตถุประสงค์การให้สหกรณ์กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ 55
ตารางที่ 4.3	ระยะเวลาให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ 56
ตารางที่ 4.4	อัตราดอกเบี้ยและค่าปรับ กองทุนพัฒนาสหกรณ์ 57
ตารางที่ 4.5	หลักประกันเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ 58
ตารางที่ 4.6	การพิจารณากลับกรองเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (ต่อ 1 สัญญา) 59
ตารางที่ 4.7	อำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (ต่อ 1 สัญญา) 61
ตารางที่ 4.8	กรอบการพิจารณาการขอกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ 62
ตารางที่ 4.9	มาตรฐานการเงินของสหกรณ์ 63
ตารางที่ 4.10	การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ 64
ตารางที่ 4.11	วินัยทางการเงินของสหกรณ์ 65
ตารางที่ 4.12	การกำหนดชั้นลูกหนี้ 66
ตารางที่ 4.13	การพิจารณาจัดชั้นลูกหนี้ประจำปี 67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 4.14	การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์	68
ตารางที่ 4.15	ตารางกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้	69
ตารางที่ 4.16	การขอกู้เงินตามโครงการพิเศษ	70
ตารางที่ 4.17	การพิจารณาวงเงินให้กู้ยืม	71
ตารางที่ 4.18	ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์	72
ตารางที่ 4.19	ปัจจัยด้านกองทุนพัฒนาสหกรณ์และผู้ปฏิบัติงาน	73
ตารางที่ 4.20	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์	74

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการศึกษา 2
ภาพที่ 2.1	สัดส่วนการกู้ยืม ปีบัญชี 2560 ตามวัตถุประสงค์ 14
ภาพที่ 2.2	สัดส่วนการกู้ยืม ปีบัญชี 2560 ตามประเภทสหกรณ์ 15
ภาพที่ 2.3	สัดส่วนจำนวนสหกรณ์ที่มีการจัดชั้นลูกหนี้ กพส. ปีบัญชี 2560 16
ภาพที่ 2.4	สัดส่วนการกู้ยืม ปีบัญชี 2560 ตามอัตราดอกเบี้ย 18
ภาพที่ 2.5	สัดส่วนการกู้ยืม ปีบัญชี 2560 ตามชั้นลูกหนี้ กพส. 20
ภาพที่ 2.6	โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์ 38

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เงินทุนนับเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเริ่มต้นในการทำธุรกิจและการต่อยอดกิจการต่าง ๆ ให้เจริญก้าวหน้า และขยายโอกาสในด้านธุรกิจให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น สำหรับบริษัทเอกชนทั่วไปแหล่งเงินทุนที่สำคัญมาจากการยื่นขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินหรือธนาคารพาณิชย์ทั่วไป แต่สำหรับองค์กรภาคประชาชนแบบสหกรณ์ซึ่งมีความหลากหลายของลักษณะในการดำเนินธุรกิจ กองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็นเครื่องมือที่สำคัญของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในการช่วยเหลือและสนับสนุนเงินกู้ให้กับสหกรณ์ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ได้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำไปใช้สำหรับการดำเนินธุรกิจทั้งในรูปแบบของทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ การให้สมาชิกกู้ยืม การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร และการลงทุนก่อสร้างสำนักงานหรืออุปกรณ์การตลาดที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ในระยะเริ่มต้นของการดำเนินธุรกิจสหกรณ์นั้น เงินทุนมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อให้ธุรกิจสามารถเดินหน้าต่อไปได้ถึงเป้าหมาย จนกว่าสหกรณ์เข้มแข็งมีเงินทุนเป็นของตัวเอง

กองทุนพัฒนาสหกรณ์จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายได้ ซึ่งกรมส่งเสริมสหกรณ์ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าวและมุ่งเน้นที่จะใช้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ช่วยส่งเสริมการดำเนินงานธุรกิจสหกรณ์ให้ตรงกับความต้องการของสหกรณ์แต่ละประเภท และเหมาะสมกับขนาดของสหกรณ์

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้สนับสนุนเงินกู้ยืมแก่สหกรณ์ทั่วประเทศ 1,431 แห่ง เป็นเงิน 3,898.22 ล้านบาท (กองทุนพัฒนาสหกรณ์, 2561 น. 10) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า จำนวนสหกรณ์ที่ได้รับการสนับสนุนเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ เมื่อเทียบกับจำนวนสหกรณ์ทั้งหมดในประเทศไทย ที่มีสถานะยังดำเนินธุรกิจอยู่ จำนวน 6,744 แห่ง และยังไม่เริ่มดำเนินการ จำนวน 133 แห่ง รวมจำนวน 6,877 แห่ง (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2562) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.16 ซึ่งนับว่ายังเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก

ผู้ศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ จึงมีความสนใจในการศึกษาเรื่องการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ เพื่อศึกษา

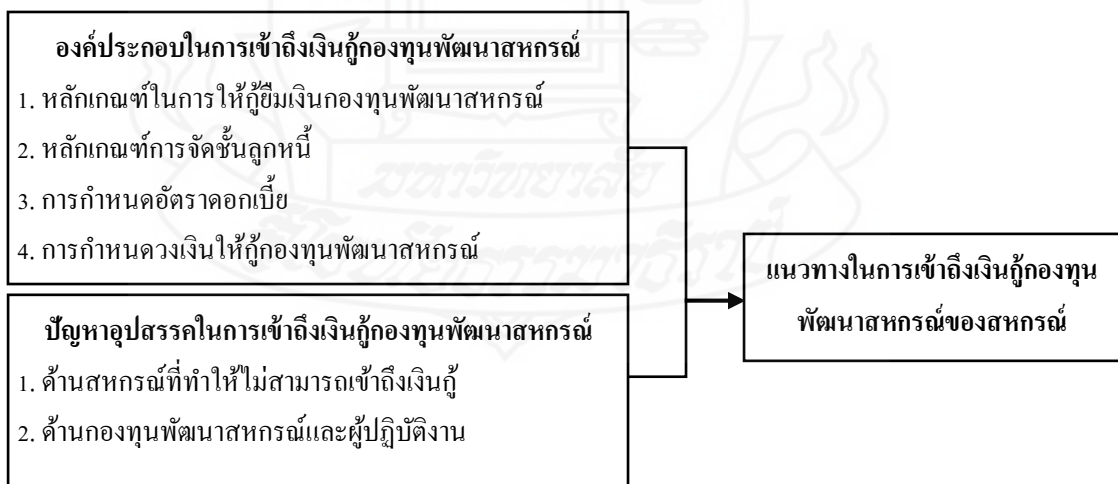
องค์ประกอบและปัญหาอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ เพื่อลดข้อจำกัดในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ นอกจากนั้นยังไม่มีการศึกษาใดที่เชื่อมโยงองค์ประกอบในการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์กับปัญหาอุปสรรค เพื่อหาสาเหตุและผลกระทบ เพื่อพัฒนาแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ เพื่อจะสามารถส่งเสริมให้สหกรณ์เข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ได้เพิ่มมากขึ้น และสามารถนำเงินทุนไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสหกรณ์ทั่วประเทศได้ จึงได้ศึกษาในครั้งนี้

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์
- 2.2 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์
- 2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาเรื่องการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตของการศึกษา

4.1 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ที่มีความรู้ และประสบการณ์ เกี่ยวกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน 18 ท่าน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ จำนวน 6 ท่าน กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน 6 ท่าน กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน 6 สหกรณ์

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาองค์ประกอบและปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์.

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือน มิถุนายน – กันยายน 2562

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.) หมายถึง เงินทุนหมุนเวียน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อเป็นทุนส่งเสริมกิจการของสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542

5.2 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ทุกประเภท ที่มีคุณสมบัติตามระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.) พ.ศ. 2552 ข้อ 13 คุณสมบัติของสหกรณ์ที่จะกู้ยืม ดังนี้

- (1) สหกรณ์ทุกประเภท
- (2) มีทุนเรือนหุ้นไม่ต่ำกว่า 50,000.- บาท
- (3) มีวินัยทางการเงิน และไม่มีหนี้สินค้างชำระต่อกรมฯ ทุกเงินทุน
- (4) ไม่มีการทุจริต และไม่มีข้อบกพร่องทางการเงินและทางบัญชี ในกรณีที่สหกรณ์มีข้อบกพร่อง หรือทุจริตต้องได้รับการแก้ไขแล้ว

(5) สหกรณ์ตั้งใหม่ไม่เกิน 1 ปี ให้กู้ได้ไม่เกิน 500,00.- บาท

5.3 องค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ หมายถึง ข้อปฏิบัติของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในการพิจารณาให้สหกรณ์กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย

- (1) หลักเกณฑ์ในการให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์
- (2) หลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์
- (3) การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

(4) การกำหนดวงเงินให้กู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

5.4 หลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ หมายถึง แนวทางที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนดขึ้นไว้เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ วิเคราะห์ พิจารณาวินิจฉัย เกี่ยวกับการกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

5.5 หลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ หมายถึง แนวทางที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนดขึ้นไว้เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์แผนงาน/โครงการที่สหกรณ์ขอผู้ รวมถึงการพิจารณาวินิจฉัย เกี่ยวกับการกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

5.6 หลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ หมายถึง แนวทางที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนดขึ้นไว้เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นลูกหนี้ เพื่อใช้กำหนดอัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บกับสหกรณ์ การกำหนดวงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

5.7 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ หมายถึง อัตราที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนดให้สหกรณ์ (ลูกหนี้) จ่ายดอกเบี้ยสำหรับการใช้เงินที่ยืมมาจากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (เจ้าหนี้) ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์และชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

5.8 การกำหนดวงเงินให้กู้ กพส. หมายถึง เกณฑ์ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนดเพื่อใช้ในการพิจารณาวงเงินให้กู้ยืม โดยพิจารณาองค์ประกอบ 2 ด้าน คือชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ และขนาดของสหกรณ์ผู้กู้ (ตามเกณฑ์การจัดขนาดของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์)

5.9 ปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ หมายถึง ปัจจัยด้านต่างๆ ทั้งภายในของสหกรณ์ และปัจจัยภายนอก ที่มีผลกระทบต่อ การเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้บริหารสหกรณ์สามารถนำมาใช้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำแผนงาน/โครงการ กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ทราบถึง องค์ประกอบที่สำคัญ หลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและวิธีการแก้ไขสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำคำขอกู้เงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ได้

6.2 ผู้บริหารของกรมส่งเสริมสหกรณ์ สามารถนำมาใช้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การพิจารณาให้การสนับสนุนเงินทุนส่งเสริมกิจการแก่สหกรณ์ รวมไปถึงพัฒนาการบริหารจัดการ กระบวนการทำงาน การบริการของกองทุนเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับความสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง

6.3 ผู้ศึกษาและผู้ที่มีสนใจสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อต่อยอดในการทำงานด้านการส่งเสริมสหกรณ์ พัฒนาองค์ความรู้ด้านกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ใช้ในการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ก้าวหน้าไปสู่เป้าหมาย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ สำหรับสหกรณ์ผู้ศึกษา ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลก่อนที่จะทำการศึกษา โดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานจากแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของเรื่องที่ศึกษาค้นคว้านี้ เพื่อใช้ประกอบการศึกษาและช่วยชี้นำทิศทางการทำการศึกษา โดยมีประเด็นสำคัญในการนำเสนอหัวข้อต่อไปนี้

1. บริบทของกองทุนพัฒนาสหกรณ์
2. หลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์
3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
5. งานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

1. บริบทของกองทุนพัฒนาสหกรณ์

กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.) ได้ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 โดยโอนเงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมการสหกรณ์ มาเป็นของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ โดยมีเงินทุนแรกตั้งจำนวน 2,286.35 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2545 ได้โอนกองทุนพัฒนาสหกรณ์ไปตั้งไว้ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ ตั้งแต่วันที่ 6 ตุลาคม 2545 และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสหกรณ์ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางการบริหารกองทุนพัฒนาสหกรณ์ พร้อมทั้งกลั่นกรองพิจารณาแผนงานและโครงการของสหกรณ์ที่ขอกู้เงินจากกองทุนพัฒนาสหกรณ์

1.1 ข้อมูลทั่วไปกองทุนพัฒนาสหกรณ์

1.1.1 ประวัติเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

ประวัติเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กองทุนพัฒนาสหกรณ์, 2561 น. 2-3) ดังนี้

- 1) การจัดตั้ง “ทุนส่งเสริมการสหกรณ์”

ในปี พ.ศ.2483 รัฐบาลได้ตั้งงบประมาณให้ไว้เป็นทุนช่วยเหลือสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ เช่น สหกรณ์ขายข้าวและพืชผล ร้านสหกรณ์ และสหกรณ์นิคมกสิกรรม ฯลฯ โดยมอบให้กรมสหกรณ์กระทรวงเกษตรราชการ เป็นผู้พิจารณาจัดสรรให้สหกรณ์ประเภทต่าง ๆ กู้เพื่อ

เป็นทุน เรียกว่า “ ทุนส่งเสริมการสหกรณ์” โดยให้สหกรณ์ประเภทต่าง ๆ นอกจากสหกรณ์ประเภทหาทุน ฎูไปขยายกิจการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น สหกรณ์ที่ได้รับความช่วยเหลือนี้ ส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์ที่ดิน และสหกรณ์พาณิชย์ ต่อมากระทรวงการคลัง ได้เห็นชอบให้รวมเงินทุนส่งเสริมการสหกรณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากเงินงบประมาณปี 2491 และ ปี 2492 เข้าด้วยกัน ซึ่งขณะนั้น มีจำนวนเงินทั้งสิ้น 25.768 ล้านบาท จัดตั้งเป็น “เงินทุนส่งเสริมการสหกรณ์” เมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2493 หลังจากนั้น รัฐบาลได้ให้งบประมาณเพิ่มเติมเป็นรายปี จนถึงสิ้นปี พ.ศ. 2500 มีเงินทุนรวมทั้งสิ้น 91.904 ล้านบาท (ตามรายงานครบรอบ 50 ปี ของสหกรณ์ในประเทศไทย) ต่อมาได้มีการจัดตั้งเงินทุนต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมกิจการสหกรณ์เพิ่มเติม ดังนี้

ปี 2509 เงินทุนหมุนเวียนจัดสหกรณ์ที่ดินและอาคาร

ปี 2513 เงินทุนหมุนเวียนจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนม

ปี 2518 เงินทุนหมุนเวียนโครงการเร่งรัดพัฒนาดินเปรี้ยวเพื่อเพิ่มผลผลิตทาง

การเกษตร

ปี 2520 เงินทุนหมุนเวียนให้สหกรณ์ร้านค้าผู้ยืม

ปี 2520 เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรเพื่อให้สหกรณ์การเกษตรผู้ยืมสำหรับสร้างล้างซื้อและปรับปรุงที่ดิน

ปี 2523 เงินทุนหมุนเวียนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด

2) การจัดตั้ง “เงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมการสหกรณ์”

ในปี พ.ศ.2526 กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาเห็นว่า เงินทุนหมุนเวียนที่อยู่ในความดูแล มีอยู่หลายเงินทุน และแต่ละเงินทุนมีวัตถุประสงค์เป็นการเฉพาะ ทำให้การใช้ประโยชน์จากแต่ละเงินทุนมีข้อจำกัด กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง เพื่อขอรวมเงินทุนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และกระทรวงการคลังได้ให้ความเห็นชอบตามหนังสือ ที่ กค 0507/119 ลงวันที่ 4 มกราคม 2527 ให้รวมเงินทุนต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ทั้งจำนวน 7 เงินทุน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการให้กู้ยืมเข้าเป็นเงินทุนหมุนเวียนเดียวกัน รวมเป็นเงิน 339.442 ล้านบาท ใช้ชื่อว่า “เงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมการสหกรณ์” ไว้ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและพัฒนางานสหกรณ์ โดยการสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้สหกรณ์ต่าง ๆ กู้ยืมไปดำเนินธุรกิจให้บริการแก่สมาชิก

เนื่องจากความต้องการใช้เงินทุนของสหกรณ์มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยต่อเนื่อง แต่กองทุนไม่สามารถสนับสนุนเงินทุนให้ทุกสหกรณ์ได้ครบถ้วนตามจำนวน เพราะมี

จำนวนจำกัด ดังนั้น กรมส่งเสริมสหกรณ์ จึงได้เสนอขอเงินงบประมาณเพิ่มเป็นประจำทุกปี และได้รับเงินงบประมาณเพิ่มเติม สรุปดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การเสนองบประมาณเพิ่มเติมของกองทุนพัฒนาสหกรณ์

หน่วย : ล้านบาท

ปี งบประมาณ	รายการ	จำนวนเงิน
2533	งบประมาณประจำปี	6.25
2534	โครงการจัดการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดงและหอมหัวใหญ่	100.00
2535	โครงการนิคมสหกรณ์อีสานพัฒนา	40.00
	โครงการส่งเสริมและฟื้นฟูอาชีพของสมาชิกสหกรณ์ที่ประสบภัยจากได้ฝุ่นเกย์	9.00
2536	โครงการส่งเสริมและฟื้นฟูอาชีพของสมาชิกสหกรณ์ที่ประสบภัยจากได้ฝุ่นเกย์	9.00
	โครงการเร่งรัดเพิ่มผลผลิตสหกรณ์ผู้ใช้น้ำ	10.00
	โครงการพัฒนาเกษตรผสมผสานในเขตนิคมสหกรณ์	11.00
2538	โครงการสนับสนุนเงินทุนสหกรณ์ขนาดเล็ก	200.00
2539	งบประมาณประจำปี	700.00
2540	งบประมาณประจำปี	450.00
	รวมทั้งสิ้น	1,535.25

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2561, น. 3)

3) การจัดตั้งกองทุนพัฒนาสหกรณ์

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 27 ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.) ในกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ เรียกโดยย่อว่า “กพส.” เพื่อเป็นทุนส่งเสริมกิจการของสหกรณ์ โดยมีเงินทุนแรกตั้ง จำนวน 2,286.35 ล้านบาท ซึ่งที่มาของเงินทุนแรกตั้งจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

- โอนเงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมการสหกรณ์ จำนวน 2,118.91 ล้านบาท ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 134 (วรรคท้าย)

- เงินทุนส่งเสริมการศึกษาทางสหกรณ์ จำนวน 99.82 ล้านบาท

- เงินสมทบจาก ADB จำนวน 67.62 ล้านบาท

ก่อนพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545

กำหนดให้กองทุนพัฒนาสหกรณ์อยู่ในความดูแลของ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ตั้งแต่วันที่ 6 ตุลาคม 2545 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ได้รับเงินงบประมาณ จำนวน 631.61 ล้านบาท ดังนี้

- งบประมาณประจำปี พ.ศ.2543 จำนวน 50.00 ล้านบาท
- งบประมาณประจำปี พ.ศ.2544 จำนวน 50.00 ล้านบาท
- งบประมาณประจำปี พ.ศ.2545* จำนวน 531.61 ล้านบาท (งบกลางเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ สำหรับดำเนินโครงการพัฒนาธุรกิจโคนม จำนวน 600 ล้านบาท ส่งคืนรายได้แผ่นดินจำนวน 68.39 ล้านบาท คงเหลือ 531.61 ล้านบาท) และต่อมา กองทุนได้รับเงินงบประมาณประจำปีเพิ่มเติมตามลำดับ ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 เงินงบประมาณประจำปีเพิ่มเติม

หน่วย : ล้านบาท

ปี งบประมาณ	รายการ	จำนวนเงิน
2551	โครงการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรตามนโยบายของรัฐ	50.00
2552	โครงการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรตามนโยบายของรัฐ	50.00
	โครงการสนับสนุนเงินกู้แก่สหกรณ์เพื่อส่งเสริมสมาชิกปลูกปาล์มน้ำมันในภาคใต้	89.00
2553	โครงการสนับสนุนเงินกู้แก่สหกรณ์เพื่อส่งเสริมสมาชิกปลูกปาล์มน้ำมันในภาคใต้	90.00
	โครงการส่งเสริมการดำเนินธุรกิจปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	10.00
2554	โครงการบริหารจัดการตลาดผลไม้ของสถาบันเกษตรกร	100.00
	โครงการสนับสนุนเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการหลวง	16.80
2555	โครงการบริหารจัดการตลาดผลไม้ของสถาบันเกษตรกร	46.56
	โครงการสนับสนุนการส่งเสริมการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวและถั่วเหลืองพันธุ์ดีแก่เกษตรกรในสถาบันเกษตรกร	15.12
2556	โครงการบริหารจัดการตลาดผลไม้ของสถาบันเกษตรกร	45.00
	โครงการสนับสนุนเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการหลวง	20.00
2560*	โครงการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของสหกรณ์	50.00
	รวมทั้งสิ้น	582.48

หมายเหตุ ปีงบประมาณ 2560* ขอดังงบประมาณ จำนวน 100 ล้านบาท

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2561 น. 4)

นอกจากเงินงบประมาณข้างต้น ที่กองทุนพัฒนาสหกรณ์ได้รับเพิ่มเติมระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.2547 – 2560 สหกรณ์ที่ได้รับความช่วยเหลือด้านเงินทุน ภายใต้โครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างภาคเกษตร (Agricultural Sector Program Loan : ASPL) ได้ส่งเงินบริจาคส่วนของต้นเงิน ที่ได้รับจากโครงการสหทบคืนให้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 875.89 ล้านบาท

1.1.2 แผนยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ปี 2561 - 2564

เพื่อให้การบริหารกองทุนพัฒนาสหกรณ์ดำเนินการได้อย่างเหมาะสม เป็นไปตามนโยบายที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงมั่นใจได้ว่าครอบคลุมความเสี่ยงและประเด็นสำคัญขององค์กรได้อย่างครบถ้วน ผู้ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ผู้แทนสหกรณ์ผู้รับบริการ นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ ได้ร่วมหารือการทบทวนแผน โดยนำผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นข้อมูลประกอบ ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาสหกรณ์ พ.ศ.2561 – 2564 เพื่อกำหนดเป็นกรอบทิศทางการบริหารกองทุนพัฒนาสหกรณ์ และเป็นเครื่องมือส่งเสริมสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ : 2562) สรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เป็นกองทุนที่มีการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ เพื่อสนับสนุนพัฒนาสหกรณ์ให้เข้มแข็ง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

พันธกิจ (Mission)

“บริหารจัดการกองทุนอย่างมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ และพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อขับเคลื่อนระบบสหกรณ์ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Objective)

- 1) เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนสหกรณ์ให้เข้มแข็ง ส่งผลให้สมาชิกอยู่ดีกินดี
- 2) เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพ โดยมีการใช้นวัตกรรมเข้าไป

ขับเคลื่อนกองทุน

- 3) สร้างความเชื่อมั่นแก่สหกรณ์ที่มีต่อกองทุน
- 4) เพื่อเพิ่มโอกาสเข้าถึง กพส. ของสหกรณ์อย่างเท่าเทียมกัน
- 5) เป็นกองทุนที่มีธรรมาภิบาล สร้างความเชื่อมั่นแก่สหกรณ์ผู้ให้บริการ

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ (Strategic Formulation)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาขีดความสามารถกองทุน

- กลยุทธ์ที่ 1.1 พัฒนาระบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการกองทุน
 กลยุทธ์ที่ 1.2 พัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาระบบบริหารจัดการ และการปรับปรุงกระบวนการ
 ทำงาน
- กลยุทธ์ที่ 2.1 พัฒนาระบบบริหารจัดการ และการปรับปรุงกระบวนการ
 ทำงาน
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกกระดับขีดความสามารถทรัพยากรบุคคลของกองทุน
 พัฒนาสหกรณ์
- กลยุทธ์ที่ 3.1 พัฒนาขีดความสามารถทรัพยากรบุคคลให้มีความเป็นมืออาชีพ
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยกกระดับขีดความสามารถกองทุนและสหกรณ์ ผ่าน
 กระบวนการจัดการความรู้ และนวัตกรรม
- กลยุทธ์ที่ 4.1 พัฒนาการถ่ายโอนองค์ความรู้ที่เป็นเลิศ และส่งเสริมการ
 พัฒนานวัตกรรมกองทุนและสหกรณ์
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การกำกับดูแลกิจการที่ดี ความเสี่ยง และข้อบังคับ
- กลยุทธ์ที่ 5.1 พัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความ
 เสี่ยง และข้อบังคับ

1.1.3 การบริหารกองทุนพัฒนาสหกรณ์

การบริหารกองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีดังนี้ รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 (กองทุนพัฒนาสหกรณ์, 2561)

วัตถุประสงค์ ของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ เพื่อส่งเสริมกิจการของสหกรณ์ ภายใต้ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สินของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.) พ.ศ. 2550 และฉบับที่ 2 พ.ศ.2557 โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนา การสหกรณ์แห่งชาติ และระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.) พ.ศ.2557 ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 30 กำหนดให้คณะกรรมการบริหาร กพส. มีอำนาจหน้าที่บริหาร กพส. ตลอดจนตรวจสอบติดตามและประเมินผลงาน ของสหกรณ์ที่ได้รับการส่งเสริมกิจการ จาก กพส. ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1) คณะกรรมการบริหาร กพส. ประกอบด้วย

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	ประธานกรรมการ
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	กรรมการ
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
อธิบดีกรมประมง	กรรมการ
อธิบดีกรมปศุสัตว์	กรรมการ
ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานประมาณ	กรรมการ
ผู้แทนของสหกรณ์	กรรมการ
(ประเภทละ 1 คน แต่งตั้งโดยรัฐมนตรี)	
ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร	กรรมการ
(1 คน แต่งตั้งโดยรัฐมนตรี)	
รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการและเลขานุการ

2) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร กพส.

- กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางการบริหารกองทุนพัฒนาสหกรณ์
- กำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงิน กพส. เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาสหกรณ์ หรือเพื่อการดำเนินงานของ กพส. ของ กพส.
- อนุมัติแผนการดำเนินงานและกรอบประมาณการรายจ่ายประจำปี
- ติดตามและประเมินผลโครงการ/แผนงานของสหกรณ์ที่ได้รับ การสนับสนุนเงินจาก กพส.
- แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการตามที่ คณะกรรมการบริหาร กพส. มอบหมาย
- วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกรมส่งเสริม สหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.) พ.ศ.2557
- ออกระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อให้มี การปฏิบัติตามระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ดังกล่าว และเพื่อประโยชน์ในการบริหาร กพส.

- มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการรับเงินการจ่ายเงินการเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สินของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.) พ.ศ.2550 และฉบับที่ 2 พ.ศ.2557

1.2 การดำเนินงานกองทุนพัฒนาสหกรณ์

การดำเนินงานกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กองทุนพัฒนาสหกรณ์, 2561 น. 10 - 22) ดังนี้

1.2.1 การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุน คือ การให้เงินกู้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

- 1) โครงสร้างปัจจัยพื้นฐานของสหกรณ์
- 2) การผลิตและการตลาด ซึ่งสหกรณ์จะนำไปรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก เช่น ข้าวเปลือก ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน น้ำมันดิบ และอื่น ๆ รวมทั้งแปรรูปผลผลิตเหล่านี้ด้วย
- 3) สนับสนุนให้สมาชิกเข้าถึงแหล่งทุน โดยให้สหกรณ์กู้จากเงินทุนของกองทุน

จึงกล่าวได้ว่าการให้ความช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ กองทุนพัฒนาสหกรณ์ จะดำเนินการโดยสนับสนุนผ่านสหกรณ์ โดยจะดำเนินการเป็น 2 กรณี ดังนี้

- 1) การสนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์ตามโครงการปกติของสหกรณ์
- 2) การสนับสนุนให้สหกรณ์ดำเนินการเพื่อเป็นการแก้ปัญหาให้แก่สมาชิกรวมทั้งการดำเนินการตามนโยบายของหน่วยงานและภาครัฐ

1.2.2 กรอบการบริหารเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

กองทุนพัฒนาสหกรณ์กำหนดกรอบทิศทางการบริหารเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ โดยสหกรณ์และหน่วยงานของกรมส่งเสริมสหกรณ์ จะเสนอความต้องการขอเงินจากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ เพื่อนำไปดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ คือ

- 1) เพื่อดำเนินงานตามแผนงานปกติ
- 2) หน่วยงานของกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้เสนอโครงการพิเศษ เพื่อให้สหกรณ์ดำเนินการตามนโยบายภาครัฐ จากข้อมูลความต้องการกู้เงินข้างต้น คณะกรรมการบริหาร กพส. จะอนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณที่สามารถปล่อยกู้ให้แก่สหกรณ์ในแต่ละปี

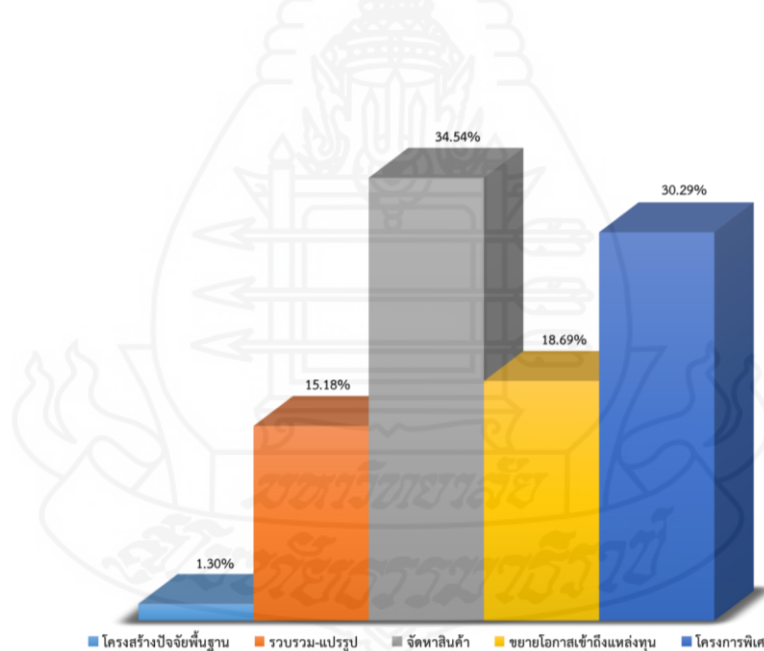
1.2.3 การให้เงินกู้แก่สหกรณ์ในปีบัญชี 2560

ผลการให้เงินกู้แก่สหกรณ์ในปีบัญชี 2560 รวมทั้งสิ้น 1,431 สหกรณ์ 1,836 สัญญา เป็นเงิน 3,898.22 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 82.94 ของกรอบวงเงินให้กู้ โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ ประเภทสหกรณ์ ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 ข้อมูลการให้เงินกู้ปีบัญชี 2560 ตามวัตถุประสงค์

รายการ	สหกรณ์		เงิน	
	(แห่ง)	สัญญา	(ลบ.)	%
สนับสนุนโครงสร้างปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น	7	16	50.53	1.30
สนับสนุนการรวบรวมผลผลิตและการแปรรูป	123	202	591.90	15.18
สนับสนุนการจัดหาสินค้า	285	507	1,346.45	34.54
สนับสนุนด้านการเงินเพื่อขยายโอกาสเข้าถึงแหล่งทุน ของสมาชิก	382	466	728.46	18.69
สนับสนุนโครงการพิเศษ	634	645	1,180.88	30.29
รวมทั้งสิ้น	1,431	1,836	3,898.22	100.00

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2561 น. 11)

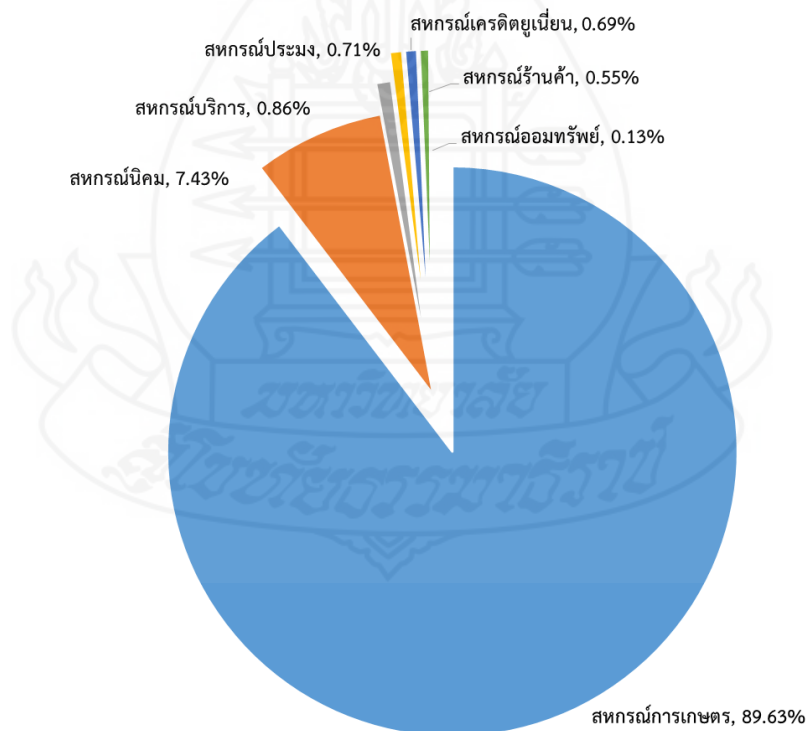
ภาพที่ 2.1 แสดงสัดส่วนการกู้ยืม ปีบัญชี 2560 ตามวัตถุประสงค์

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2561 น. 12)

ตารางที่ 2.4 ข้อมูลการให้เงินกู้ปีบัญชี 2560 ตามประเภทสหกรณ์

ประเภทสหกรณ์	จำนวน			
	สหกรณ์	สัญญา	ล้านบาท	%
สหกรณ์การเกษตร	1,289	1,661	3,494.01	89.63
สหกรณ์นิคม	76	100	289.50	7.43
สหกรณ์บริการ	29	36	33.40	0.86
สหกรณ์ประมง	11	13	27.70	0.71
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	19	19	27.11	0.69
สหกรณ์ร้านค้า	4	4	21.50	0.55
สหกรณ์ออมทรัพย์	3	3	5.00	0.13
รวมทั้งสิ้น	1,431	1,836	3,898.22	100.00

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2561 น. 12)

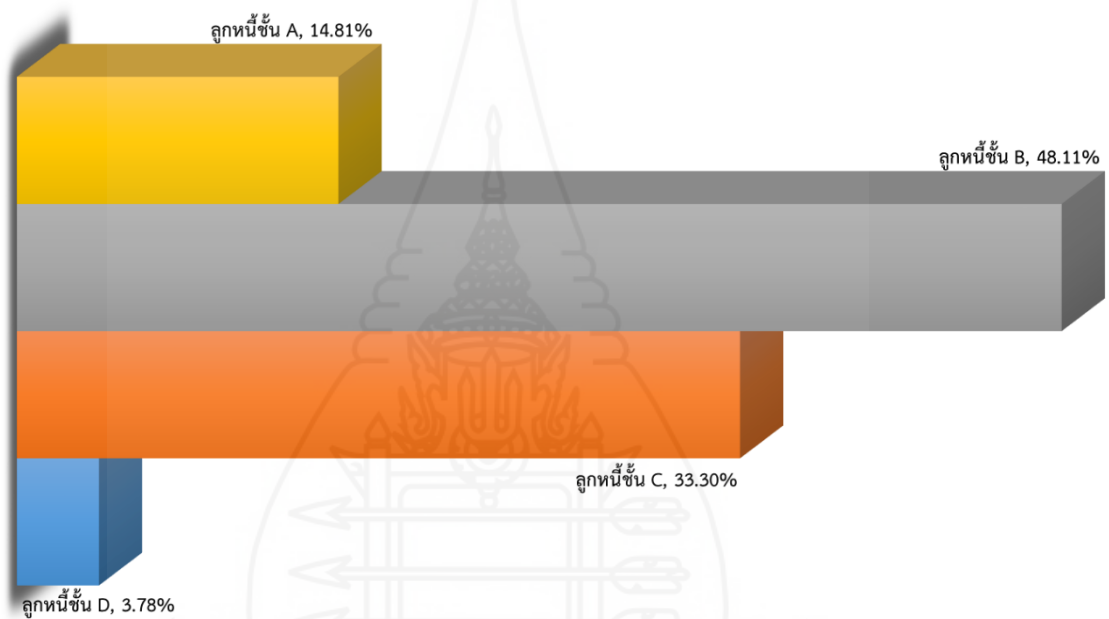

ที่ภาพที่ 2.2 แสดงสัดส่วนการกู้ยืม ปีบัญชี 2560 ตามประเภทสหกรณ์

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2561 น. 13)

ในปีบัญชี 2560 ได้มีการจัดชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ทั้งสิ้น 1,985 สหกรณ์ แยกตามชั้นลูกหนี้ ดังนี้

ลูกหนี้ชั้น A	จำนวน	294 สหกรณ์	คิดเป็นร้อยละ	14.81
ลูกหนี้ชั้น B	จำนวน	955 สหกรณ์	คิดเป็นร้อยละ	48.11
ลูกหนี้ชั้น C	จำนวน	661 สหกรณ์	คิดเป็นร้อยละ	33.30
ลูกหนี้ชั้น D	จำนวน	75 สหกรณ์	คิดเป็นร้อยละ	3.78

ภาพที่ 2.3 แสดงสัดส่วนจำนวนสหกรณ์ที่มีการจัดชั้นลูกหนี้ กพส. ปีบัญชี 2560
ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2561 น. 14)

ตารางที่ 2.5 ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ตามชั้นลูกหนี้ กพส.

ชั้นลูกหนี้	ขนาดเล็ก/กลาง		ขนาดใหญ่/ใหญ่มาก	
	ให้กู้	จัดหา/รวบรวม/ลงทุน	ให้กู้	จัดหา/รวบรวม/ลงทุน
A	3.0	1.5	4.0	2.5
B	3.5	2.0	4.5	3.0
C	4.0	2.5	5.0	3.5
D	4.5	3.0	5.5	4.0

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2561 น. 14)

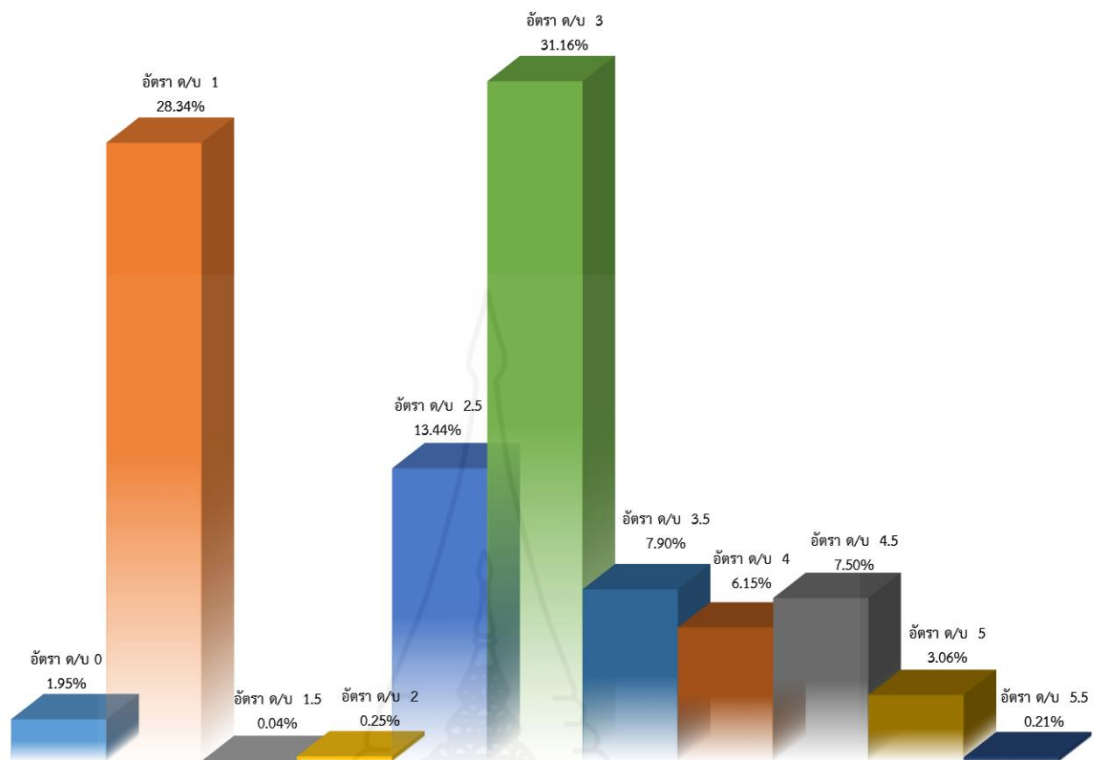
ในปีบัญชี 2560 กองทุนได้สนับสนุนเงินกู้แก่สหกรณ์ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี มากที่สุด จำนวน 1,214.60 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31.16 ของวงเงิน รองลงมาให้กู้อัตราร้อยละ 1 ต่อปี จำนวน 1,104.77 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 28.34 ของวงเงิน และมีสหกรณ์ขอกู้อัตราร้อยละ 1.50 ต่อปี น้อยที่สุด จำนวน 1.70 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.04 ของวงเงิน รายละเอียดตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 ข้อมูลการให้เงินกู้ปีบัญชี 2560 ตามอัตรดอกเบี้ย

หน่วย : ล้านบาท

อัตรา	รวม		%
	สัญญา	เงิน	
0	98	76.11	1.95
1.00	547	1,104.77	28.34
1.50	1	1.70	0.04
2.00	14	9.65	0.25
2.50	188	523.73	13.44
3.00	415	1,214.60	31.16
3.50	183	308.09	7.90
4.00	161	239.57	6.15
4.50	164	292.55	7.50
5.00	62	119.45	3.06
5.50	3	8.00	0.21
รวม	1,836	3,898.22	100.00

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2561 น. 15)

ภาพที่ 2.4 แสดงสัดส่วนการกู้ยืม ปีบัญชี 2560 ตามอัตราดอกเบี้ย

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2561 น. 15)

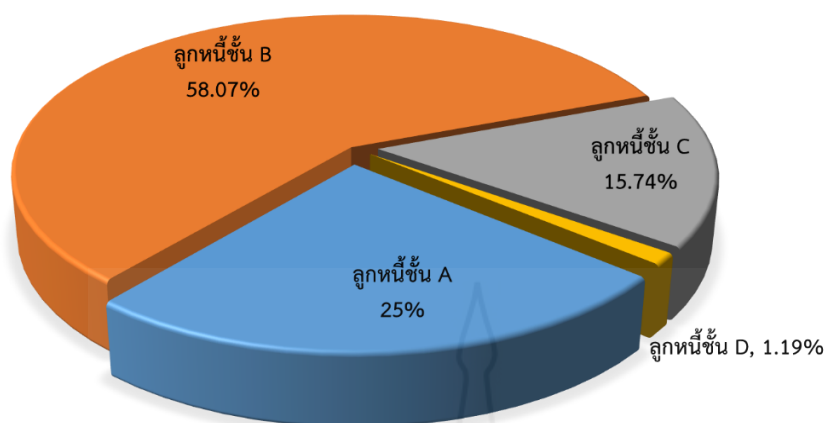
กองทุนได้สนับสนุนเงินกู้แก่สหกรณ์ชั้น B มากที่สุด จำนวน 2,263.90 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 58.07 ของวงเงิน โดยกู้ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี มากที่สุด จำนวน 1,206.90 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30.96 ของวงเงิน รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี จำนวน 633.85 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.26 ของวงเงิน และกู้อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2.50 ต่อปี น้อยที่สุด จำนวน 1.00 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของกรอบวงเงิน รองลงมาคือสหกรณ์ชั้น A จำนวน 974.42 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของวงเงิน โดยกู้ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2.50 ต่อปี มากที่สุด จำนวน 501.48 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.86 ของวงเงิน รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี จำนวน 293.15 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.86 ของวงเงิน และกู้อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.50 ต่อปี น้อยที่สุด จำนวน 1.70 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.04 ของวงเงิน และสหกรณ์ชั้น D กู้ น้อยที่สุด จำนวน 46.45 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.19 ของวงเงิน โดยกู้ในอัตราร้อยละ 4 ต่อปี มากที่สุด จำนวน 14.70 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.38 ของวงเงิน รองลงมาคืออัตราร้อยละ 1 ต่อปี จำนวน 12.95 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.33 ของวงเงิน และกู้อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 น้อยที่สุด จำนวน 1.20 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของวงเงิน รายละเอียดตามตารางที่ 2.7

ตารางที่ 2.7 ข้อมูลการให้เงินกู้ปีบัญชี 2560 ตามชั้นลูกหนี้แต่ละอัตราดอกเบี้ย

หน่วย : ล้านบาท

ชั้น	อัตรา	รวมทั้งสิ้น		
		สัญญา	เงิน	%
A	0	19	12.75	0.33
	1.00	94	293.15	7.52
	1.50	1	1.70	0.04
	2.50	153	501.48	12.86
	3.00	5	5.50	0.14
	4.00	66	159.85	4.10
	รวม		338	974.42
B	0	57	49.26	1.26
	1.00	275	633.85	16.26
	2.00	14	9.65	0.25
	2.50	1	1.00	0.03
	3.00	406	1,206.90	30.96
	3.50	77	78.09	2.00
	4.50	153	285.15	7.31
	รวม		983	2,263.90
C	0	20	12.91	0.33
	1.00	165	164.83	4.23
	2.50	34	21.25	0.55
	3.50	106	230.00	5.90
	4.00	89	65.02	1.67
	5.00	62	119.45	3.06
รวม		476	613.45	15.74
D	0	2	1.20	0.03
	1.00	13	12.95	0.33
	3.00	4	2.20	0.06
	4.00	6	14.70	0.38
	4.50	11	7.40	0.19
	5.50	3	8.00	0.20
	รวม		39	46.45
รวมทั้งสิ้น		1,836	3,898.22	100.00

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2561 น. 16 - 17)

ภาพที่ 2.5 แสดงสัดส่วนการกู้ยืม ปีบัญชี 2560 ตามชั้นลูกหนี้ กฟส.
ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2561 น. 17)

กองทุนได้สนับสนุนเงินกู้แก่ สหกรณ์ขนาดใหญ่/ใหญ่มาก เป็นจำนวนมากที่สุด 3,606.43 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 92.51 ของวงเงิน โดยสหกรณ์ชั้น B กู้มากที่สุด จำนวน 2,144.31 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 55.00 ของวงเงิน รองลงมาสหกรณ์ชั้น A จำนวน 965.22 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 24.76 ของวงเงิน น้อยที่สุด คือ สหกรณ์ชั้น D จำนวน 32.60 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.84 ของวงเงิน รายละเอียดตามตารางที่ 2.8

ตารางที่ 2.8 ข้อมูลการให้เงินกู้ปีบัญชี 2560 ตามชั้นลูกหนี้เงินกู้ กฟส. ในแต่ละขนาดสหกรณ์

ชั้น	ขนาดเล็ก/กลาง		ขนาดใหญ่/ใหญ่มาก		สัญญา	รวมทั้งสิ้น	
	เงิน	%	เงิน	%		เงิน	%
	A	9.20	0.24	965.22		24.76	338
B	119.59	3.07	2,144.31	55.00	983	2,263.90	58.07
C	149.15	3.83	464.30	11.91	476	613.45	15.74
D	13.85	0.35	32.60	0.84	39	46.45	1.19
รวม	291.79	7.49	3,606.43	92.51	1,836	3,898.22	100.00

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2561 น. 18)

กองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็นเครื่องมือที่สำคัญของกรมส่งเสริมสหกรณ์ สำหรับใช้ในการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ให้ตอบสนองความต้องการของสมาชิก ผู้

ศึกษานำข้อมูลมาใช้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ ตามกรอบแนวคิดการศึกษา

2. หลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ประกอบไปด้วย หลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ หลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ และการกำหนดวงเงินให้กู้ ดังนี้

2.1 หลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ของกรมส่งเสริมสหกรณ์
หลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ (กองทุนพัฒนาสหกรณ์, 2561) ได้แก่

2.1.1 คุณสมบัติของสหกรณ์ที่จะกู้ยืม

- 1) สหกรณ์ทุกประเภท
- 2) มีทุนเรือนหุ้น ไม่ต่ำกว่า 50,000.- บาท
- 3) มีวินัยทางการเงิน และไม่มีหนี้ผิดนัดค้างชำระต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์

ทุกเงินทุน

สำหรับกรณีสหกรณ์ได้รับการผ่อนผัน การขยายเวลาชำระหนี้ การลดหนี้ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การไกล่เกลี่ยคดี การประนีประนอมหนี้ และสหกรณ์สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไข

- 4) ไม่มีการทุจริต และไม่มีข้อบกพร่องทางการเงินและทางบัญชี ในกรณีที่สหกรณ์มีข้อบกพร่องหรือทุจริต ต้องได้รับการแก้ไขแล้ว
- 5) สหกรณ์ตั้งใหม่ไม่เกิน 1ปี ให้กู้ได้ไม่เกิน 500,000.- บาท

2.1.2 วัตถุประสงค์การให้สหกรณ์กู้ยืม

1) เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจให้สมาชิกกู้ยืม หรือจัดหาสินค้ามาจำหน่าย หรือรวบรวมผลผลิต

- กรณีที่สหกรณ์ขอเงินเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย หรือรวบรวมผลผลิตจะต้องมีสมาชิกทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนบุคคลทั้งหมดที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ในแต่ละวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ (บุคคลทั้งหมด หมายถึง

สมาชิกและบุคคลภายนอก) โดยพิจารณาจากผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ปีใดปีหนึ่งในรอบ 4 ปีบัญชีที่ผ่านมา

- การพิจารณาจำนวนคนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ ให้ยกเว้นกรณี
 - สหกรณ์ขอกู้เงินเพื่อดำเนินธุรกิจสถานีบริการน้ำมันของสหกรณ์
 - สหกรณ์ขอกู้เงินเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจจัดหา

สินค้ามาจำหน่าย หรือรวบรวมผลผลิตในปีแรก

- สำหรับกรณีอื่นที่นอกเหนือจากที่กำหนด ให้จังหวัดหรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานครพื้นที่ 1 พื้นที่ 2 พิจารณาในเบื้องต้น พร้อมทั้งให้ความเห็นเกี่ยวกับการขอกู้หากเห็นสมควรให้สหกรณ์กู้เงินให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ กองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อพิจารณากลับกรองคำขอกู้นั้น ๆ เพื่อนำเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติตามระเบียบฯ ข้อ 19 เป็นรายการต่อไป

2) เพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้

- ให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของวงเงินลงทุนในทรัพย์สิน และสหกรณ์ต้องสมทบการลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของวงเงินลงทุน ยกเว้น กรณีสหกรณ์ขอกู้เพื่อสร้างสำนักงานให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 70 ของวงเงินลงทุนสร้างสำนักงาน และสหกรณ์ต้องสมทบการลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของวงเงินลงทุน

- กรณีที่สหกรณ์ได้รับการสนับสนุนเงินทุนภายใต้โครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างภาคเกษตร (ASPL) และสามารถบริจาคเงินได้ตามบันทึกข้อตกลงให้มีสิทธิกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ไปลงทุนเพิ่มเติมในปัจจุบันพื้นฐาน โดยไม่ต้องสมทบการลงทุน และคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี

2.1.3 ระยะเวลาให้กู้ยืม

- 1) เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ ระยะเวลาให้กู้ไม่เกิน 1 ปีหรือ 1 ฤดูกาลผลิต
- 2) เพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ระยะเวลาให้กู้ไม่เกิน 15 ปี
- 3) กรณีระยะเวลาให้กู้ยืมนอกเหนือจาก ข้อ 1. และ ข้อ 2. ให้พิจารณาเป็นราย ๆ ไป

2.1.4 อัตราดอกเบี้ย และค่าปรับเงินกู้

การกำหนดอัตราดอกเบี้ย และค่าปรับเงินกู้ยืม ตามระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.) พ.ศ. 2557 ข้อ 17 ดังนี้

1) ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ถึงร้อยละ 10 ต่อปี ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหาร กพส. กำหนด (ประกาศคณะกรรมการบริหาร กพส. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ การเรียกเก็บอัตรดอกเบี้ยเงินกู้ และการกำหนดวงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2552)

2) กรณีที่สหกรณ์หรือสมาชิกสหกรณ์ประสบสาธารณภัย คณะกรรมการบริหาร กพส.อาจให้กู้โดยไม่คิดดอกเบี้ยภายในระยะเวลาเท่าใดก็ได้

3) การคิดดอกเบี้ยให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่สหกรณ์รับเงินกู้ยืม ถึงวันที่สหกรณ์ได้ส่งชำระหนี้ให้แก่ผู้ให้กู้

4) การคิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 6 ต่อปี สำหรับต้นเงินที่ค้างชำระนับแต่วันถัดจากวันที่ถึงกำหนดชำระจนถึงวันที่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วน เว้นแต่จะได้รับการผ่อนผัน/ขยายเวลาชำระหนี้ หรือปรับปรุงโครงสร้างหนี้

2.1.5 หลักประกันเงินกู้

หลักประกันเงินกู้ ตามระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.) พ.ศ. 2557 ข้อ 18 กำหนดไว้ ดังนี้

สหกรณ์ต้องให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทั้งคณะ รวมทั้งผู้จัดการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์ (ถ้ามี) เป็นผู้ค้ำประกันในฐานะส่วนตัว ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ต้องจัดให้คณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ค้ำประกันเพิ่มเติม และอาจจัดให้มีหลักประกันเงินกู้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ดังนี้ ด้วยก็ได้

1) จำนองอสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ของสหกรณ์ และ/หรือบุคคลอื่น

2) จำนำอสังหาริมทรัพย์ หรือตราสารหนี้ของสหกรณ์ และ/หรือบุคคลอื่น

3) บุคคลอื่น

การพิจารณาหลักประกันเงินกู้ ให้เป็นอำนาจของผู้มีอำนาจอนุมัติให้กู้เงินตามข้อ 19. เว้นแต่การกู้เงินเพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ต้องจำนองทรัพย์สินนั้นเป็นหลักประกันด้วย

1) เงินกู้ กพส. ทุกสัญญาต้องจัดให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทั้งคณะ รวมทั้งผู้จัดการสหกรณ์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์ (ถ้ามี) เป็นผู้ค้ำประกันในฐานะส่วนตัว

2) กรณีที่สหกรณ์มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ และสหกรณ์ยังมีหนี้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ เรียกให้

คณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ค้ำประกันเงินกู้เพิ่มเติมให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยคณะกรรมการชุดเก่ายังไม่พ้นภาระการค้ำประกันแต่อย่างใด

2.1.6 การพิจารณากู้เงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (ต่อ 1 สัญญา)

1) คณะกรรมการบริหาร กพส. กู้เงินและพิจารณาแผนงาน/โครงการ ภายในวงเงินที่เห็นสมควรให้กู้สัญญาไม่เกิน 25,000,000.- บาท

2) คณะอนุกรรมการฯ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กู้เงินและพิจารณา แผนงาน/โครงการ ภายในวงเงินที่เห็นสมควรให้กู้สัญญาไม่เกิน 15,000,000.- บาท แต่ไม่เกิน 25,000,000.- บาท (ต่อสัญญา)

3) คณะอนุกรรมการฯ กองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ กู้เงิน และพิจารณาแผนงาน/โครงการ ภายในวงเงินที่เห็นสมควรให้กู้สัญญาไม่เกิน 15,000,000.- บาท (ต่อสัญญา)

4) คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด/สำนักงาน ส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 กู้เงินและพิจารณาแผนงาน/โครงการ ภายในวงเงินที่เห็นสมควรให้กู้สัญญาไม่เกิน 5,000,000.- บาท

ทั้งนี้ การพิจารณากู้เงินตามข้อ 2. ข้อ 3. และข้อ 4. กรณีการให้กู้ยืมเงิน เป็นรายโครงการเฉพาะหรือโครงการพิเศษที่ได้กำหนด ให้มีคณะอนุกรรมการเพื่อกู้เงินและพิจารณาไว้เป็นอย่างอื่น ให้เป็นไปตามที่โครงการกำหนด

2.1.7 อำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (ต่อ 1 สัญญา)

1) อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้ยืมเงิน กู้ จำนวนเกินกว่า 25,000,000.- บาท

2) ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสนับสนุน เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติให้ สหกรณ์กู้ยืมเงินกู้จำนวนไม่เกิน 25,000,000.- บาท

3) ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้ยืมเงิน กู้จำนวน ไม่เกิน 5,000,000.- บาท

2.1.8 กรอบการพิจารณาการขอกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

- 1) ความจำเป็น ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแผนงาน/โครงการ
 - แผนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ต้องมีรายได้เกินจุดคุ้มทุนหรือมี ผลตอบแทนของโครงการคุ้มค่าต่อการลงทุน
 - รายได้สุทธิคงเหลือจากงบกระแสเงินสดเพียงพอในการชำระคืนเงินกู้

- ลักษณะของธุรกิจที่ใช้เงินกู้จาก กฟส. ต้องตอบสนองความต้องการของสมาชิกภายใต้หลักการและวิธีการสหกรณ์

- ผลประโยชน์จากการใช้เงินต้องเกิดกับสมาชิกโดยตรง

2) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสหกรณ์

ต้องมีปัจจัยที่สามารถชี้ให้เห็นชัดเจน หรือปัจจัยจากผลดำเนินงานที่ผ่านมาของสหกรณ์ผู้กู้ว่า สหกรณ์จะสามารถดำเนินธุรกิจตามแผนงาน/โครงการที่ขอกู้เงินได้ประสบความสำเร็จ

3) ความสามารถในการบริหารจัดการของสหกรณ์และภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์

- มีงบการเงินมาแสดงและวิเคราะห์แล้ว มีความสามารถจะก่อหนี้เพิ่มได้

- นำผลการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ในมุมมอง 6 มิติ (CAMELS Analysis) ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกอบการพิจารณาโดยข้อมูลดังกล่าวเป็นการประเมินผลภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ เพื่อชี้สถานการณ์และเตือนภัยทางการเงินให้แก่สหกรณ์ รวมทั้งแนะนำทางการเงินแก่สหกรณ์เพื่อลดความเสี่ยง โดยให้สหกรณ์จังหวัดประสานงาน เพื่อขอผลการวิเคราะห์ฯ ดังกล่าว จากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดประกอบการพิจารณาให้เงินกู้ด้วย ดังนี้

- ความเสี่ยงของเงินทุน (Capital Strength)
- คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality)
- ชีตความสามารถในการบริหาร (Management Ability)
- ความสามารถในการทำกำไร (Earning Sufficiency)
- สภาพคล่องของสหกรณ์ (Liquidity)
- ผลกระทบต่อธุรกิจ (Sensitivity)

4) งบกระแสเงินสด

วิเคราะห์งบกระแสเงินสด ในการดำเนินธุรกิจตามรายงานขอู้ว่าขาดสภาพคล่องสูงสุดเท่าไร ทั้งนี้ การวิเคราะห์งบกระแสเงินสดต้องอยู่ภายใต้สมมุติฐานที่เป็นไปได้ และแผนประมาณการต้องสอดคล้องกับข้อเท็จจริง ตามความสามารถในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ พร้อมทั้งวิเคราะห์งบทดลองประกอบ เพื่อพิจารณาว่าสหกรณ์สามารถนำเงินมาสมทบในการดำเนินธุรกิจได้หรือไม่ โดยพิจารณาให้สหกรณ์กู้ยืมเท่าที่จำเป็น เพื่อเสริมสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

5) หลักประกันเงินกู้

สหกรณ์ต้องจัดให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทั้งคณะ รวมทั้งผู้จัดการสหกรณ์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์ (ถ้ามี) เป็นผู้ค้ำประกัน ในฐานะส่วนตัวและอาจจัดหาหลักประกันอื่น รวมถึง

- กรณีสหกรณ์กู้เงินควรพิจารณาหลักประกันอสังหาริมทรัพย์ให้ค้ำประกัน (ถ้ามี) โดยเฉพาะการกู้เงินเพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ต้องจำนองทรัพย์สินนั้นเป็นประกันด้วย และหากไม่เพียงพอควรให้สหกรณ์จัดหาอสังหาริมทรัพย์มาค้ำประกันให้ค้ำประกัน

- กรณีที่สหกรณ์ไม่มีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ แต่ได้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อก่อสร้างทรัพย์สินถาวร เช่น สหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน การขอใช้/เช่าที่ดินจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ให้จดจำนองทรัพย์สินเป็นประกันด้วยการจัดชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

6) ความต้องการของสมาชิก

มีการสำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนจัดทำแผนของกู้เงิน เนื่องจากการทำธุรกิจของสหกรณ์จะต้องให้บริการแก่สมาชิกเป็นหลัก ดังนั้น การพิจารณาให้สหกรณ์กู้ยืมเงินในวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกกู้ จัดหาสินค้ามาจำหน่าย และรวบรวมผลผลิต และสหกรณ์จะต้องสำรวจความต้องการของสมาชิกตามแบบที่กรมฯ กำหนด (แบบสำรวจสมาชิกที่แสดงความจำนงขอเข้าร่วมโครงการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์) พร้อมทั้ง ส่งแบบสำรวจดังกล่าวประกอบคำขอกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ทุกสหกรณ์ ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ เพื่อสร้างความโปร่งใสในกระบวนการบริหารจัดการเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ตามหนังสือกรมฯ ค่วนที่สุด ที่ กษ 1108/11776 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2555 เรื่อง ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ และเพื่อให้สมาชิกได้รับรู้แผนงาน/โครงการของสหกรณ์ เกี่ยวกับการขอกู้เงินจากกองทุนพัฒนาสหกรณ์

7) หนี้สัญญาเดิม

การพิจารณาให้สหกรณ์กู้ยืมเงิน ผู้วิเคราะห์จะต้องตรวจสอบหนี้สัญญาเดิม หากเป็นการขอกู้ใหม่ในวัตถุประสงค์เดียวกัน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อเงินราชการต้องแจ้งให้สหกรณ์ส่งชำระหนี้สัญญาเดิมให้เสร็จสิ้นก่อนเสนอคำขอของสหกรณ์ต่อคณะอนุกรรมการฯ ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/13517 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2555 เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการบริหารเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

8) วงเงินกู้ยืมของสหกรณ์

ผู้วิเคราะห์จะต้องตรวจสอบวงเงินกู้ยืมประจำปีของสหกรณ์เปรียบเทียบกับวงเงิน และจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อนนี้ภาระผูกพันแล้วจะเกินวงเงินกู้ยืมประจำปีไม่ได้ ซึ่งตาม

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องมีวงเงินกู้ยืมคงเหลือเพียงพอที่จะให้สหกรณ์กู้ได้ วงเงินกู้ยืมคงเหลือ หมายถึง วงเงินกู้ยืมประจำปี หักด้วยวงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อนนี้ภาระผูกพันแล้ว ซึ่งประกอบด้วยวงเงินกู้ยืม วงเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร เงินรับฝากสหกรณ์อื่น จำนวนเงินที่ระบุในตั๋วสัญญาใช้เงิน และเงินกู้ยืมคงเหลือต่าง ๆ ตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 30 เมษายน 2561

9) ชั้นลูกหนี้ของสหกรณ์

สหกรณ์ที่ประสงค์จะกู้เงิน กพส. ต้องได้รับการจัดชั้นลูกหนี้ทุกสหกรณ์ ในแต่ละปีงบประมาณนั้น ๆ ซึ่งกรมฯ จะประกาศผลการจัดชั้นลูกหนี้ทุกวันที่ 1 ตุลาคม ของทุกปี

สำหรับสหกรณ์ที่ขอกู้เงินในแต่ละปีงบประมาณให้นำผลการประกาศใช้ ณ วันที่ 1 ตุลาคม ของทุกปี ใช้ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ทั้งนี้ สำหรับข้อมูลชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ประจำปีทั้งหมด สามารถส่งพิมพ์ได้ที่ <http://kpsfund.cpd.go.th>

2.2 หลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้

คณะกรรมการบริหาร กพส. ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ การกำหนดอัตราดอกเบี้ย และการกำหนดวงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ตามประกาศคณะกรรมการบริหาร กพส. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ การเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และการกำหนดวงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2552 (กองทุนพัฒนาสหกรณ์, 2561 น. 25 - 26) ดังนี้

2.2.1 เกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ กพส.มีองค์ประกอบในการพิจารณา 3 หมวด ได้แก่ มาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้จัดทำไว้ และวินัยทางการเงินของสหกรณ์ โดยให้คะแนนหมวดละ 10 คะแนน รวม 30 คะแนน ดังนี้

1) มาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ เป็นการประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ในมุมมอง 6 มิติ (CAMELS Analysis) โดยนำอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญบางส่วนมาวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ เทียบเคียงกับอัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ย (Peer Group) ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จัดทำ

- อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	2	คะแนน
- อัตราหมุนของสินทรัพย์	2	คะแนน
- อัตราการเติบโตของธุรกิจ	2	คะแนน
- อัตรากำไรสุทธิ	2	คะแนน
- อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	2	คะแนน

ในการพิจารณาให้คะแนนจะเทียบกับอัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ย (Peer Group) ตามประเภทและขนาดสหกรณ์ ดังนี้

(1) ระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย	2	คะแนน
(2) ระดับเท่าค่าเฉลี่ย	1.5	คะแนน
(3) ระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	1	คะแนน

2) การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ เป็นการนำผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้จัดทำไว้

- ระดับชั้นคุณภาพ ดีมาก	10	คะแนน
- ระดับชั้นคุณภาพ ดี	8	คะแนน
- ระดับชั้นคุณภาพ พอใช้	6	คะแนน
- ระดับชั้นคุณภาพ	5	คะแนน

ควรปรับปรุง/ต้องแก้ไข/ไม่ได้รับการจัดชั้น

3) วินัยทางการเงินของสหกรณ์ โดยพิจารณาจากประวัติการชำระหนี้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

- สหกรณ์มีประวัติการกู้เงิน 2 ครั้งที่ผ่านมาชำระได้ตามกำหนดสัญญา

10 คะแนน

- สหกรณ์มีประวัติการกู้เงิน 1 ครั้งที่ผ่านมาชำระได้ตามกำหนดสัญญา

8 คะแนน

- สหกรณ์ที่กู้เงินครั้งแรกยังไม่ถึงกำหนดชำระหรือลูกค้านำใหม่

6 คะแนน

- สหกรณ์ที่มีประวัติกู้เงินครั้งที่ผ่านมาผิดนัดชำระหนี้หรือค้างชำระ

5 คะแนน

2.2.2 การกำหนดชั้นลูกหนี้

เมื่อได้คะแนนจากหมวดต่าง ๆ ทั้ง 3 หมวดแล้วให้นำมารวมคะแนนและแบ่งชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็น 4 ระดับ ดังนี้

- เกรด A ได้คะแนนสูงกว่า	26.99	คะแนน (90% ขึ้นไป)
- เกรด B ได้คะแนนตั้งแต่	22.50 - 26.99	คะแนน (75.00 - 89.99%)
- เกรด C ได้คะแนนตั้งแต่	18.00 - 22.49	คะแนน (60.00 - 74.99%)
- เกรด D ได้คะแนนต่ำกว่า	18.00	คะแนน (ต่ำกว่า 60%)

2.2.3 การพิจารณาจัดชั้นลูกหนี้ประจำปี

กรมส่งเสริมสหกรณ์ จะจัดชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็นประจำทุกวันที่ 1 ตุลาคมของทุกปี ๑ ละหนึ่งครั้ง และให้นำผลการจัดชั้นฯ ดังกล่าวใช้ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ย และวงเงินกู้ยืม ตามความสามารถในการก่อหนี้ของสหกรณ์ในปีงบประมาณนั้น ๆ

2.3 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์จะพิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการกู้เงิน ผลการจัดชั้นลูกหนี้ และขนาดของสหกรณ์ตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กองทุนพัฒนาสหกรณ์, 2561 น. 27) ดังนี้

1) วัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนให้สมาชิกกู้ยืม กำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าวัตถุประสงค์เพื่อการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และการรวมผลผลิต เพราะในหลักการสหกรณ์ควรใช้แหล่งเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ยกเว้นสหกรณ์ที่ไม่สามารถกู้เงินจาก ธ.ก.ส.

2) วัตถุประสงค์เพื่อการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวมผลผลิต และการลงทุนในทรัพย์สินจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยเดียวกัน และกำหนดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าวัตถุประสงค์ให้สมาชิกกู้ยืม เพราะการทำธุรกิจดังกล่าวมีความเสี่ยง ดังตารางที่ 2.9

ตารางที่ 2.9 ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ตามชั้นลูกหนี้ กพส.

ชั้นลูกหนี้	ขนาดเล็ก/กลาง		ขนาดใหญ่/ใหญ่มาก	
	ให้กู้	จัดหา/รวบรวม/ลงทุน	ให้กู้	จัดหา/รวบรวม/ลงทุน
A	3.0	1.5	4.0	2.5
B	3.5	2.0	4.5	3.0
C	4.0	2.5	5.0	3.5
D	4.5	3.0	5.5	4.0

เว้นแต่กรณี การขอกู้เงินตามโครงการพิเศษ อัตราดอกเบี้ยให้เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ
ที่มา: คู่มือการปฏิบัติงาน กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2560, น. 27)

2.4 การกำหนดวงเงินให้กู้ กพส.

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดวงเงินให้กู้ กพส. (กองทุนพัฒนาสหกรณ์, 2561 น. 28) ดังนี้

การพิจารณาวงเงินให้กู้ยืม พิจารณาจากองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ ชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ และขนาดของสหกรณ์ผู้กู้ (ตามเกณฑ์การจัดขนาดของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์) โดยให้

ระดับคะแนนในแต่ละด้าน 10 คะแนน รวม 20 คะแนน และกำหนดวงเงินให้กู้ยืมรวมทุกสัญญาสูงสุดไม่เกิน 12 เท่าของทุนของสหกรณ์ (ทุนของสหกรณ์ หมายถึง ทุนดำเนินงาน ณ วันต้นปีบัญชี) ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับแผนงาน/โครงการขอกู้เงินของสหกรณ์ ดังตารางที่ 2.10

ตารางที่ 2.10 การพิจารณาวงเงินให้กู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

องค์ประกอบในการพิจารณา

ชั้นลูกหนี้ กพส. (คะแนน)	ขนาดสหกรณ์ (คะแนน)	เกณฑ์การพิจารณา		
A	10	ใหญ่มาก	10	- คะแนนเต็ม 20 คะแนน ให้วงเงินกู้ ขั้นสูงสุดไม่เกิน 12 เท่าของทุนของสหกรณ์
B	9	ใหญ่	9	- ถ้าคะแนนต่ำกว่า 20 คะแนน ให้วงเงินกู้ ลดหลั่นตามสัดส่วน เช่น ได้คะแนน 14 คะแนน จะได้ 8.4 เท่าของทุนของสหกรณ์
C	8	กลาง	8	
D	7	เล็ก	7	

ที่มา: คู่มือการปฏิบัติงาน กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2560, น. 28)

ทั้งนี้ ในกรณีที่สหกรณ์ประสบปัญหาในการดำเนินงานและการบริหารจัดการโดยส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความศรัทธาของสมาชิก ซึ่งกรมฯ จำเป็นต้องเข้าไปช่วยเหลือเพื่อแก้ไขและฟื้นฟูการดำเนินธุรกิจให้แก่สหกรณ์ ผู้มีอำนาจอนุมัติสามารถพิจารณาให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีไป โดยไม่ต้องพิจารณาวงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ดังกล่าว

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ผู้ศึกษาใช้เป็นข้อมูลหลักในการศึกษา ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญ ตามกรอบแนวคิดการศึกษา

3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ

แนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ (กองทุนพัฒนาสหกรณ์, 2561 น. 19) ในการพิจารณาให้สินเชื่อจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์การวิเคราะห์สินเชื่อ ซึ่งแต่ละธุรกิจหรือแต่ละสถาบันย่อมมีหลักเกณฑ์และวิธีการการปฏิบัติแตกต่างกันออกไปแต่ละเป้าหมายหลัก หรือวัตถุประสงค์หลักที่เหมือนกันคือ ต้องการให้ผู้ขอสินเชื่อไปแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน ส่งผลให้มีรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย การจะให้สินเชื่อแก่

ลูกค้ารายใดจะต้องพิจารณาลูกค้ารายนั้นก่อนว่าควรแก่การให้สินเชื่อหรือไม่ โดยการสืบสวน ข้อมูลสินเชื่อ และจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาหลักการที่ใช้คือ C's policy เพื่อพิจารณา ความมั่นคงหรือความเสี่ยงหากมีการปล่อยสินเชื่อให้แก่บุคคลที่ขอสินเชื่อ หลักเกณฑ์นี้จะพิจารณาลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อเป็นหลัก ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (दारुणी पुत्रपिबुल्य 2535)

3.1 คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ (character) หมายถึง อุปนิสัยใจคอ และพฤติกรรมของผู้ขอสินเชื่อว่าจะมีความเต็มใจชำระหนี้มากน้อยเพียงใด โดยอาจพิจารณาได้เพียง 2 ประเภท

1) คุณสมบัติและประวัติส่วนตัว เช่น อุปนิสัยทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว อายุ นิติภาวะ การค้า สังคม ความซื่อสัตย์ ชื่อเสียงส่วนตัว เป็นต้น

2) คุณสมบัติเฉพาะด้าน เช่น ความสามารถ ความชำนาญ ประสบการณ์ ความคิดความอ่าน ความรับผิดชอบด้านนิติกรรม เป็นต้น

3.2 ความสามารถในการชำระหนี้ (capacity) หมายถึง สมรรถภาพในการหารายได้เพื่อนำมาชำระหนี้ ถ้าเป็นการขอสินเชื่อส่วนบุคคลก็จะพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อเป็นหลัก แต่ถ้านิติบุคคลจะพิจารณาจากงบการเงิน แผนการบริหาร แผนการชำระหนี้คืน โครงการ และวัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้ของผู้ขอสินเชื่อ ฯลฯ

3.3 เงินทุน (capital) หมายถึง ส่วนของสินทรัพย์ที่มีเหนือหนี้สิน เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัย ในกรณีที่มีคุณสมบัติและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ไม่สู้ดีนักโดยดูจากอัตราส่วนกำไร/ทุน และอัตราส่วนหนี้สิน/ทุน อย่างไรก็ตามมีข้อระวังว่า ส่วนของเจ้าของซึ่งรวมทั้งสินทรัพย์ที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน จะมีค่าเท่าไร แยกเป็นสัดส่วนได้หรือไม่ ในกรณีที่ต้องมีการชำระบัญชี

3.4 หลักประกัน (collateral) หมายถึง การค้ำประกันการกู้เงินโดยมีหลักทรัพย์ ได้แก่ ที่ดิน อาคาร โรงเรือน สิทธิการเช่า พันธบัตร ฯลฯ

3.5 สภาพทางเศรษฐกิจ (condition) หมายถึง สถานการณ์โดยทั่วไปภายใต้การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทั้งเทคโนโลยี สังคม กฎหมาย การเมือง ภาษี การตลาดภายในและภายนอกประเทศ และเทคนิคการผลิต ฯลฯ

3.6 ประเทศที่ติดต่อด้วย (country) หมายถึง ในกรณีที่มีการค้าระหว่างประเทศ ควรพิจารณาภาวะทางการเมือง ภาษี เศรษฐกิจ และสังคม ของประเทศที่ติดต่อกันด้วยเพราะแนวความคิดและความรับผิดชอบอาจแตกต่างกัน โดยเฉพาะเกี่ยวกับเอกสารและการปฏิบัติทางการค้าอาจแตกต่างกันด้วย

ในการวิเคราะห์สินเชื่อจะต้องมีการวิเคราะห์ในรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ขอสินเชื่อซึ่งอาจเป็นบุคคลหรือนิติบุคคล โดย

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ขอสินเชื่อ ทั้งบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล โดยใช้ C's policy เป็นแนวทาง วิธีวิเคราะห์จะพิจารณา ส่วนประกอบเป็นสำคัญของแต่ละ C และ อาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพของผู้ขอสินเชื่อตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และการคาดคะเนแนวโน้มในอนาคตด้วย

2) การวิเคราะห์สินเชื่อเชิงปริมาณ เน้นหนักการวิเคราะห์งบการเงิน โดยเริ่มตั้งแต่ การจัดและปรับปรุงรายการเพื่อการวิเคราะห์ เครื่องมือและเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์

3) การวิเคราะห์งบการเงิน เป็นการวิเคราะห์รายการในงบดุล และงบกำไรขาดทุน เพื่อตรวจสอบความสามารถในการชำระหนี้ และความสามารถในการทำกำไรของผู้ขอสินเชื่อ

4) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เป็นการนำเอารายการในงบการเงินที่ สะท้อนให้เห็นสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไร มาพิจารณาร่วมกันในรูปแบบของ อัตราส่วน

5) วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณของกิจการขนาดเล็ก จะไม่มีงบการเงินอย่างละเอียดให้ วิเคราะห์ ดังนั้น ผู้วิเคราะห์จะต้องใช้รายการทางการเงินที่มีอยู่มาตรวจสอบความสามารถในการชำระหนี้

แนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ เป็นข้อมูลทฤษฎี ที่ผู้ศึกษาใช้ ประกอบในการศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การให้กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

4. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

เพื่อให้เข้าใจการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ผู้ศึกษาได้ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ของสหกรณ์และการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ได้แก่ ความหมายของสหกรณ์ หลักการสหกรณ์ ประเภทของสหกรณ์ โครงสร้าง การดำเนินธุรกิจ และปัจจัยที่จำเป็นสำหรับสหกรณ์ในการดำเนิน ธุรกิจ ดังนี้

4.1 ความหมายของสหกรณ์

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2562) มาตรา 4 “สหกรณ์” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ผู้มี สัญชาติไทย โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ สหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2562)

โอภาวดี เข็มทอง (2548, น. 20) สหกรณ์เป็นองค์กรอิสระของบุคคลที่มารวมตัว กันด้วยความสมัครใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และ

วัฒนธรรม โดยการประกอบวิสาหกิจที่ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน มีการควบคุมกันตามแนวทางประชาธิปไตย

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2562) ให้ความหมายว่า องค์กรฯ หนึ่ง ที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มกันด้วยความสมัครใจ เพื่อดำเนินงานทั้งในด้านความคิด ระบบบริหารจัดการผลผลิต และบุคคลโดยใช้หลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

4.2 หลักการสหกรณ์

หลักการสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2562) คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 7 ประการ ได้แก่

4.2.1 หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership)

1) พึงตระหนักว่าการเข้าและออกจากการเป็นสมาชิก จะต้องเป็นไปโดยความสมัครใจของบุคคล ไม่ใช่ถูกชักจูง โน้มน้าว ล่อลวง บังคับ ข่มขู่ จากผู้อื่น

2) การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกของสหกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้บุคคลที่เข้ามาเป็นสมาชิกแล้วสามารถร่วมกันดำเนินกิจกรรมในสหกรณ์ได้ และไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้แก่เพื่อนสมาชิกและสหกรณ์ไม่ถือว่าขัดกับหลักการสหกรณ์ข้อนี้

3) สมาชิกสมทบนั้น ควรมีเฉพาะกรณีของสหกรณ์บางประเภทที่มีลักษณะพิเศษและจำเป็นเท่านั้น ไม่ควรให้มีในสหกรณ์ทั่วไปหรือทุกประเภท เพราะตามปกติสมาชิกสมทบมาจากบุคคลซึ่งขาดคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกธรรมดา หากสหกรณ์รับสมาชิกสมทบจำนวนมาก ก็อาจกระทบต่อการส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิกธรรมดาได้ แม้ว่ากฎหมายจะห้ามมิให้สมาชิกสมทบบมีสิทธิบางประการก็ตาม

4.2.2 หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control)

พึงตระหนักว่าเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนที่ต้องร่วมแรงกายใจ และสติปัญญาในการดำเนินการและควบคุมดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านช่องทางหรือองค์กรต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ และที่ประชุมใหญ่

4.2.3 หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation)

1) มุ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนพึงตระหนักว่าบทบาทที่สำคัญของตน คือ การที่ต้องเป็นทั้งเจ้าของ และลูกค้าในคนเดียวกัน (Co-owners customers) จึงต้องทำหน้าที่เป็นทั้งผู้สมทบทุน ผู้ควบคุมและผู้อุดหนุน หรือผู้ใช้บริการของสหกรณ์ มิใช่เข้ามาเป็นสมาชิกเพื่อมุ่งหวังได้รับประโยชน์จากสหกรณ์เท่านั้น

2) ในการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อความเป็นธรรมแก่สมาชิก ส่วนหนึ่งต้องกันทุนไว้เป็นทุนสำรอง ซึ่งจะนำไปแบ่งกันมิได้ แต่เป็นทุนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ของพวกเขาเองถือว่าเป็นทุนทางสังคม นอกนั้น อาจแบ่งเป็นเงินปันผลในอัตราจำกัด และเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนแห่งธุรกิจ

4.2.4 หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence)

1) สมาชิก กรรมการ และพนักงาน สหกรณ์รวมทั้งหน่วยงานส่งเสริมสหกรณ์ต้องสำนึกและตระหนักอยู่เสมอว่าสหกรณ์เป็นองค์การช่วยตนเอง และปกครองตนเอง เพราะฉะนั้นสหกรณ์ต้องเป็นอิสระในการตัดสินใจหรือทำสัญญาใด ๆ ตามเงื่อนไขที่สหกรณ์ยอมรับได้กับบุคคลภายนอกหรือรัฐบาล

2) การรับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากรัฐหรือบุคคลภายนอกไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระของสหกรณ์หากผู้ให้ความช่วยเหลือมุ่งหมายให้สหกรณ์ช่วยเหลือตนเองได้ และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย รวมทั้งธำรงไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง

4.2.5 หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information)

1) สหกรณ์ในประเทศไทยส่วนใหญ่ขาดแผนแม่บทในการพัฒนาการศึกษาทางสหกรณ์ให้เป็นบทบาท และความรับผิดชอบของขบวนการสหกรณ์อย่างแท้จริง ทั้ง ๆ ที่ได้ริเริ่มให้จัดตั้งกองทุนสะสม จัดสหภาพสหกรณ์จากกำไรของสหกรณ์ มาตั้งแต่ พ.ศ. 2492 และแม้จะมีการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และมีชุมนุมสหกรณ์ระดับชาติบ้างแล้วส่วนราชการที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ก็ยังคงดำเนินการให้การศึกษาและฝึกอบรมทางสหกรณ์ แทบจะเรียกได้ว่าซ้ำซ้อนกับขบวนการสหกรณ์โดยไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนให้ขบวนการสหกรณ์สามารถรับผิดชอบต่อการศึกษา และฝึกอบรมทางสหกรณ์ได้ด้วยตนเองในที่สุด โดยมีหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอตามความจำเป็นและเน้นการฝึกอบรมข้าราชการให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2) การศึกษาฝึกอบรมและสารสนเทศมีความมุ่งหมายและเน้นกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- การศึกษามุ่งให้สมาชิกและบุคคลทั่วไป ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่จะเป็นสมาชิกในอนาคต มีความรู้ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสหกรณ์ รวมทั้งมีความสำนึก และตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก หรือให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณสหกรณ์

- การฝึกอบรมมุ่งให้กรรมการ ผู้จัดการ และพนักงานสหกรณ์มีความรู้ความสามารถ และทักษะ รวมทั้งความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน

- สารสนเทศ มุ่งให้บุคคลทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเยาวชนและผู้ นำด้านความคิดเห็น เช่น ผู้นำชุมชน นักหนังสือพิมพ์ นักเขียน ผู้นำองค์กรพัฒนาชุมชน ฯลฯ โดยเน้นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง

3) หลักสูตรและเนื้อหาของการทำงานให้การศึกษา อบรม ควรครอบคลุมทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม

4.2.6 หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives)

1) การร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์เป็นหลักการเดียวกันกับการร่วมมือระหว่างบุคคลธรรมดาในการจัดตั้งสหกรณ์ ซึ่งจะก่อให้เกิดการประหยัดด้วยขนาดมีอำนาจการ ต่อรองสูงขึ้น และนำไปสู่การรับใช้สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) การร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ทำได้ทั้งแนวนอนและแนวตั้ง ในแนวนอนสหกรณ์ไม่ว่าประเภทเดียวกันหรือไม่ สามารถร่วมมือกันได้ในทุกระดับ เพื่อประโยชน์สูงสุดของสมาชิกและขบวนการสหกรณ์ ในแนวตั้งสหกรณ์ท้องถิ่น ประเภทเดียวกัน ควรรวมตัวกันทางธุรกิจเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศ และสหกรณ์ทุกประเภททุกระดับ ทุกสหกรณ์รวมตัวกันเป็นองค์การสหกรณ์สูงสุด (Apex Organization) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมด้านอุดมการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม การส่งเสริม แนะนำ การกำกับดูแล การตรวจสอบ การศึกษา และการพัฒนา ฯ

3) วัตถุประสงค์สำคัญของการร่วมมือระหว่างสหกรณ์ คือ เพื่อให้สหกรณ์สามารถอำนวยความสะดวกประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคมแก่สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และทำให้ขบวนการสหกรณ์เข้มแข็ง เพราะฉะนั้นสหกรณ์ท้องถิ่นแต่ละสหกรณ์ และสหกรณ์ชั้นสูงต้องเป็นสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืนมีชีวิตชีวา (Viable & Sustainable) และร่วมมือกันในลักษณะของ “ระบบรวม” หรือเป็นเอกภาพ

4.2.7 **หลักการที่ 7** การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community)

1) สหกรณ์เป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่ เพราะฉะนั้น การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนนั้น ๆ ซึ่งหมายความว่า เป็นการพัฒนาที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ หรือเป็นการพัฒนาที่สนองความต้องการและความใฝ่ฝันของคนรุ่นปัจจุบันโดยไม่ทำลายโอกาส ความสามารถ และอนาคตของคนรุ่นหลัง

2) เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ก็เป็นสมาชิกของชุมชน สหกรณ์จึงควรมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนนั้นแบบยั่งยืน

4.3 ประเภทของสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2562) แบ่งสหกรณ์ออกเป็น 8 ประเภทได้แก่

4.3.1 สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ ผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมกันจัด ตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลก่อนนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและ กัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

4.3.2 สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลซึ่งมีอาชีพอย่างเดียวกันหรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ออกเผยและได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ สามารถกู้ยืมเงินได้เมื่อเกิดความจำเป็นตาม หลักการช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4.3.3 สหกรณ์ประมง คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ชาวประมง เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ซึ่งชาวประมงแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ตามลำพัง บุคคลเหล่านี้จึงรวมกันโดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4.3.4 สหกรณ์ร้านค้า คือ สหกรณ์ที่มีผู้บริ โภครวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป โดยจดทะเบียนตามกฎหมายสหกรณ์ ในประเภท สหกรณ์ร้านค้า มีสภาพเป็นนิติบุคคลซึ่งสมาชิกผู้ถือหุ้นทุกคนเป็นเจ้าของ สมาชิกลงทุนร่วมกันในสหกรณ์ด้วยความสมัครใจเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคและเพื่อผดุงฐานะทางเศรษฐกิจของตนและหมู่คณะ

4.3.5 สหกรณ์นิคม คือ สหกรณ์การเกษตรในรูปแบบหนึ่ง ที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร การจัดสร้างปัจจัยพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัย

ควบคู่ไปกับการดำเนินการจัดหาสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและสิ่งของที่จำเป็น การแปรรูปการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจการให้บริการสาธารณูปโภคแก่สมาชิก

4.3.6 สหกรณ์บริการ คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ โดยมีประชาชนไม่น้อยกว่า 10 คน ที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกันรวมตัวกัน โดยยึดหลักการประหยัด การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ ปัญหาต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงในอาชีพต่อไป

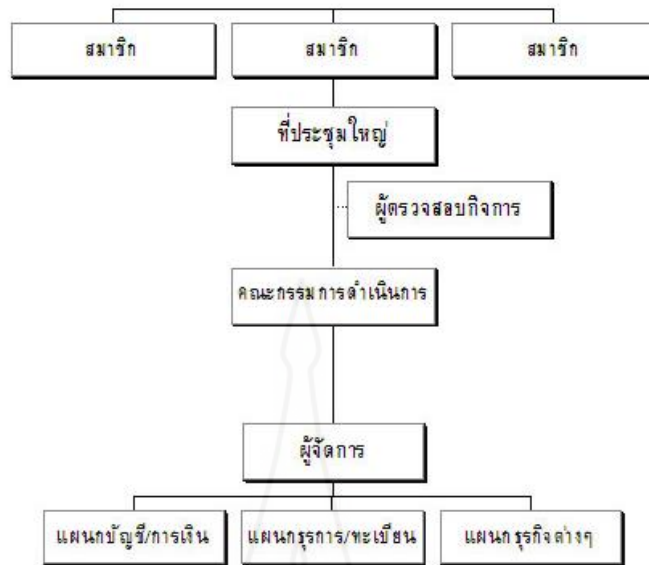
4.3.7 สหกรณ์เครดิตยูเนียน คือ สหกรณ์อเนกประสงค์ ตั้งขึ้นโดยความสมัครใจของสมาชิกที่อยู่ในวงสัมพันธ์เดียวกัน เช่น อาศัยในชุมชนเดียวกัน ประกอบอาชีพเดียวกัน หรือในสถานที่เดียวกัน หรือมีกิจกรรมร่วมกันเพื่อการรู้จักช่วยเหลือตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นให้สมาชิกประหยัดและออม เพื่อการรู้จักช่วยตนเองเป็นเบื้องต้นและเป็นพื้นฐานในการสร้างความมั่นคงแก่ตนเองและครอบครัว

4.3.8 สหกรณ์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

4.4 โครงสร้างของสหกรณ์

สหกรณ์ตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย สมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของสหกรณ์ แต่ทุกคนไม่สามารถร่วมบริหารกิจการของสหกรณ์ได้ จึงต้องมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้บริหารงานแทน ซึ่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการไม่เกิน 15 คน มีอำนาจหน้าที่ เป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการทั้งปวง

เพื่อให้กิจการสหกรณ์ดำเนินการอย่างกว้างขวาง และให้บริการแก่สมาชิกอย่างทั่วถึง คณะกรรมการดำเนินการควรจัดจ้างผู้จัดการที่มีความรู้ความสามารถมาดำเนินธุรกิจแทน และผู้จัดการ อาจจัดจ้างเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือกิจการสหกรณ์ด้านต่างๆ ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงปริมาณธุรกิจและการประหยัดเป็นสำคัญ รายละเอียดโครงสร้างสหกรณ์ตามภาพที่ 2.6

ภาพที่ 2.6 แสดงโครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์
ที่มา: กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2562)

4.5 การดำเนินงานของสหกรณ์

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 มาตรา 46 ซึ่งกำหนดให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

4.5.1 ดำเนินธุรกิจ การผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ของสมาชิก

4.5.2 ให้สวัสดิการ หรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว

4.5.3 ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก

4.5.4 ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศ หรือบุคคลอื่น

4.5.5 รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น หรือสมาคมฉาบกิจสงเคราะห์ซึ่งมีสมาชิกของสมาคมนั้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงินหรือนิติบุคคลซึ่งมีบุคลากรหรือลูกจ้างไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้น เป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน ทั้งนี้ ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้ได้รับความเห็นชอบจากนายทนายเขียนสหกรณ์

4.5.6 ให้อู่ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ รับจ้างอง หรือรับจ้างนำ ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิก หรือของสมาชิก

4.5.7 จัดให้ได้มา หรือจำหน่ายไป ซึ่งกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินในทรัพย์สินโดยหลักแห่งนิติกรรมและสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

4.5.8 ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์ ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน

4.5.9 ดำเนินการอย่างอื่น ที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

4.6 ปัจจัยที่จำเป็นสำหรับสหกรณ์

ปัจจัยจำเป็นที่จะทำให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2562) ได้แก่

1) ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์และกรรมการดำเนินการ ต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์สหกรณ์เป็นการรวมกัน ดังนั้นคนที่มาร่วมกันจำเป็นต้องเข้าใจถึงความมุ่งหมาย ในการรวมกัน รู้ถึงสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งหลักและวิธีการสหกรณ์จึงจะทำให้ดำเนินกิจการได้โดยราบรื่น มีความมั่นคงและเข้มแข็ง สามารถอำนวยความสะดวกให้สมาชิกได้สมความมุ่งหมาย ดังนั้น ควรอบรมให้บุคคลที่จะมาร่วมกันตั้งสหกรณ์รู้เรื่องดังกล่าวด้วย

2) ทุนดำเนินงานสหกรณ์ ทุนดำเนินงานได้มาจากค่าหุ้น เงินรับฝาก เงินกู้ยืม เงินช่วยเหลือจากบุคคลอื่นๆ และกำไรที่สะสมไว้ ผู้ริเริ่มตั้งสหกรณ์จึงควรประมาณการไว้ว่าจะได้เงินทุนเป็นจำนวนเท่าใด จะได้จากไหน และถ้าไม่เพียงพอจะหาเพิ่มเติมได้โดยวิธีใด

3) ปริมาณธุรกิจที่เพียงพอ สหกรณ์ต้องมีรายจ่ายจากการดำเนินธุรกิจ รายจ่ายบางประเภทคงที่ไม่ว่าจะทำธุรกิจมากน้อยเท่าใด เช่น เงินเดือน ค่าสึกหรอ เป็นต้น ดังนั้น สหกรณ์จะต้องทำธุรกิจให้มากพอจนมีรายได้คุ้มกับรายจ่าย ผู้ริเริ่มตั้งสหกรณ์จึงต้องประมาณคว่าสหกรณ์สมควรทำธุรกิจกับสมาชิกในด้านไหนมากน้อยเพียงใด ตลอดจนการ โฆษณาเชิญชวนหรือชักชวนให้สมาชิกมาทำธุรกิจกับสหกรณ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

4) ผู้จัดการสหกรณ์ สหกรณ์ต้องทำธุรกิจ ต้องมีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานและควบคุม กิจการของสหกรณ์อย่างใกล้ชิด ผู้จัดการสหกรณ์ต้องทำงานให้สหกรณ์เต็มเวลา ควรมีประสบการณ์ ในการดำเนินธุรกิจ มีความสามารถซื่อสัตย์ ขยันขันแข็ง และมีความรู้ในหลักการวิธีการสหกรณ์ ผู้ริเริ่มตั้งสหกรณ์จึงจำเป็นต้องพิจารณาคัดเลือกหาคนที่มีความสมบัติที่เหมาะสมมาปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์

5) ความต้องการของกลุ่มบุคคลที่จะรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ จะต้องเป็นความต้องการที่แท้จริง ของกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันเป็นสหกรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เขาเหล่านั้นไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพัง

สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นโดยมีปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวแล้ว จะสามารถดำเนินกิจการต่อไป ได้ ถูกต้อง และตั้งอยู่บนพื้นฐานอันมั่นคงสืบไป

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เป็นข้อมูลที่สำคัญ ที่ทำให้ผู้ศึกษาทราบ เกี่ยวกับสหกรณ์ว่าในการการดำเนินธุรกิจดำเนินการภายใต้หลักการ และวิธีการสหกรณ์หรือไม่ และเป็นข้อมูลประกอบในการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านหลักเกณฑ์การให้กู้เงินของสหกรณ์

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิรัช ชิพสมทรง (2539) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารเงินทุนหมุนเวียน ส่งเสริมสหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า สหกรณ์มีความต้องการกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมสหกรณ์ แต่ละปีมีจำนวนมาก แต่ปริมาณเงินทุนมีจำกัด จึงเป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียน ส่งเสริมการสหกรณ์ ต้องทำงานอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อพิจารณาแผนงาน/โครงการรายงานขอ กู้เงินให้แก่สหกรณ์ สหกรณ์ที่มีความเดือดร้อนเงินทุนอย่างแท้จริงซึ่งหลักเกณฑ์การพิจารณากำหนด ไว้ 5 องค์ประกอบ คือแผนงาน/โครงการเมื่อวิเคราะห์แล้วต้องเป็นไปได้น่าเชื่อถือ สหกรณ์มี ประวัติการชำระหนี้ดี เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เสนอความเห็นรับรองความปลอดภัยของการกู้เงิน เหตุผลและความสำเร็จเหมาะสมกับการกู้ยืมและประโยชน์การใช้เงินกู้เกิดกับสมาชิกสหกรณ์ โดยตรง การพิจารณารายงานขอ กู้ หัวใจสำคัญอยู่ที่แผนงานหรือ โครงการส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ ส่งเสริมสหกรณ์จะต้องให้ความช่วยเหลือในการจัดทำ ปัญหาจากการบริหารเงินทุนฯ การเสนอ แผนงานโครงการขาดความชัดเจน ขาดข้อมูลที่สำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ไม่มีการตรวจสอบ เอกสารจากเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เอกสารไม่ครบถ้วน การจัดพิมพ์เอกสารผิดพลาดบ่อยเป็นเหตุให้การ เบิกจ่ายล่าช้า ขาดการติดตามประเมินผลการใช้เงินกู้อย่างจริงจังเพราะทัศนคติของเจ้าหน้าที่ใน ภูมิภาคมองว่า การติดตามประเมินผลการใช้เงินกู้คือหน้าที่ของส่วนกลางทำให้สหกรณ์ใช้เงินกู้ผิด วัตถุประสงค์และไม่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

เมตตา ศรีโพธิ์ชัย , ชัชสรวิญ รอดเยี่ยม , สุรางค์รัตน์ แสงศรี และชอบ เข้มกลัด . (2557) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดสุรินทร์ ด้านการให้กู้และการบริหารจัดการ สร้างรูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม และตรวจสอบ รูปแบบที่เหมาะสม เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม สัมภาษณ์เชิง ลึก ผู้อำนวยการ ผู้ปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่าสภาพ สภาพ ทั่วไปของกองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็นแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ สำหรับส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนา สหกรณ์ร่วมกับหน่วยงานอื่น รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี

และจังหวัดสุรินทร์ ด้านการให้กู้ จังหวัดอนุมัติเงินกู้ไม่เกิน 3 ล้านบาท พิจารณาเครดิตจัดทำสัญญา จัดเก็บเอกสาร และเร่งรัดหนี้ ส่วนงานอื่นๆ ต้องปฏิบัติตามส่วนกลางกำหนด ด้านการบริหาร จัดการ มีการวางแผนงาน คน และงบประมาณทั้งระดับองค์กรและส่วนบุคคล ค่าใช้จ่ายเบิกจ่ายได้ ตามระเบียบและใช้ทรัพยากรร่วมกับงานอื่น รูปแบบที่เหมาะสมคือ มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน ผู้นำการสั่งการ มนุษย์สัมพันธ์ การมีส่วนร่วม มีทีมงานที่ดี รวมทั้งการควบคุม และติดตามการ ประเมินผลที่ดี การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการ การมีรางวัลให้เป็นสิ่งจูงใจ และการนำ ระบบการส่งเสริมสหกรณ์มาใช้ เป็นปัจจัยเสริมให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพประสิทธิผล และค้ำค้ำยิ่งขึ้น

ระวีวรรณ เกตุขาว (2542) ได้ศึกษาการใช้เงินทุนหมุนเวียน ส่งเสริมการสหกรณ์ของ สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากการศึกษาพบว่า แหล่งเงินทุนของสหกรณ์ ส่วนใหญ่กู้จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยเฉพาะสหกรณ์กองทุนสวนยาง การนำเงินกู้ไปใช้ส่วนใหญ่ตรงตามวัตถุประสงค์ การชำระคืนตรงตามกำหนดเวลา ส่วนสหกรณ์ที่ผิดสัญญาสาเหตุเพราะ สหกรณ์ประสบภาวะขาดทุนและนำเงินหมุนเวียนไปทำธุรกิจต่อ ในการกู้เงินเจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์ให้คำแนะนำติดตาม ตรวจสอบ ควบคุมการใช้เงินกู้เป็นส่วนใหญ่ ส่วนปัญหาการกู้เงินและ การใช้เงินกู้ประสบปัญหาคือขั้นตอนมาก ไม่เข้าใจขั้นตอนการขอกู้เงินและสาเหตุส่วนใหญ่ที่ สหกรณ์ได้รับเงินกู้ไม่ทันตามความต้องการเนื่องจาก การจัดทำเอกสาร ไม่ถูกต้องคณะกรรมการ พิจารณาเงินกู้ทำงานล่าช้า

อรวรรณ รอดหลง (2551) ได้ศึกษาปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของ สหกรณ์การเกษตร ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ในระยะยาว คือกองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรมีกิจกรรมในการพัฒนา หรือส่งเสริมด้านวิชาการที่ จำเป็น และสามารถพัฒนาศักยภาพการผลิตให้แก่สหกรณ์ ภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ควรกำกับดูแล ช่วยเหลือสหกรณ์ในส่วนของการเขียน โครงการให้อยู่บนพื้นฐานของ ศักยภาพที่แท้จริงของสหกรณ์ ควรให้การอบรมวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ หนี้สินภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ควรทบทวนนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการและ บุคลากร ให้มีการประสานงานที่มีความสอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของสหกรณ์ และสภาพ เศรษฐกิจของประเทศ ควรจัดตั้งทีมงานมืออาชีพ และมีประสบการณ์ในการวิเคราะห์/ประเมิน สถานการณ์

ภานุวัฒน์ ณ นครพนม (2561) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ ผู้ประเทศไทย 4.0 ผลศึกษาพบว่ายุคประเทศไทย 4.0 เป็นยุคที่มุ่งเน้นขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วย เทคโนโลยีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เกิดการเปลี่ยนผ่านจากเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่เกษตร

สมัยใหม่ เกิดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด มีการปรับระบบราชการ ปรับกลไกการทำงานของภาครัฐให้โปร่งใส และเปิดกว้าง นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการประชาชน ความพร้อมของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดด้านระบบงาน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน การเก็บข้อมูล การจัดการสารสนเทศ การบริหารสำนักงาน การส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ การกำกับดูแลสหกรณ์ การเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และความรู้ความสามารถของบุคลากร ด้านทักษะ เทคโนโลยีสำหรับการจัดการและดำเนินธุรกิจ การส่งเสริมพัฒนาและกำกับสหกรณ์ในยุคประเทศไทย 4.0 อยู่ในระดับปานกลาง บุคลากรมีความรู้และตระหนักถึงความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องปรับบทบาทและระบบงาน และมีความมุ่งมั่นในการปรับปรุงการทำงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จในระดับมากกว่าการศึกษา มีข้อเสนอแนะสำหรับกรมส่งเสริมสหกรณ์ปรับบทบาท ภารกิจ ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดและกรมส่งเสริมสหกรณ์ งานส่งเสริมและพัฒนา (Promotion and Development) เน้นบทบาทของการอำนวยความสะดวก การบริการ โดยใช้เทคโนโลยี สร้างภาพลักษณ์องค์กรให้เป็นองค์กรแห่งเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Modern Change Corporative Image) เป็น Smart Office ที่มี Smart Structure, Smart System, Smart Services และ Smart Office ด้วยการพัฒนาระบบงาน พัฒนาการบริการและพัฒนาศูนย์บุคลากร ให้สอดคล้องการเปลี่ยนแปลง

รายงานผลการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจของสหกรณ์ที่มีต่อการให้บริการของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (กองทุนพัฒนาสหกรณ์, 2562) ได้ศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจของสหกรณ์ที่ได้รับการสนับสนุนเงินกู้และไม่ได้รับการสนับสนุนเงินกู้จากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เพื่อทราบความคิดเห็นของสหกรณ์ต่อการดำเนินงานของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ข้อเสนอแนะและความคาดหวังของสหกรณ์ที่มีต่อกองทุนพัฒนาสหกรณ์ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานและบริการของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและตรงกับความต้องการของสมาชิก และสหกรณ์ผู้รับบริการ ผลการศึกษพบว่า ภาพรวมสหกรณ์มีผลประเมินความพึงพอใจ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ศิริลักษณ์ นามวงษ์ และประเสริฐ จรรยาสุภาพ (2560) ได้ศึกษาพัฒนาการของการสหกรณ์ไทยในบริบทของการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2547 - 2558 และบทบาทของการสหกรณ์ไทยในยุคเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลกำหนดทิศทางการพัฒนาสหกรณ์ไทยในอนาคต พบว่าสหกรณ์ควรมีการปรับตัว มีการวางแผนในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับพลวัตของการเมืองภายในประเทศ มีการเชื่อมโยงในระดับนโยบายของประเทศไปสู่การปฏิบัติงานในสหกรณ์ บนพื้นฐานของความเข้าใจในระบบสหกรณ์อย่างถูกต้อง และด้านเทคโนโลยี สหกรณ์ควร

เน้นการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจ และบุคลากรในสหกรณ์ต้องเพิ่มทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศให้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ และข้อเสนอแนะในการเข้าถึงเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง ในรูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ และการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้ในแง่มุมต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับตอบคำถามการศึกษา และตอบวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตลอดจนนำไปใช้ในการอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษา เฉพาะผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ที่มีความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ได้แก่ คณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ จำนวนทั้งหมด 6 คน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวนทั้งหมด 6 คน และสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวนทั้งหมด 6 สหกรณ์ ผลการให้เงินกู้แก่สหกรณ์ในปีบัญชี 2560 รวมทั้งสิ้น 1,431 สหกรณ์ ข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2561, น. 11)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้ แบบเจาะจง จำนวน 18 ท่าน เป็นผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informant) และใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบยึดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นสำคัญ (Purposeful Sampling) ซึ่งเป็นการเลือกแบบไม่มีโครงสร้างที่เคร่งครัด เพื่อที่จะได้ตัวอย่างที่เหมาะสมกับแนวคิด จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของการศึกษา และเพื่อเป็นการรับประกันระดับหนึ่งถึงคุณภาพข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา จึงได้นำกลยุทธ์การเลือกตัวอย่างมาใช้เพื่อแบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 3 กลุ่ม ให้ได้มุมมองในหลากหลายมิติ มีความสมบูรณ์ของข้อมูล และมีความน่าเชื่อถือของข้อมูล ได้แก่

- 1.2.1 กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ จำนวน 6 ท่าน
- 1.2.2 กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน 6 ท่าน
- 1.2.3 กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน 6 สหกรณ์
โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์ในการคัดเลือก

กลุ่มเป้าหมาย	เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ จำนวน 6 ท่าน	เป็นกรรมการ/อนุกรรมการ พิจารณาเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ในระดับต่างๆ และมีประสบการณ์ในการพิจารณาแผนงาน โครงการที่สหกรณ์ขอกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ หรือ เป็นบุคคลซึ่งมีความรู้ความเข้าใจ ในบทบาทอำนาจหน้าที่หรือการปฏิบัติงานของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ หรือมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน 6 ท่าน	เป็นนักวิชาการในกองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ซึ่งมีประสบการณ์ในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือ เป็นนักวิชาการในสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ซึ่งมีประสบการณ์ในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน 6 ท่าน	เป็นประธานหรือกรรมการดำเนินการ ในสหกรณ์ที่เคยกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ และมีประสบการณ์ในการบริหารงานสหกรณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือ เป็นฝ่ายจัดการที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนงานโครงการเพื่อขอเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ และมีประสบการณ์ในงานสหกรณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี

การศึกษาเชิงคุณภาพให้ประสบความสำเร็จนั้น ประกอบด้วยหลายๆ ปัจจัย การที่ผู้ศึกษามีข้อมูลที่ครบถ้วนและมีคุณภาพเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนั้น กลยุทธ์การเลือกตัวอย่างในการศึกษาเชิงคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เพราะเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ของการศึกษา แม้ไม่มีสูตรที่สำเร็จในวิธีการเลือกตัวอย่างในการศึกษาเชิงคุณภาพแต่ผู้ศึกษาจำเป็นต้องทราบและมีกลยุทธ์เพื่อให้การศึกษาดำเนินการศึกษาเป็นไปอย่างราบรื่น ประไพพิมพ์ สุธีวสิน และประสพชัย พสุนนท์ (2559)

ดังนั้นจึงเจาะจงเลือกบางคนมาสัมภาษณ์ เนื่องจากคนเหล่านั้นต้องสามารถให้ข้อมูล ที่จะช่วยให้นักศึกษาเข้าใจสิ่งที่กำลังศึกษาได้ในหลายมิติ และด้วยเหตุผลนี้ที่คนเหล่านั้นควรถูกเจาะจงเลือกมาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ เพราะพวกเขาจะช่วยทำให้ข้อมูลที่ได้มีความหลากหลาย สมบูรณ์ ตรงตามเจตนารมณ์ของการศึกษาเชิงคุณภาพ ชาย โพธิ์สิตา (2552, น. 305)

ขนาดกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informant) ขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มเป้าหมายไม่มีการกำหนดแน่นอนตายตัว Macmillan (1971 อ้างใน เกษม บุญอ่อน , 2522) พบว่าจำนวนผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญมีผลต่อความคลาดเคลื่อนของคำตอบ กล่าวคือ ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ 17 คนขึ้นไปจะมีค่าความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด รายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญและการลดลงของความคลาดเคลื่อน

จำนวนผู้ให้ข้อมูล (คน)	ความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนลดลง
1 - 5	1.20 - 0.70	0.50
5 - 9	0.70 - 0.58	0.12
9 - 13	0.58 - 0.54	0.04
13 - 17	0.54 - 0.50	0.04
17 - 21	0.50 - 0.48	0.20
21 - 25	0.48 - 0.46	0.20
25 - 29	0.46 - 0.44	0.20

ที่มา: เกษม บุญอ่อน (2522, น. 27)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structure Interview Protocol) เพื่อควบคุมประเด็นในการสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์สำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพหรือที่เรียกว่าแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ที่สร้างขึ้นมาตรงประเด็นคำถามตามวัตถุประสงค์ในเรื่องที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่จะนิยมใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างแบบปลายเปิด ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขรับรองจากอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว พิเศษฐ์ วงศ์เกียรติขจร (2559 น. 253) โดยมีประเด็น ดังนี้

2.1.1 องค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้แก่

- 1) หลักเกณฑ์ในการให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์
- 2) หลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้
- 3) การกำหนดอัตราดอกเบี้ย
- 4) การกำหนดวงเงินให้กู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

2.1.2 ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้แก่

- 1) ด้านสหกรณ์ที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์
- 2) ด้านกองทุนพัฒนาสหกรณ์และผู้ปฏิบัติงาน ที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

2.1.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

2.2 รูปแบบการสัมภาษณ์

เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) โดยการสัมภาษณ์รายบุคคล ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informant) เจาะลึกข้อมูลสำคัญ ซึ่งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ซึ่งทำให้บรรยากาศและวิธีการสัมภาษณ์มีความคล้อยคลึงกันและมีมาตรฐานเดียวกัน ไม่เบี่ยงเบน และการใช้แบบกึ่งมีโครงสร้างทำให้สามารถได้ข้อมูลลึกในบางประเด็น

ผู้ศึกษาตระหนักถึงความถูกต้องและประเด็นความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งนับว่ามีความสำคัญต่องานศึกษาเชิงคุณภาพ จึงได้ทำการทดสอบเครื่องมือ โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากแนวทางการตรวจเอกสารและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษามาตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็น (Validity) โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านกองทุนพัฒนา

สหกรณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำผลงานศึกษาต่าง ๆ ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และอาจารย์ที่ปรึกษา รวมจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ว่าครอบคลุมเนื้อหา และถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้

2.3 ผู้สัมภาษณ์

เครื่องมือหนึ่งที่เป็นส่วนสำคัญในการศึกษาเชิงคุณภาพครั้งนี้คือตัวผู้ศึกษา (Researcher as A Key Instrument) ทั้งนี้ Kvale (1996 p. 160) และชาย โปธิสิตา (2556 น. 275) กล่าวว่าเครื่องมือในการสัมภาษณ์ที่ดีคือตัวผู้สัมภาษณ์ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงต่อเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง การใช้ประสบการณ์การทำงานของผู้ศึกษาจะช่วยเอื้ออำนวยต่อกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการสร้างทฤษฎีเพื่อการอธิบาย หรือหาข้อสรุปเกี่ยวกับงานศึกษาดังกล่าว

ผู้ศึกษาเป็นผู้ที่ปฏิบัติงาน ในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ผู้ศึกษาจึงเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ ในบริบทของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ อันจะส่งผลดีต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) และการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผู้ศึกษาเลือกใช้ในการศึกษาครั้งนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นการนำข้อมูลต่างๆ ที่ผู้อื่นได้ทำการเก็บมาแล้วมาทำการศึกษาวิเคราะห์ต่อไป และการเก็บข้อมูลที่เป็นการเก็บข้อมูลใหม่ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2532)

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ กฎหมายระเบียบต่างๆ หนังสือ ตำรา รายงานกิจการประจำปี บทความ การทบทวนวรรณกรรมที่เป็นเอกสารทางวิชาการรวมถึงผลงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ที่มีบุคคลอื่นบันทึกหรือตีพิมพ์เผยแพร่เกี่ยวกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ตลอดจนข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet) ที่เป็นเอกสารสำคัญที่จะทำให้เห็นภาพรวมของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ทั้งระบบ ที่เป็นปัจจัย กระบวนการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์ เช่น รายงานผลการดำเนินงานประจำปี แผนยุทธศาสตร์กองทุน รายงานการประเมินจากหน่วยงานภายนอก หนังสือต่าง ๆ รายงานการประชุมที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารซึ่งดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1) เริ่มจากกำหนดขอบข่ายข้อมูลที่ต้องการ ได้แก่ข้อมูลที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ เงินกู้ กองทุนพัฒนาสหกรณ์ เนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ หรือข้อมูล มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติ หรือบันทึกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์

2) สํารวจเพื่อให้ทราบแหล่งของเอกสารหลักฐาน เมื่อกำหนดขอบข่ายข้อมูล ที่ต้องการแล้ว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีวิธีดำเนินการดังนี้

- สํารวจจากเอกสารต่างๆ ของกรมส่งเสริมสหกรณ์
- สํารวจตามสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet)
- สํารวจโดยอาศัยการอ้างอิงจากการสอบถามผู้ปฏิบัติงานของกองทุนพัฒนา สหกรณ์

3) ทำการรวบรวมเอกสารหลักฐาน

4) จัดรายการเอกสารให้เป็นหมวดหมู่

จากขั้นตอนดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ สํารวจ รวบรวม และนำเอกสารที่ได้มาจัดให้เป็น หมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการค้นหาและศึกษา ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 หมวดหมู่รายการเอกสาร

กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ที่เกี่ยวข้องกักองทุนพัฒนาสหกรณ์	- พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 - พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562 - ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการ และการจำหน่ายทรัพย์สินของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.) พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561
เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกักองทุนพัฒนาสหกรณ์	- รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560-2559 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ - รายงานผลการศึกษาคความพึงพอใจของสหกรณ์ที่มีต่อการให้บริการของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2559

ตารางที่ 3.3 หมวดหมู่รายการเอกสาร

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์	<ul style="list-style-type: none"> - ประวัติเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ - ยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาสหกรณ์ - โครงสร้างการบริหารของเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ - คู่มือการปฏิบัติงานกองทุนพัฒนาสหกรณ์ - มติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสหกรณ์ - เอกสารและแบบฟอร์มต่างๆ
---	--

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informant) จำนวน 18 ท่าน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structure Interview Protocol) ที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นคำถามปลายเปิดอาศัยการสนทนา ชักถามและโต้ตอบระหว่างผู้รวบรวมข้อมูลหรือผู้สัมภาษณ์ กับผู้ให้ข้อมูลหรือผู้ถูกสัมภาษณ์ ผู้รวบรวมข้อมูลมีโอกาสสังเกตบุคลิกภาพ อากัปกริยา ตลอดจนพฤติกรรมทางกายและวาจาขณะสัมภาษณ์ซึ่งอาจใช้เป็นข้อมูลที่ใช้ตีความหมายพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ประกอบการสัมภาษณ์

4. การตรวจสอบข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางในการตรวจสอบข้อมูลการศึกษาครั้งนี้ 2 วิธี ได้แก่

4.1 การตรวจสอบข้อมูลหลายแห่ง (Data Triangulation) โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ และกลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

4.2 การตรวจสอบข้อมูลสามเส้าด้วยวิธีการเก็บข้อมูลหลายวิธี (Methodological Triangulation) โดยการใช้วิธีการสัมภาษณ์ ร่วมกับการสังเกต และการจดบันทึก

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการทำศึกษาเชิงคุณภาพ ในเรื่องของการตรวจสอบข้อมูล เพื่อความน่าเชื่อถือของงานศึกษาตามหลักการศึกษาระดับปริญญาโท พิเศษ วังศ์เกียรติขจร (2559) กล่าวในหนังสือแนวทางเพื่อการเรียนรู้ การศึกษาเชิงคุณภาพ ในเรื่องของการตรวจสอบข้อมูล ว่า หลังจากรวบรวมข้อมูลและจัดระบบข้อมูลแล้ว สิ่งที่คุณต้องคำนึงถึงการ

ตรวจสอบข้อมูลว่า ได้มามากเพียงพอครบถ้วนและสามารถตอบตามประเด็นคำถามสำคัญและตรงตามวัตถุประสงค์การศึกษาได้หรือไม่ เมื่อเห็นว่าข้อมูลทั้งหมดมีความสมบูรณ์ครบถ้วนในทุกประเด็นคำถามแล้ว ผู้ศึกษาควรจะต้องทำการตรวจสอบต่อไปว่า มีความน่าเชื่อถือและแม่นยำตรงหรือไม่ โดยวิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือตามหลักการศึกษางานเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) คือการพิสูจน์ว่า ข้อมูลที่ผู้ศึกษาได้มานั้นมีความถูกต้องตรงประเด็นกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาหรือไม่ โดยการตรวจสอบจากแหล่งที่มาของข้อมูลในด้านตัวบุคคล ด้านเวลา และด้านสถานที่

ด้านบุคคล หมายถึง การตรวจสอบว่าถ้ากลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปจากเดิม ข้อมูลที่ได้จะเหมือนเดิมหรือไม่

ด้านเวลา หมายถึง การตรวจสอบว่า แบบสอบถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์อยู่ในช่วงเวลาที่เหมือนกัน ถ้าได้ข้อมูลเหมือนกัน ก็ต้องทำการตรวจสอบในเวลาที่แตกต่างกันด้วยว่าจะได้ข้อมูลที่เหมือนกันหรือแตกต่างกัน

ด้านสถานที่ หมายถึง เป็นการตรวจสอบว่าแบบสอบถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์อยู่ในสถานที่เดียวกันหรือไม่ถ้ามาจากสถานที่เดียวกันข้อมูลที่ได้มาเหมือนกัน ผู้ศึกษาก็ต้องทำการตรวจสอบในสถานที่ที่แตกต่างกันด้วยว่าจะได้ข้อมูลที่เหมือนกันหรือแตกต่างกัน

และ ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์ (2554) ได้ให้คำแนะนำวิธีการตรวจสอบว่าผู้ศึกษาควรเลือกใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูล อย่างน้อย 2 วิธีเพื่อนำไปใช้กับการศึกษา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจะใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธี การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) คือ การใช้วิธีการเปรียบเทียบ โดยการนำข้อมูลมาเทียบเป็นปรากฏการณ์ มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้นสามารถทำได้โดย การที่ผู้ศึกษาสังเกต หรือรวบรวมข้อมูล ได้หลายๆ อย่างแล้วนำมาแยกตามชนิด นำมาเปรียบเทียบ หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล และมีการตรวจสอบข้อมูลจึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปโดยการหาข้อเท็จจริงและการให้คำอธิบายนี้ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติดังต่อไปนี้คือ

- 1) การถอดเทปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อย่างละเอียดชนิดคำต่อคำ (Transcribing Interview)
- 2) การจัดเตรียมข้อมูล (Data Management)

- 3) การให้รหัสจัดหมวดหมู่ข้อมูล (Coding) และจัดหมวดหมู่ข้อมูล (Category)
- 4) การทำข้อสรุปชั่วคราวและการตัดทอนข้อมูล (Mamboing Data Reduction)
- 5) การเสนอข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และการนำเสนอ (Displaying Data for Analysis Presentation)

- 6) การประมวลและสรุปข้อเท็จจริง (Drawing and Verifying Conclusions)

โดยหลังจากที่ได้ดำเนินการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นแล้ว ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และวิเคราะห์ข้อมูล โดยทำการศึกษาข้อมูลอย่างละเอียด จับใจความหลัก จัดกลุ่มข้อมูลแต่ละประเภท พิจารณาความเชื่อมโยงความเหมือนและแตกต่าง แล้วจึงนำเสนอข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structure Interview Protocol) เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญที่มีความรู้ และประสบการณ์ เกี่ยวกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน 18 ท่าน จึงนำเสนอผลการศึกษาจำแนกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ตอนที่ 1 องค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

การศึกษาได้ดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดการศึกษาองค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ 4 ส่วน คือ

- 1.1 หลักเกณฑ์ในการให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์
- 1.2 หลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้
- 1.3 การกำหนดอัตราดอกเบี้ย
- 1.4 การกำหนดวงเงินให้กู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

ผลจากการศึกษาองค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง ในแต่ละองค์ประกอบ สรุปได้ ดังนี้

1.1 สรุปผลการศึกษารายองค์ประกอบด้านหลักเกณฑ์ในการให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์ ประกอบด้วย

1.1.1 คุณสมบัติของสหกรณ์ที่จะกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้แก่ เป็นสหกรณ์ทุกประเภท มีทุนเรือนหุ้นไม่ต่ำกว่า 50,000 บาท มีวินัยทางการเงิน ไม่มีหนี้ค้างชำระต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์ ไม่มีการทุจริตและไม่มีข้อบกพร่องทางการเงินและบัญชี และสหกรณ์ตั้งใหม่ให้กู้ได้ไม่เกิน 50,000 บาท

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 คุณสมบัติของสหกรณ์ที่จะกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

สรุปความเห็นด้านคุณสมบัติของสหกรณ์ที่จะกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> เปิดกว้างให้สหกรณ์ทุกประเภทสามารถเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ได้ ทุนเรือนหุ้นไม่ต่ำกว่า 50,000 บาท เป็นจำนวนที่เอื้อให้สหกรณ์ตั้งใหม่และ/หรือสหกรณ์ขนาดเล็กเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ได้ง่าย 	<ol style="list-style-type: none"> กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรมีการทบทวน คุณสมบัติที่สหกรณ์ตั้งใหม่ไม่เกิน 1 ปี ให้กู้ได้ไม่เกิน 500,000 บาท
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์	<ol style="list-style-type: none"> ช่วยป้องกันสหกรณ์จากเหตุทุจริต หรือการเกิดข้อบกพร่อง ส่งเสริมให้สหกรณ์มีวินัยทางการเงิน มีการจัดการเงินที่ดีเหมาะสม ส่งเสริมให้สหกรณ์รักษาวินัยทางการเงิน 	<ol style="list-style-type: none"> ควรระบุให้ชัดเจน เช่นในการแก้ไขข้อบกพร่องต้องอยู่ในระดับใด
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์	<ol style="list-style-type: none"> สหกรณ์ทุกประเภทเข้าถึงได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ไม่ควรจำกัดจำนวนเงินให้กู้สำหรับสหกรณ์ตั้งใหม่ กรณีสหกรณ์มีข้อบกพร่องอาจจะพิจารณาให้กู้ได้

1.1.2 วัตถุประสงค์การให้สหกรณ์กู้ยืม ได้แก่ เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนิน
ธุรกิจ ให้สมาชิกกู้ จัดหาสินค้ามาจำหน่าย รวบรวมผลผลิต และเพื่อลงทุนในทรัพย์สิน
สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 วัตถุประสงค์การให้สหกรณ์กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

สรุปความเห็นด้านวัตถุประสงค์การให้สหกรณ์กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/ อนุกรรมการพิจารณา เงินกู้	1. ครอบคลุมกับการดำเนิน ธุรกิจในด้านต่าง ๆ ของสหกรณ์	1. กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรทบทวนวัตถุประสงค์ การให้กู้เงินว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ กองทุนพัฒนาสหกรณ์ สามารถนำไปให้กองทุน พัฒนาสหกรณ์บรรลุวัตถุประสงค์ได้หรือไม่ 2. กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรเปรียบเทียบกับ ภาคเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ให้สหกรณ์กู้ เช่นเดียวกัน 3. การกู้เงินแยกตามวัตถุประสงค์เปิดช่องให้สหกรณ์ กู้ได้หลายสัญญา อาจเป็นการเปิดช่องให้สหกรณ์ หมุนเวียนเงินคืน
กลุ่มเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานใน กองทุนพัฒนา สหกรณ์	1. สอดคล้องกับการเนินธุรกิจ ของสหกรณ์	1. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน สามารถนำไป ส่งเสริมสหกรณ์ได้สะดวก มีคำแนะนำ คำนิยาม ที่ ชัดเจน 2. วัตถุประสงค์ที่มีอยู่คล้ายเป็นกรอบจำกัดการ พัฒนาการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้ เงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์		1. กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรมีเงินกู้วัตถุประสงค์ เพื่อใช้ในการรักษาสภาพคล่องของสหกรณ์ในการ ดำเนินงาน 2. เงินกู้ในลักษณะวงเงินสำหรับเบิกใช้ได้เมื่อ สหกรณ์จำเป็น

1.1.3 ระยะเวลาให้กู้ได้แก่

- 1) เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ ระยะเวลาให้กู้ไม่เกิน 1 ปีหรือ 1 ฤดูกาลผลิต
- 2) เพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ระยะเวลาให้กู้ไม่เกิน 15 ปี
- 3) กรณีระยะเวลาให้กู้ยืมนอกเหนือจาก ข้อ 1. และ ข้อ 2. ให้พิจารณาเป็นราย ๆ ไป

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ระยะเวลาให้กู้

สรุปความเห็นด้านระยะเวลาให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/ อนุกรรมการพิจารณา เงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ และช่วยให้สหกรณ์มีการจัดการการเงินที่ดี โดยส่งคืนเงินเมื่อสิ้นสุดหรือบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ 2. เป็นระยะเวลาที่ยืดหยุ่น ไม่กำหนดไว้สั้นเกินไป สหกรณ์สามารถพิจารณาตามแผนงานโครงการการลงทุนได้สูงสุดถึง 15 ปี 3. มีความยืดหยุ่น คือ สามารถพิจารณาเป็นกรณีได้ 	
กลุ่มเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในกองทุน พัฒนาสหกรณ์		<ol style="list-style-type: none"> 1. ระยะเวลาให้กู้ในบางวัตถุประสงค์ เช่น รวบรวมผลผลิต ไม่สอดคล้องกับรอบการผลิตของสมาชิก เช่น มันสำปะหลัง สับปะรด อาจจะต้อง 3 ปี
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้ เงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์		<ol style="list-style-type: none"> 1. ระยะเวลาให้กู้สั้นเกินไป

1.1.4 อัตราดอกเบี้ยและค่าปรับ ได้แก่ ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ถึงร้อยละ 10 ต่อปี กรณีที่สหกรณ์หรือสมาชิกสหกรณ์ประสบสาธารณภัย คณะกรรมการบริหาร กพส.อาจให้กู้โดยไม่คิดดอกเบี้ยภายในระยะเวลาเท่าใดก็ได้ การคิดดอกเบี้ยให้เริ่มนับตั้งแต่วันถัดจากวันที่สหกรณ์รับเงินกู้ยืม ถึงวันที่สหกรณ์ได้ส่งชำระหนี้ให้แก่ผู้ให้กู้ และการคิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 6 ต่อปี

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 อัตราดอกเบี้ยและค่าปรับ กองทุนพัฒนาสหกรณ์

สรุปความเห็นด้าน อัตราดอกเบี้ยและค่าปรับ กองทุนพัฒนาสหกรณ์		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/ อนุกรรมการพิจารณา เงินกู้	1. อัตราดอกเบี้ยของกองทุนพัฒนา สหกรณ์ ถูกกว่าเมื่อเทียบกับ สถาบันการเงิน สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของกองทุนฯ 2. ในกรณีที่สหกรณ์หรือสมาชิก สหกรณ์ประสบสาธารณภัย อาจให้ กู้โดยปลอดดอกเบี้ย 3. สหกรณ์ง่ายต่อการนำไปจัดทำ โครงการแผนงานในการกู้เงิน	1. อาจทำให้สหกรณ์เกิด Morrow Hazzard เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยที่ถูกกว่าสหกรณ์อาจนำ เงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ เช่น นำเงินกู้ที่ได้ ไปส่งชำระคืนเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยแพงกว่า ไม่ได้นำไปใช้ในธุรกิจเมื่อสหกรณ์ถึงกำหนด ต้องชำระเงิน อาจไม่สามารถชำระหนี้ได้ต้อง ไปกู้เงินจากแหล่งอื่นที่ดอกเบี้ยแพงมาคืน กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ต้องกู้เงินเพื่อนำมา หมุนเพื่อป้องกันการขาดสภาพคล่องจนไม่ได้ ระวังตัวจนกระทั่งเกิดภาวะฟองสบู่แตกใน สหกรณ์
กลุ่มเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในกองทุน พัฒนาสหกรณ์	1. มีหลักในการคำนวณชัดเจน	1. มีโปรแกรมช่วยคำนวณดอกเบี้ย หรือ คำนวณดอกเบี้ยแบบ Real time 2. มีโปรแกรมช่วยตรวจสอบอัตราดอกเบี้ย สำหรับสหกรณ์ เพื่อนำมาใช้ในการจัดทำ แผนงาน/โครงการ ที่จะกู้ได้ง่ายขึ้น
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้ เงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์	1. กองทุนพัฒนาสหกรณ์ เรียกเก็บ อัตราดอกเบี้ย ที่ต่ำกว่าสถาบัน การเงินอื่น	1. อัตราดอกเบี้ยโครงการปกติที่ถูกกว่า ปัจจุบัน 2. ปลอดดอกเบี้ยในโครงการอื่นที่เป็น นโยบายรัฐ หรือช่วยเหลือสมาชิก 3. มีเงินจ่ายขาดให้สหกรณ์สำหรับดำเนินการ ตามโครงการที่ปลอดดอกเบี้ย 4. อัตราค่าปรับที่ถูกลง

1.1.5 **หลักประกันเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์** ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทั้งคณะ รวมทั้งผู้จัดการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์ (ถ้ามี) เป็นผู้ค้ำประกันในฐานะส่วนตัว ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ต้องจัดให้คณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ค้ำประกันเพิ่มเติม และอาจจัดให้มีหลักประกันเงินกู้เป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ด้วยก็ได้ ได้แก่ จำนองอสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ของสหกรณ์ และ/หรือบุคคลอื่น จำนำสังหาริมทรัพย์ หรือตราสารหนี้ของสหกรณ์ และ/หรือบุคคลอื่น

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 หลักประกันเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

สรุปความเห็นด้านหลักประกันเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้	1. หลักเกณฑ์ข้อนี้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นผลดีต่อกองทุนพัฒนาสหกรณ์	1. อยากให้ทบทวนเนื่องจากกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ฉบับใหม่ มีผลบังคับใช้
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์	1. เป็นการป้องกันความเสี่ยงของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ หากสหกรณ์ไม่สามารถชำระเงินได้	1. ควรมีคู่มือปฏิบัติที่ชัดเจนในการดำเนินการเกี่ยวกับการค้ำประกัน 2. มีการจัดอบรมให้กับ จนท. เกี่ยวกับเรื่องค้ำประกัน 3. เอกสารเกี่ยวกับหลักทรัพย์ค้ำประกันมากเกินไป
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์		1. สัญญาที่จำนวนเงินกู้นี้อาจไม่ต้องมีหลักประกัน 2. ใช้ผู้ค้ำประกันมากเกินไป 3. การที่ผู้ค้ำประกันเป็นคณะกรรมการ และต้องค้ำประกันเป็นการส่วนตัว ทำให้คณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ไม่ยอมรับภาระจึงไม่กู้

1.1.6 การพิจารณากลับกรองเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (ต่อ 1 สัญญา) ได้แก่

- 1) คณะกรรมการบริหาร กพส. กลับกรองและพิจารณาแผนงาน/โครงการ ภายในวงเงินที่เห็นสมควรให้กู้สัญญาที่เกิน 25,000,000.- บาท
- 2) คณะอนุกรรมการพิจารณาเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กลับกรองและพิจารณาแผนงาน/โครงการ ภายในวงเงินที่เห็นสมควรให้กู้สัญญาที่เกิน 15,000,000.- บาท แต่ไม่เกิน 25,000,000.- บาท
- 3) คณะอนุกรรมการพิจารณาเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ กองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ กลับกรองและพิจารณาแผนงาน/โครงการ ภายในวงเงินที่เห็นสมควรให้กู้สัญญาที่เกิน 5,000,000.- บาท แต่ไม่เกิน 15,000,000.- บาท
- 4) คณะอนุกรรมการพิจารณาเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ระดับจังหวัด/สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานครพื้นที่ 1 พื้นที่ 2 กลับกรองและพิจารณาแผนงาน/โครงการ ภายในวงเงินที่เห็นสมควรให้กู้สัญญาไม่เกิน 5,000,000.- บาท

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การพิจารณากลับกรองเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (ต่อ 1 สัญญา)

สรุปความเห็นด้านการพิจารณากลับกรองเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (ต่อ 1 สัญญา)		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประกอบด้วยตัวแทนจากทั้งภาครัฐหลายหน่วยงาน และภาคสหกรณ์ที่เป็นตัวแทนจากสหกรณ์แต่ละประเภท 2. การกระจายอำนาจช่วยให้ กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค สอดคล้องกับการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สำหรับคณะกรรมการบริหาร กพส. ควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานการบริหารกองทุนพัฒนาสหกรณ์ เป็นสำคัญ 2. ในแต่ละจังหวัด/พื้นที่ อาจมีมาตรฐานหรือศักยภาพ ที่แตกต่างกัน
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สะดวกรวดเร็ว เมื่อสหกรณ์กู้เงินไม่ต้องส่งเรื่องขึ้นไปส่วนกลางทั้งหมด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม คณะอนุกรรมการ สามารถเบิกจ่ายได้เพียง 1 ครั้งใน 1 เดือน 2. การเสนอแผนงาน โครงการอาจให้เป็นการพิจารณาของ สหกรณ์จังหวัด หรือผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์ ในจำนวนเงินจำนวนหนึ่ง ได้ โดยไม่ต้องเสนอคณะอนุกรรมการ

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

สรุปความเห็นด้านการพิจารณากลับกรองเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (ต่อ 1 สัญญา)		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์	1. มีภาคสหกรณ์ร่วมเป็นตัวแทนใน คณะอนุกรรมการ	1. รอบการพิจารณาของ คณะอนุกรรมการ ควรเพิ่มความถี่ขึ้น 2. มีการกำหนดรอบการพิจารณาที่ ชัดเจน 3. สามารถยื่นแผนงานโครงการ ต่อ คณะอนุกรรมการจังหวัดข้างเคียงได้ 4. ผ่อนปรนความเข้มงวดในการ พิจารณาแผนงาน/โครงการ พิจารณาที่การเติบโตของสหกรณ์ เป็นหลัก

1.1.7 อำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (ต่อ 1 สัญญา) ได้แก่

- 1) เงินกู้จำนวนเกินกว่า 25,000,000.- บาท อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นผู้ที่มีอำนาจอนุมัติ
 - 2) เงินกู้จำนวนเกินกว่า 5,000,000.- บาท แต่ไม่เกิน 25,000,000.- บาท ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ เป็นผู้ที่มีอำนาจอนุมัติ
 - 3) เงินกู้จำนวนไม่เกิน 5,000,000.- บาท ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการ สำนักส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 เป็นผู้ที่มีอำนาจอนุมัติ
- สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 อำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (ต่อ 1 สัญญา)

สรุปความเห็นด้าน อำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (ต่อ 1 สัญญา)		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการ พิจารณาเงินกู้	1. เนื่องจากมีการกระจายอำนาจ และ มอบอำนาจ ตาม โครงสร้างที่ เหมาะสม ส่งผลต่อความรวดเร็วใน การบริการ	
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุน พัฒนาสหกรณ์	1. สามารถให้สหกรณ์กู้ได้รวดเร็ว	
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์		

1.1.8 กรอบการพิจารณาการขอกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้แก่การ
พิจารณาจาก

- 1) ความจำเป็น เหมาะสม ความเป็นไปได้ของแผนงานโครงการ
- 2) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
- 3) ความสามารถในการบริหารจัดการ
- 4) งบกระแสเงินสด
- 5) หลักประกันเงินกู้
- 6) ความต้องการของสมาชิก
- 7) หนี้สัญญาเดิม
- 8) วงเงินกู้ยืมของสหกรณ์
- 9) ชั้นลูกหนี้ของสหกรณ์

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 กรอบการพิจารณาการขอกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

สรุปความเห็นด้านกรอบการพิจารณาการขอกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการ พิจารณาเงินกู้	1. สะท้อนความสามารถในการ ดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ 2. เป็นแนวทางให้กับ คณะอนุกรรมการในการพิจารณา แผนงาน/โครงการ	1. ควรพิจารณาโดยให้ความสำคัญ กับการบริหารจัดการของสหกรณ์ ในประเด็นเรื่องการพัฒนาความ เข้มแข็งของสหกรณ์ ให้สอดคล้อง กับภารกิจของกองทุนพัฒนา สหกรณ์ 2. กรอบการพิจารณาควรมีบางส่วน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ กองทุน มากกว่าการมุ่งพิจารณา แผนงานที่ขอกู้ 3. การพิจารณาจากความต้องการ ของสมาชิกเป็นสำคัญ บางครั้งอาจ เป็นข้อจำกัด ในการพัฒนาการ เติบโตทางธุรกิจของสหกรณ์
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใน กองทุนพัฒนาสหกรณ์	1. เป็นแนวปฏิบัติให้กับกองทุน พัฒนาสหกรณ์ในการพิจารณา	1. ให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ กรอบการพิจารณา ให้กับเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติ
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์		1. สหกรณ์ไม่ทราบรายละเอียด เกี่ยวกับกรอบในการพิจารณา ว่า ประกอบด้วยประเด็นใดบ้าง

1.2 องค์ประกอบด้านหลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ประกอบด้วย

1.2.1 เกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้แก่ องค์ประกอบในการพิจารณา 3 หมวด ได้แก่มาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้จัดทำไว้ และวินัยทางการเงินของสหกรณ์

1) มาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ เป็นการประยุกต์ใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ทางการเงิน ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบความมั่นคงทางการเงินของผู้กำกับดูแลสถาบันการเงิน และเป็นเครื่องมือในการเตือนภัยล่วงหน้า เพื่อวัดระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์ ได้แก่ การวิเคราะห์ในระบบของ CAMELs Analysis เพื่อประเมินระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์ โดยนำอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญบางส่วนมาวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ เทียบเคียงกับอัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ย (Peer Group)

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 มาตรฐานการเงินของสหกรณ์

สรุปความเห็นด้านมาตรฐานการเงินของสหกรณ์		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นการส่งเสริมให้สหกรณ์มีการจัดการทางการเงินที่ดี 2. ให้สหกรณ์รู้จักตนเอง อย่างต่อเนื่องเพื่อแสวงหากลยุทธ์และรูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสมกับตนเอง 	
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์		<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ควรเทียบกับ peer group ควร มีอัตราส่วนทางการเงินที่อยู่ในเกณฑ์ดีหรือที่ควรจะเป็น เทียบเคียง 2. อยากให้มีการแนะนำส่งเสริมให้สหกรณ์ รู้เกี่ยวกับมาตรฐานการจัดการทางการเงินด้วย
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการแบ่งการเทียบเคียงตามขนาด และประเภทสหกรณ์ได้อย่างชัดเจน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้มีการแนะนำ อบรมให้สหกรณ์ มีอัตราส่วนทางการเงินที่ดี ควรทำอย่างไร

2) การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ เป็นการนำผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้จัดทำไว้

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์

สรุปความเห็นด้าน การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการ พิจารณาเงินกู้	1. เป็นการกระตุ้นให้สหกรณ์มีการพัฒนาด้านการบริหารจัดการของสหกรณ์ 2. ช่วยลดความเสี่ยงทางธุรกิจ	1. การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สหกรณ์มีระบบการควบคุมภายในลดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ ช่วยให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติตามระเบียบ ช่วยคุ้มครองเงินลงทุนของสมาชิก ไม่ควรนำมาใช้เป็นเกณฑ์เพื่อแยกเกรดของสหกรณ์
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใน กองทุนพัฒนาสหกรณ์		1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่ทราบเกี่ยวกับรายละเอียดการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน เนื่องจากเป็นข้อมูลที่มาจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 2. ให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์		1. ต้องการให้ช่วยแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ให้มีการควบคุมภายในที่ดี ทำอย่างไร

3) วิทยทางการเงินของสหกรณ์ โดยพิจารณาจากประวัติการชำระหนี้
เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 วิทยทางการเงินของสหกรณ์

สรุปความเห็นด้านวิทยทางการเงินของสหกรณ์		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการ พิจารณาเงินกู้	1. เป็นการส่งเสริมให้สหกรณ์มี วิทยทางการเงินที่ดี 2. เป็นข้อเท็จจริงที่บ่งชี้ข้อมูล สินเชื่อก่อนหน้านี้	1. สหกรณ์ตั้งใหม่และสหกรณ์ที่ไม่ เคยกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จะ ได้รับอัตราดอกเบี้ยที่แพงกว่า
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใน กองทุนพัฒนาสหกรณ์		1. สหกรณ์ที่เป็นลูกค้าใหม่ น่าจะ ได้คะแนนมากกว่า 6 2. ต้องการให้มีระบบตรวจสอบ ประวัติการชำระหนี้ สำหรับ เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด 3. ต้องการให้มีรายละเอียดและ หลักการที่ชัดเจน
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์		1. ควรแจ้งรายละเอียดให้ทราบ ก่อนที่จะดำเนินการจัดชั้น เพื่อ สหกรณ์จะได้นำไปวางแผนในการ กู้ 2. ต้องการให้มีการอบรมแนะนำ วิธีการสร้างวิทยทางการเงินที่ดี

1.2.2 การกำหนดชั้นลูกหนี้ลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ เมื่อได้คะแนนจากหมวดต่าง ๆ ทั้ง 3 หมวดแล้วให้นำมารวมคะแนนและแบ่งชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็น 4 ระดับ ABCD

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 การกำหนดชั้นลูกหนี้

สรุปความคิดเห็นด้านการกำหนดชั้นลูกหนี้		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้	1. เป็นการรวมคะแนนจาก 3 หมวด ได้แก่ มาตรฐานทางการเงิน การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน และวินัยทางการเงิน กำหนดเป็นคะแนนในแต่ละหมวด ซึ่งแต่ละหมวดจะสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของสหกรณ์ ในหมวดนั้น ๆ ออกมาเป็นคะแนนแล้วรวมคะแนนทุกหมวดเพื่อเทียบเคียงให้ทราบในภาพรวม	1. ช่วงระดับคะแนนของสหกรณ์แต่ละประเภท ควรพิจารณาตามความเหมาะสมแตกต่างกันไป
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์		1. ควรชี้แจงรายละเอียดให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติทราบ 2. ควรให้มีการนำผลการจัดชั้นลูกหนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมสหกรณ์ด้วย
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์		1. มีการอบรมแนะนำวิธีการดำเนินงานให้มีชั้นลูกหนี้ที่ดี

1.2.2 การพิจารณาจัดชั้นลูกหนี้ประจำปี กรมส่งเสริมสหกรณ์ จะจัดชั้นลูกหนี้ กองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็นประจำทุกวันที 1 ตุลาคมของทุกปี ๆ ละหนึ่งครั้ง และให้นำผลการจัดชั้นฯ ดังกล่าวใช้ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ย และวงเงินกู้ยืม ตามความสามารถในการก่อหนี้ของ สหกรณ์ในปีงบประมาณนั้น ๆ

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 การพิจารณาจัดชั้นลูกหนี้ประจำปี

สรุปความเห็นด้านการพิจารณาจัดชั้นลูกหนี้ประจำปี		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการ พิจารณาเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นข้อมูลเพื่อเทียบเคียงให้ทราบ สำหรับการพิจารณาเงินกู้ของ สหกรณ์ในปีงบประมาณนั้น 2. สอดคล้องกับระเบียบของทาง ราชการเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณ 3. เป็นการกระตุ้นให้สหกรณ์มีการ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 	
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใน กองทุนพัฒนาสหกรณ์		<ol style="list-style-type: none"> 1. อยากให้มีการอบรมความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดชั้นประจำปี 2. ความชัดเจนในหลักการของ เอกสาร หลักฐานที่นำมาประกอบ ในการจัดชั้น 3. มีระบบให้สามารถประเมินผล การจัดชั้นลูกหนี้เบื้องต้น
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์		<ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารที่ประกอบใช้มากเกินไป อยากให้ลดเอกสาร 2. ไม่เข้าใจขั้นตอนและวิธีการ ในภาพรวม 3. ต้องการให้มีระบบยื่นเอกสาร แล้วทราบผลได้ทันที

1.3 องค์ประกอบด้านการกำหนดอัตราดอกเบี้ย ประกอบด้วย

1.3.1 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จะพิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการกู้เงิน ผลการจัดชั้นลูกหนี้ และขนาดของสหกรณ์ตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

สรุปความเห็นด้านการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	จุดที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการ พิจารณาเงินกู้	1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กองทุนพัฒนาสหกรณ์ 2. พิจารณาตามความเสี่ยงของธุรกิจ	1. ควรมีการทบทวนว่าการกำหนด อัตราดอกเบี้ย สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของกองทุน และ สหกรณ์/สมาชิกได้รับประโยชน์ อย่างไร ตลอดจนช่วยพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม อย่างไร เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ กองทุนพัฒนาสหกรณ์ เป็น เครื่องมือของภาครัฐที่ใช้ในการ ควบคุมและกระตุ้นเศรษฐกิจ
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใน กองทุนพัฒนาสหกรณ์		1. การกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่มีอยู่ ถือใช้มานาน เห็นควรมีการทบทวน ให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ ปัจจุบัน
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์		1. อยากให้สหกรณ์มีส่วนร่วมใน การกำหนดอัตราดอกเบี้ยด้วย ไม่ เฉพาะผู้แทนที่อยู่ในคณะกรรมการ บริหาร กพส.

1.3.2 ตารางกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ชั้นลูกหนี้	ขนาดเล็ก/กลาง		ขนาดใหญ่/ใหญ่มาก	
	ให้กู้	จัดหา/รวบรวม/ลงทุน	ให้กู้	จัดหา/รวบรวม/ลงทุน
A	3.0	1.5	4.0	2.5
B	3.5	2.0	4.5	3.0
C	4.0	2.5	5.0	3.5
D	4.5	3.0	5.5	4.0

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ตารางกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

สรุปความเห็นตารางกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการ พิจารณาเงินกู้	1. เป็นการพิจารณาตามความเสี่ยงใน การดำเนินธุรกิจ ในแต่ละธุรกิจ 2. เป็นการกระตุ้นให้สหกรณ์มีการ พัฒนาศักยภาพ เพื่อให้ได้ชั้นที่ดีขึ้น	1. ควรทบทวนอัตราดอกเบี้ย ให้เหมาะสมกับพลวัตปัจจุบัน
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใน กองทุนพัฒนาสหกรณ์	1. อัตราดอกเบี้ยเอื้อให้สหกรณ์เข้าถึง เงินกู้ได้ง่าย (ไม่แพง) 2. กระตุ้นให้สหกรณ์เกิดการพัฒนา/ เติบโต	1. เกิดการเปรียบเทียบกันระหว่าง สหกรณ์
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุน พัฒนาสหกรณ์		1. สหกรณ์ที่จะกู้แต่ยังไม่ได้จัดชั้น ลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ไม่ ทราบอัตราดอกเบี้ยที่จะได้รับ เพื่อ นำไปจัดทำแผนงาน โครงการ 2. สหกรณ์ขนาดใหญ่ได้รับอัตรา ดอกเบี้ยที่ต่ำกว่า

1.3.3 การขอกู้เงินตามโครงการพิเศษ การขอกู้เงินตามโครงการพิเศษ อัตราดอกเบี้ยให้เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 การขอกู้เงินตามโครงการพิเศษ

สรุปความเห็นการขอกู้เงินตามโครงการพิเศษ		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	ประเด็นที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> ช่วยให้สหกรณ์ขนาดเล็กเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ในอัตราดอกเบี้ยที่ถูกลง เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมสหกรณ์ ในการดำเนินธุรกิจ ตามนโยบายของรัฐบาล โดยใช้เงินทุนดอกเบี้ยต่ำ 	<ol style="list-style-type: none"> สหกรณ์ขนาดใหญ่ หรือสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งทางการเงิน มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจอยู่แล้ว เข้ามาใช้เงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์โครงการพิเศษ ซึ่งกรอบวงเงินโครงการพิเศษมีจำกัดทำให้กระทบต่อการใช้บริการของสหกรณ์ขนาดเล็ก
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์		<ol style="list-style-type: none"> ขาดการประสานงานติดต่อ/สื่อสาร กันภายในจังหวัด (ระหว่างกลุ่มงาน) เช่นกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ สสำรวจ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์ ปล่อยสินเชื่อ
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์		<ol style="list-style-type: none"> สหกรณ์ขนาดเล็ก ได้รับการจัดสรรโครงการพิเศษน้อย ต้องการให้มีโครงการพิเศษปลอดดอกเบี้ย นอกเหนือจากโครงการสาธิตภัย

1.4 การศึกษาองค์ประกอบด้านการกำหนดวงเงินให้กู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ พิจารณาจากองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ ชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ และขนาดของสหกรณ์ผู้กู้ (ตามเกณฑ์การจัดขนาดของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์) โดยให้ระดับคะแนนในแต่ละด้าน 10 คะแนนรวม 20 คะแนน และกำหนดวงเงินให้กู้ยืมรวมทุกสัญญาสูงสุดไม่เกิน 12 เท่าของทุนของสหกรณ์ (ทุนของสหกรณ์ หมายถึง ทุนดำเนินงาน ณ วันต้นปีบัญชี) ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับแผนงาน/โครงการขอู้เงินของสหกรณ์

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 การพิจารณาวงเงินให้กู้ยืม

สรุปความเห็นการพิจารณาวงเงินให้กู้ยืม		
ผู้ให้ข้อมูล	ด้านความเหมาะสม	จุดที่ควรพัฒนา
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> เป็นข้อมูลประกอบให้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ใช้ในการวิเคราะห์พิจารณาแผนงานโครงการของสหกรณ์ ช่วยป้องกันความเสี่ยงของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ในการให้เงินกู้กับสหกรณ์ 	<ol style="list-style-type: none"> นโยบายของภาครัฐมีส่วนในการกำหนดวงเงินกู้ วงเงินกู้ที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ตามภาวะเศรษฐกิจ
กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์		<ol style="list-style-type: none"> ควรมีการทบทวนเกณฑ์ในการกำหนดวงเงินด้วย เนื่องจากถือใช้มานาน เกณฑ์ในการกำหนดวงเงินควรแยกให้เหมาะสมกับสหกรณ์ประเภทนั้นๆ
กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์		<ol style="list-style-type: none"> เป็นข้อจำกัดในการเติบโตของสหกรณ์ สหกรณ์ขนาดใหญ่ได้รับวงเงินกู้มากกว่าสหกรณ์ขนาดเล็ก

ตอนที่ 2 ปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ การศึกษาได้ดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดการศึกษาองค์ประกอบ 2 ส่วนคือ

(1) ด้านสหกรณ์ที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

(2) ด้านกองทุนพัฒนาสหกรณ์และผู้ปฏิบัติงาน ที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

2.1 ด้านสหกรณ์ ที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 3 กลุ่ม

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

สรุปความเห็นปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์		
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการ พิจารณาเงินกู้	กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุน พัฒนาสหกรณ์	กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงิน กองทุนพัฒนาสหกรณ์
1. สหกรณ์ขาดความรู้ ความชำนาญ ในการจัดทำแผนธุรกิจที่ขอกู้ เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์	1. สหกรณ์ขาดความรู้ความสามารถ ในการพัฒนาความสามารถในเชิง ธุรกิจ ให้เป็นมืออาชีพ	1. สหกรณ์ไม่ทราบขั้นตอน หลักเกณฑ์ และวิธีการกู้เงินกองทุน พัฒนาสหกรณ์
2. ผู้บริหารสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์ ไม่เข้าใจใน หลักการของสหกรณ์	2. ผู้บริหารของสหกรณ์ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการ อาจขาด ความรู้ความสามารถในการบริหาร จัดการเชิงกลยุทธ์	2. เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ขาดความรู้ ความสามารถ ในการจัดทำแผนงาน/ โครงการ ได้ตรงตามกรอบการ พิจารณาของกองทุนพัฒนาสหกรณ์
		3. คณะกรรมการดำเนินงานของ สหกรณ์ไม่ประสงค์รับภาระจากการค้า ประกันเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์
		4. สมาชิกสหกรณ์ไม่รู้จักกองทุน พัฒนาสหกรณ์ ไม่เข้าใจในบริบทของ กองทุนพัฒนาสหกรณ์ เช่น กองทุน พัฒนาสหกรณ์มีขั้นตอนในการสำรวจ ความต้องการของสมาชิกในด้านต่างๆ แต่สมาชิกไม่ทราบ

2.2 ด้านกองทุนพัฒนาสหกรณ์และผู้ปฏิบัติงาน ที่ส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงเงินกู้
กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 3 กลุ่ม
สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ปัจจัยด้านกองทุนพัฒนาสหกรณ์และผู้ปฏิบัติงาน

สรุปความเห็นปัจจัยด้านกองทุนพัฒนาสหกรณ์และผู้ปฏิบัติงาน		
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการ พิจารณาเงินกู้	กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใน กองทุนพัฒนาสหกรณ์	กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงิน กองทุนพัฒนาสหกรณ์
1. เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ที่จะ นำไปให้สหกรณ์กู้แต่ละปี มีจำกัด ไม่เพียงพอต่อความต้องการของ สหกรณ์	1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุน พัฒนาสหกรณ์ ในระดับจังหวัด มีจำกัด ไม่เพียงพอต่อการบริการ สหกรณ์	1. กรณีสหกรณ์ประสงค์จะขอเงิน ไม่ทราบว่า จะติดต่อประสานงานที่ กลุ่มงานใด
2. กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ควรมีการ วางตำแหน่ง ของกองทุนที่ชัดเจน เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ ต่างๆ ในการให้บริการ ให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ กองทุนพัฒนาสหกรณ์	2. กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ขาดการ ประชาสัมพันธ์ องค์กรไปยัง สหกรณ์และสมาชิก ทำให้ไม่ทราบ ว่ากองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็นแหล่ง เงินทุนให้กับสหกรณ์ในการดำเนิน ธุรกิจ ได้ หรือเป็นแหล่งเงินทุนที่ ช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์	2. กระบวนการในการขอเงิน มีความยุ่งยากซับซ้อน ต้องใช้ หลักฐานเอกสารจำนวนมาก
	3. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ไม่มี ข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนพัฒนา สหกรณ์ ที่จะนำไปส่งเสริมให้กับ สหกรณ์	3. การกู้เงินแต่ละครั้ง ใช้ระยะ เวลานาน ตั้งแต่ยื่นกู้จนกระทั่ง ได้รับเงินกู้ ทำให้ไม่ทันต่อความ ต้องการของสมาชิก/การดำเนิน ธุรกิจ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์

ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

สรุปผลการสัมภาษณ์ดังตาราง ที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์		
กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการ พิจารณาเงินกู้	กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุน พัฒนาสหกรณ์	กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงิน กองทุนพัฒนาสหกรณ์
1. กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรเพิ่มกรอบ วงเงินที่จะนำไปให้สหกรณ์กู้ในแต่ละปี ให้เพียงพอต่อความต้องการของสหกรณ์	1. กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ควรมีการ อบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุน พัฒนาสหกรณ์ ให้เป็นมืออาชีพด้าน	1. กองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีโครงการพิเศษอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพิ่มมากขึ้น
2. กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ควรมีการวาง ตำแหน่ง ของกองทุนที่ชัดเจน เพื่อ นำมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ต่างๆ ใน การให้บริการ ให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของกองทุนพัฒนาสหกรณ์	กองทุนพัฒนาสหกรณ์ สามารถนำไป ส่งเสริมให้กับสหกรณ์ได้	2. กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ควรลด ขั้นตอน กระบวนการ และ เอกสารในการขอกู้เงิน
3. กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ควรนำ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการ บริหารจัดการกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ให้ สามารถบริการสหกรณ์ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ	2. กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ควรมีการจัด อบรมความรู้เกี่ยวกับ เทคนิค แนวทาง วิธีการ จัดทำแผนงาน/โครงการ ขอกู้ เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ให้กับ สหกรณ์โดยตรง	3. กองทุนควรมีช่องทางในการ ติดต่อสื่อสารหรือในการจัด จัดทำเอกสารต่างๆ ผ่านช่องทาง สารสนเทศ
4. สหกรณ์ควรมีการศึกษาช่องทาง ใหม่ๆ หรือโอกาสใหม่ๆ ในการดำเนิน ธุรกิจ	3. กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรพัฒนา บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกองทุน พัฒนาสหกรณ์ให้มีแรงจูงใจในการ ทำงาน มีทัศนคติในการทำงานที่ดี มี ขวัญกำลังใจในการทำงาน สามารถ บริการลูกค้า/สหกรณ์ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	
5. สหกรณ์ต้องพัฒนาความเข้าใจใน หลักการของสหกรณ์ ให้เกิดกับผู้บริหาร เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิก		
6. สหกรณ์ควรมีการพัฒนา ความสามารถในเชิงธุรกิจ		

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ และข้อเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์ โดยผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอรายละเอียดในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสรุปการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

จากการศึกษาการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์ ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1.1 องค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

1.1.1 หลักเกณฑ์ในการให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

1) กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ มีความคิดเห็นว่า หลักเกณฑ์ในการให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์มีความเหมาะสม เนื่องจาก เปิดกว้างให้สหกรณ์ทุกประเภทเข้าถึงได้ เอื้อให้สหกรณ์ตั้งใหม่หรือสหกรณ์ขนาดเล็กเข้าถึงได้ง่าย คลอบคลุมกับการดำเนินธุรกิจในด้านต่างๆ ของสหกรณ์ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกกว่าสถาบันการเงินอื่น สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจของราชการ

ประเด็นที่ควรพัฒนาเห็นว่าวัตถุประสงค์การให้กู้เงินเป็นการเปิดช่องให้สหกรณ์กู้ได้หลายสัญญา อาจทำให้สหกรณ์เกิด *Morrow Hazard* หรือ อันตรายในภายภาคหน้า เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยที่ถูกกว่าสหกรณ์อาจนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ เช่น นำเงินกู้ที่ได้ไปส่งชำระคืนเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยแพงกว่า ไม่ได้นำไปใช้ในธุรกิจเมื่อสหกรณ์ถึงกำหนดต้องชำระเงิน อาจไม่สามารถชำระหนี้ได้ต้องไปกู้เงินจากแหล่งอื่นที่ดอกเบี้ยแพงมาคืนกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ต้องกู้เงินเพื่อนำมาหมุนเพื่อป้องกันการขาดสภาพคล่องจนไม่ได้ระวางตัวจนกระทั่งเกิดภาวะฟอง

สบู่มากในสหกรณ์ และกรอบการพิจารณาควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสหกรณ์ และพัฒนาความเข้มแข็งของสหกรณ์ ควรให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์กองทุนพัฒนาสหกรณ์

2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความคิดเห็นว่าการให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์มีความเหมาะสม ซึ่งช่วยส่งเสริมให้สหกรณ์มีการบริหารจัดการเงินที่ดี รักษาวินัยทางการเงิน ป้องกันการเกิดเหตุทุจริตในสหกรณ์ หรือข้อบกพร่อง ตลอดจนช่วยเป็นแนวปฏิบัติในการพิจารณาเงินกู้ให้กับสหกรณ์

ประเด็นที่ควรพัฒนา เห็นว่าหลักเกณฑ์ควรมีการระบุรายละเอียดให้ชัดเจน และควรมีการจัดอบรมความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนควรมีโปรแกรมในการช่วยเหลือการทำงานให้มีความสะดวก รวดเร็ว เพื่อคุณภาพในการให้บริการกับสหกรณ์

3) กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความคิดเห็นว่าการให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์มีความเหมาะสม เนื่องจากสหกรณ์ทุกประเภทสามารถเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ได้ การเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น ในด้านการพิจารณาเงินกู้มีภาคสหกรณ์เข้าร่วมเป็นอนุกรรมการ

ประเด็นที่ควรพัฒนา เห็นว่าสหกรณ์ต้องการให้กองทุนพัฒนาสหกรณ์มีวัตถุประสงค์การให้กู้เงินที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของสหกรณ์ เช่น เงินกู้เพื่อการรักษาเสถียรภาพของสหกรณ์ อันจะเป็นการช่วยเหลือสหกรณ์ที่ประสบปัญหาให้สามารถยังดำเนินธุรกิจได้ ด้านขั้นตอนและเอกสารต้องการให้กองทุนพัฒนาสหกรณ์พิจารณาผ่อนปรน เอกสาร และความเข้มข้นในการพิจารณา และต้องการให้กองทุนพัฒนาสหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลของกองทุน หลักเกณฑ์และวิธีการ ให้กับสหกรณ์และสมาชิกมากขึ้น

1.1.2 หลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

1) กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ มีความคิดเห็นว่าการจัดชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความเหมาะสม เนื่องจากเป็นการส่งเสริมให้สหกรณ์มีการจัดการทางการเงินที่ดี ให้สหกรณ์รู้จักตนเอง มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องกระตุ้นให้สหกรณ์มีการพัฒนาด้านการบริหารจัดการของสหกรณ์ และเป็นข้อมูลเทียบเคียงให้ทราบสำหรับใช้ในการพิจารณาเงินกู้ของสหกรณ์

ประเด็นที่ควรพัฒนา เห็นว่าเกณฑ์ที่กำหนดทำให้สหกรณ์ที่ดั้งใหม่หรือสหกรณ์ที่ไม่เคยกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้รับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูง

2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความคิดเห็นว่าการจัดชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

ประเด็นที่ควรพัฒนา ต้องการให้กองทุนพัฒนาสหกรณ์มีการอบรมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดชั้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปแนะนำส่งเสริมให้กับสหกรณ์ได้ ตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมสหกรณ์แต่ละแห่ง และให้มีการพัฒนาระบบการจัดชั้นลูกหนี้ให้สามารถประเมินผลการจัดชั้นเบื้องต้นได้ทันที

3) กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความคิดเห็นว่าหลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

ประเด็นที่ควรพัฒนา ได้แก่ ต้องการให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นหน่วยงานที่ แนะนำ อบรม ส่งเสริม ให้สหกรณ์ มีชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ที่ดี

1.1.3 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

1) กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ มีความคิดเห็นว่าการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความเหมาะสม เนื่องจากการพิจารณาตามความเสี่ยงของการดำเนินธุรกิจ และกระตุ้นให้สหกรณ์มีการพัฒนาศักยภาพ และการกำหนดดอกเบี้ยโครงการพิเศษ ช่วยให้สหกรณ์เข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ถูกเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมสหกรณ์ ในการดำเนินธุรกิจ ตามนโยบายของรัฐบาล

ประเด็นที่ควรพัฒนา เห็นว่า กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรมีการทบทวนว่าการกำหนดอัตราดอกเบี้ย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน และสหกรณ์/สมาชิกได้รับประโยชน์อย่างไร ตลอดจนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อย่างไร เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ เป็นเครื่องมือของภาครัฐที่ใช้ในการควบคุมและกระตุ้นเศรษฐกิจ และบางกรณีสหกรณ์ขนาดใหญ่ หรือสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งทางการเงิน มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจดีอยู่แล้ว ยังเข้ามาใช้เงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์โครงการพิเศษ ซึ่งกรอบวงเงินโครงการพิเศษมีจำกัด ทำให้กระทบต่อการใช้บริการของสหกรณ์ขนาดเล็ก

2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความคิดเห็นว่าการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความเหมาะสม ซึ่งเป็นอัตราที่เอื้อให้สหกรณ์เข้าถึงได้ง่าย กระตุ้นให้สหกรณ์มีการพัฒนา

ประเด็นที่ควรพัฒนา คืออัตราดอกเบี้ยควรทบทวนให้เหมาะสมกับพลวัตปัจจุบัน

3) กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความคิดเห็นว่าการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีประเด็นที่ควรพัฒนา คือ ควรให้ภาคสหกรณ์เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยด้วย และต้องการให้มีโครงการพิเศษปลอดดอกเบี้ยใน

โครงการอื่นๆ ด้วย นอกเหนือจากโครงการที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ที่ประสบสาธารณภัย

1.1.4 การกำหนดวงเงินให้กู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

1) กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ มีความคิดเห็นว่าการกำหนดวงเงินให้กู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความเหมาะสม เนื่องจากเป็นข้อมูลประกอบให้คณะอนุกรรมการพิจารณาเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ใช้ในการวิเคราะห์แผนงาน/โครงการของเงินของสหกรณ์ ช่วยป้องกันความเสี่ยงของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ในการให้เงินกู้กับสหกรณ์

ประเด็นที่ควรพัฒนา ได้แก่ การพิจารณาวงเงินกู้ อาจให้มีหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ตามภาวะเศรษฐกิจระดับจังหวัด

2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความคิดเห็นว่าการกำหนดวงเงินให้กู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีประเด็นที่ควรพัฒนา ได้แก่ เกณฑ์ที่ใช้ในปัจจุบันถือใช้มานาน กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรมีการทบทวน ให้เหมาะสมกับปัจจุบันและประเภทของสหกรณ์

3) กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความคิดเห็นว่าการกำหนดวงเงินให้กู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีประเด็นที่ควรพัฒนา ได้แก่ สหกรณ์ขนาดใหญ่จะได้รับวงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์สูงกว่าสหกรณ์ขนาดเล็ก และการกำหนดวงเงินกู้ อาจเป็นข้อจำกัดในการเติบโตของสหกรณ์

1.2 ปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

1.2.1 ด้านสหกรณ์

1) กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ มีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้แก่ (1) สหกรณ์อาจขาดความรู้ในเรื่องในการจัดทำแผนธุรกิจที่ขอเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ และ (2) ผู้บริหารสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์ อาจไม่เข้าใจในหลักการพิจารณาเงินกู้ของคณะกรรมการที่พิจารณาจากความต้องการของสมาชิกและการส่งเสริมให้สหกรณ์ดำเนินธุรกิจ ภายใต้หลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ มากกว่าการมุ่งเน้นกำไรจากการดำเนินธุรกิจ

2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้แก่

(1) สหกรณ์อาจขาดความสามารถในการพัฒนาศักยภาพในเชิงธุรกิจ และ (2) ผู้บริหารสหกรณ์อาจขาดความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์

3) กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้แก่ (1)

สหกรณ์อาจไม่ทราบขั้นตอน หลักเกณฑ์ และวิธีการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (2) เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ขาดความรู้ความสามารถ ในการจัดทำแผนงาน/โครงการ ให้ตรงตามกรอบการพิจารณาของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (3) คณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ต้องรับภาระจากการค้าประกันเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (4) สมาชิกสหกรณ์ยังไม่รู้จักกองทุนพัฒนาสหกรณ์มากนัก และไม่เข้าใจในบริบทของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ เช่น กองทุนพัฒนาสหกรณ์มีขั้นตอนในการสำรวจความต้องการของสมาชิกในด้านต่างๆ แต่สมาชิกไม่ทราบ

1.2.2 ด้านกองทุนพัฒนาสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

1) กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ มีความคิดเห็นว่า (1) เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ที่จะนำไปให้สหกรณ์กู้แต่ละปี มีจำกัดไม่เพียงพอต่อความต้องการของสหกรณ์ และ (2) กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ควรมีการวางตำแหน่งของกองทุนที่ชัดเจน เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ต่างๆ ในการให้บริการ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุนพัฒนาสหกรณ์

2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์มีความคิดเห็นว่า (1) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ในระดับจังหวัด มีจำกัด ไม่เพียงพอต่อการบริการสหกรณ์ และ (2) กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ขาดการประชาสัมพันธ์ องค์กรไปยังสหกรณ์และสมาชิก ทำให้ไม่ทราบว่ากองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็นแหล่งเงินทุนให้กับสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจได้ หรือเป็นแหล่งเงินทุนที่ช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ และ (3) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ที่จะนำไปส่งเสริมให้กับสหกรณ์

3) กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความคิดเห็นว่า กรณีสหกรณ์ประสงค์จะขอเงิน (1) สหกรณ์ไม่ทราบว่าติดต่อประสานงานที่กลุ่มงานใด ในพื้นที่ และ (2) กระบวนการในการขอเงินมีความยุ่งยากซับซ้อน ต้องใช้หลักฐานเอกสารจำนวนมาก ตลอดจนการกู้เงินแต่ละครั้งใช้ระยะเวลาานาน ตั้งแต่ยื่นกู้จนกระทั่งได้รับเงินกู้ ทำให้ไม่ทันต่อความต้องการของสมาชิก/การดำเนินธุรกิจ

1.3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

1.3.1 กลุ่มคณะกรรมการ/อนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ดังนี้

1) กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรเพิ่มกรอบวงเงินที่จะนำไปให้สหกรณ์กู้ในแต่ละปี ให้เพียงพอต่อความต้องการของสหกรณ์

2) กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ควรนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ให้สามารถบริการสหกรณ์ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

- 3) สหกรณ์ควรมีการศึกษาช่องทางใหม่ๆ หรือโอกาสใหม่ๆ ในการดำเนินธุรกิจ
- 4) สหกรณ์ควรมีการพัฒนาความสามารถในเชิงธุรกิจ และสหกรณ์ต้องพัฒนาความเข้าใจในหลักการของสหกรณ์ ให้เกิดกับผู้บริหาร เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิก

1.3.2 กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ดังนี้

- 1) ควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ให้เป็นมืออาชีพด้านกองทุนพัฒนาสหกรณ์ สามารถนำไปส่งเสริมให้กับสหกรณ์ได้
- 2) ควรมีการจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับ เทคนิค แนวทาง วิธีการ จัดทำแผนงาน/โครงการ ขอเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ให้กับสหกรณ์โดยตรง
- 3) กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์ให้มีแรงจูงใจในการทำงาน มีทัศนคติในการทำงานที่ดี มีขวัญกำลังใจในการทำงาน สามารถบริการลูกค้า/สหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.3 กลุ่มสหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ดังนี้

- 1) กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรมีโครงการพิเศษอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพิ่มมากขึ้น
- 2) กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ควรลดขั้นตอน กระบวนการ และเอกสารในการขอเงิน และควรมีช่องทางในการติดต่อสื่อสารหรือสามารถยื่นเอกสารต่างๆ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้

2. อภิปรายผล

การศึกษาการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ และข้อเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์ดังต่อไปนี้

2.1 องค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

องค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้แก่ หลักเกณฑ์ในการกองทุนพัฒนาสหกรณ์ หลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ การกำหนดอัตราดอกเบี้ย และการกำหนดวงเงินให้กู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความเหมาะสมเนื่องจากเปิดกว้างให้สหกรณ์ทุกประเภทสามารถเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ได้ มีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่นๆ ส่งเสริม

ให้สหกรณ์มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการศึกษาคความพึงพอใจของสหกรณ์ที่มีต่อการให้บริการของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (กองทุนพัฒนาสหกรณ์. 2561) ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมสหกรณ์มีผลประเมินความพึงพอใจ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ประเด็นที่ควรพัฒนาได้แก่การให้กู้ตามวัตถุประสงค์ต่างๆ อาจทำให้เกิดปัญหาต่อสหกรณ์ในอนาคต และรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนในการดำเนินงานต่างๆ ยังไม่ชัดเจน ส่งผลให้สหกรณ์ไม่ได้รับคำแนะนำในการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้ในการจัดทำแผนงาน/โครงการที่จะกู้เงิน จึงทำให้ออกสารไม่ครบถ้วน มีความล่าช้าในการกู้เงิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาคการใช้เงินทุนหมุนเวียน ส่งเสริมสหกรณ์ ในสหกรณ์ภาคการเกษตรในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ของระวีวรรณ เกตุขาว (2542) พบว่า ปัญหาการกู้เงินและการใช้เงินกู้ ประสบปัญหาคือขั้นตอนมาก และไม่เข้าใจขั้นตอนการขอเงินกู้

2.2 ปัญหา อุปสรรค ในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

2.2.1 ด้านสหกรณ์ ที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์อาจขาดความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ตั้งแต่ขั้นตอนวิธีการ การจัดทำแผนงาน/โครงการ ที่ขอเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ผู้บริหารสหกรณ์ ขาดความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ รวมทั้งบุคคลทั้งสามฝ่าย ได้แก่ สมาชิก ฝ่ายจัดการ และคณะกรรมการดำเนินการ ไม่เข้าใจในหลักการสหกรณ์ ส่งผลให้การจัดทำแผนงาน โครงการของสหกรณ์ ไม่เป็นไปตามกรอบที่กองทุนพัฒนาสหกรณ์กำหนด เช่น แผนงาน โครงการอาจไม่ได้มาจากความต้องการของสมาชิก หรือแผนงาน/โครงการขาดความชัดเจน ขาดข้อมูลที่สำคัญหรือเอกสารไม่ครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาคการใช้เงินทุนหมุนเวียน ส่งเสริมสหกรณ์ ในสหกรณ์ภาคการเกษตรในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ของระวีวรรณ เกตุขาว (2542) พบว่า ปัญหาการกู้เงินและการใช้เงินกู้ ประสบปัญหาคือขั้นตอนมาก และไม่เข้าใจขั้นตอนการขอเงินกู้ และสอดคล้องกับรายงานผลการศึกษาคความพึงพอใจของสหกรณ์ที่มีต่อการให้บริการกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2561) ที่สหกรณ์ให้ข้อเสนอแนะให้พัฒนาความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อมูลของกองทุนพัฒนาสหกรณ์มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 5.79 จากข้อเสนอแนะทั้งหมด และควรมีการจัดอบรมให้กับสหกรณ์เกี่ยวกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 1.22 จากข้อเสนอแนะทั้งหมด และข้อสังเกต ในประเด็นการที่สหกรณ์เสนอแนะให้มีการลดขั้นตอนและเอกสาร และการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ให้มากขึ้น เป็น 2 ประเด็นที่มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือสหกรณ์อาจไม่มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน และวิธีการกรอกข้อมูลต่างๆ ทำให้สหกรณ์คิดว่าข้อมูลมีความ

ซับซ้อนหากสหกรณ์เข้าใจขั้นตอนและวิธีการจะช่วยให้การจัดทำข้อมูลเพื่อขอใช้บริการเงินกู้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2.2.2 ด้านกองทุนพัฒนาสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุนพัฒนาสหกรณ์

ที่ส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ พบว่า กรอบวงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ที่นำไปให้สหกรณ์กู้ในแต่ละปีมีจำกัด ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถบริการสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ในระดับจังหวัดมีจำกัด ไม่สามารถให้บริการสหกรณ์ได้อย่างทั่วถึง และกระบวนการในการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ มีความซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับวิรัช ชีพสมทรง (2539) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารทุนหมุนเวียนส่งเสริมสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์มีความต้องการกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมสหกรณ์แต่ละปีมีจำนวนมาก แต่ปริมาณเงินทุนมีจำกัด และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะต้องให้ความช่วยเหลือในการจัดทำแผนงาน/โครงการที่ขอเงิน ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ไม่มีความชำนาญ ทำให้การจัดทำเอกสารข้อมูลไม่ครบถ้วน แผนงาน/โครงการไม่เป็นไปตามกรอบที่กำหนด อาจส่งผลกระทบต่อเงินของสหกรณ์ และสอดคล้องกับรายงานผลการศึกษาความพึงพอใจของสหกรณ์ที่มีต่อการให้บริการกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (กองทุนพัฒนาสหกรณ์. 2561) ที่สหกรณ์ให้ข้อเสนอแนะให้เพิ่มเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 4.88 จากข้อเสนอแนะทั้งหมด และควรเพิ่มองค์ความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำสหกรณ์ให้มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.05 จากข้อเสนอแนะทั้งหมด

2.3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์

2.3.1 สำหรับสหกรณ์

สหกรณ์ควรมีการพัฒนาความสามารถในเชิงธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ นามวงษ์ และประเสริฐ จรรยาสุภาพ (2560) ได้ศึกษาพัฒนาการของการสหกรณ์ไทยในบริบทของการเปลี่ยนแปลงด้านด้านเศรษฐกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2547 - 2558 และบทบาทของการสหกรณ์ไทยในยุคเศรษฐกิจใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลกำหนดทิศทางการพัฒนาสหกรณ์ไทยในอนาคต พบว่าสหกรณ์ควรมีการปรับตัว มีการวางแผนในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับพลวัตของการเมืองภายในประเทศ มีการเชื่อมโยงในระดับนโยบายของประเทศไปสู่การปฏิบัติงานในสหกรณ์ บนพื้นฐานของความเข้าใจในระบบสหกรณ์อย่างถูกต้อง และด้านเทคโนโลยี สหกรณ์ควรเน้นการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจ และบุคลากรในสหกรณ์ต้องเพิ่มทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลง

โดยการพัฒนาบุคลากร ทั้ง 3 ฝ่าย ให้มีความรู้ความสามารถ และพัฒนาความเข้าใจในหลักการของสหกรณ์ มีสมรรถนะตามหน้าที่ของบุคคลแต่ละฝ่าย แสดงออกมาซึ่งบทบาทและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังนี้

1) สมาชิกสหกรณ์ ซึ่งเป็นทั้งเจ้าของและผู้ใช้บริการ ให้มีอุดมการณ์สหกรณ์ มีความเชื่อร่วมกันที่ว่าความช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม รับผิดชอบต่อการดูแลรักษาสหกรณ์ให้อยู่ในสถานะที่เข้มแข็งและเจริญก้าวหน้า ตามสิทธิและความรับผิดชอบ มีความเข้าใจในบริบทของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ตระหนักถึงความสำคัญของกองทุนพัฒนาสหกรณ์

2) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งเป็นคณะบุคคลที่เป็นผู้กำหนดนโยบายตามความต้องการของสมาชิก บริหารงานสหกรณ์โดยพัฒนาสหกรณ์ให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้ามั่นคง ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต รอบคอบและเป็นธรรมตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ สร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาแก่มวลสมาชิก มีความศรัทธาในแนวคิดคุณค่า อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ อุทิศตนเพื่องานสหกรณ์ด้วยความสุจริต มีภาวะผู้นำ มีความรู้ และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการธุรกิจ

3) ผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานภายในสหกรณ์ รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการดำเนินการ ต้องมีสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่ตามข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งด้วยความซื่อสัตย์เที่ยงธรรมมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่เพื่อให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานในการสร้างความก้าวหน้าแก่สหกรณ์และสมาชิก

2.3.2 สำหรับกองทุนพัฒนาสหกรณ์

กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรเพิ่มกรอบวงเงินที่นำไปให้สหกรณ์กู้ในแต่ละปีให้เพียงพอต่อความต้องการของสหกรณ์ โดยเฉพาะ โครงการพิเศษอัตราดอกเบี้ยต่ำ กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ กองทุนพัฒนาสหกรณ์ให้เป็นที่รู้จักของสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ เข้าใจในบทบาทกองทุนพัฒนาสหกรณ์ สหกรณ์และสมาชิกตระหนักถึงความสำคัญของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ตลอดจนพัฒนากระบวนการขอกู้เงินของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ให้กระชับ รวดเร็วทันต่อความต้องการของสหกรณ์ ด้านเอกสาร หลักการ ขั้นตอนวิธีการ ควรมีการอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและสหกรณ์ที่มีความประสงค์จะกู้ ให้มีความรู้ความเข้าใจ ในแนวทางการปฏิบัติของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการตอบสนองต่อความต้องการของสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์สามารถจัดทำแผนงาน/โครงการ ได้ตรงตามกรอบที่กองทุนพัฒนาสหกรณ์กำหนด และกองทุนควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

ของกองทุน ซึ่งสอดคล้องกับ อรวรรณ รอดหลง (2551) ได้ศึกษาปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์การเกษตร ให้ความเห็นว่ากองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรมีกิจกรรมในการพัฒนา หรือส่งเสริมด้านวิชาการที่จำเป็น ควรให้การอบรมวิชาการต่างๆ และควรทบทวนนโยบายหลักเกณฑ์ วิธีการและบุคลากร และเพื่อให้กองทุนสามารถให้บริการสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควมนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ภาณุวัฒน์ ณ นครพนม (2561) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์สู่ประเทศไทย 4.0 ให้ความเห็นว่า สำนักงานสหกรณ์จังหวัดควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน การเก็บข้อมูล การจัดการสารสนเทศ การส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ การกำกับดูแล การเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และความรู้ความสามารถของบุคลากรด้านทักษะทางเทคโนโลยี และให้ข้อเสนอแนะว่ากรมส่งเสริมสหกรณ์ ควรปรับบทบาท ภารกิจ ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดและกรมส่งเสริมสหกรณ์ งานส่งเสริมและพัฒนา (Promotion and Development) เน้นบทบาทของการอำนวยความสะดวก การบริการโดยใช้เทคโนโลยี สร้างภาพลักษณ์องค์กรให้เป็นองค์กรแห่งเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Modern Change Corporative Image) เป็น Smart Office ที่มี Smart Structure, Smart System, Smart Services และ Smart Office ด้วยการพัฒนาระบบงาน พัฒนาการบริการและพัฒนาบุคลากร ให้สอดรับการเปลี่ยนแปลง และเมตตา ศรีโพธิ์ชัย ,ชัชสรัญ รอดยิ้ม ,สุรางค์รัตน์ แสงศรี และชอบ เข้มกัลด์ . (2557) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดสุรินทร์ พบว่า รูปแบบที่เหมาะสมคือ มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน ผู้นำการสั่งการ มนุษย์สัมพันธ์ การมีส่วนร่วม มีทีมงานที่ดี รวมทั้งการควบคุม และติดตามการประเมินผลที่ดี

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาเรื่องการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์ นำมาประมวล วิเคราะห์และสรุปรวบรวมความหมาย ผู้ศึกษาได้นำข้อสรุปต่างๆ มาเชื่อมโยงจนเกิดเป็นโครงสร้างของข้อสรุปที่สามารถตอบปัญหาการศึกษาได้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ในลักษณะแนวทางในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์ โดยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการศึกษาไปใช้ ดังนี้

3.1.1 สำหรับสหกรณ์

- 1) สหกรณ์ควรมีการพัฒนาความสามารถในเชิงธุรกิจ
- 2) สหกรณ์ต้องพัฒนาความเข้าใจ ในหลักการของสหกรณ์ให้เกิดกับผู้บริหารสหกรณ์
- 3) สหกรณ์ควรสร้างให้สมาชิกเห็นความสำคัญของเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

3.1.2 สำหรับกองทุนพัฒนาสหกรณ์

- 1) ควรเพิ่มกรอบวงเงินเพื่อนำไปให้สหกรณ์กู้ในแต่ละปี เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะ โครงการพิเศษอัตราดอกเบี้ยต่ำ
- 2) กระบวนการ ขั้นตอน การให้บริการ และองค์ประกอบหลักเกณฑ์ การพิจารณาเงินกู้ ของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรมีการปรับให้กระชับ รวดเร็ว สอดคล้องต่อความต้องการของสหกรณ์ และสถานการณ์ปัจจุบัน
- 3) ควรมีการแนะนำส่งเสริม ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุนพัฒนาสหกรณ์และสหกรณ์ เข้าใจในกระบวนการบริหารจัดการเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์มากขึ้น

3.1.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- 1) กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรมีการวางตำแหน่ง (Position) ของกองทุนที่ชัดเจน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งกองทุนฯ
- 2) ควรมีการประชาสัมพันธ์กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ไปยังสมาชิกสหกรณ์ให้มากขึ้น ให้สมาชิกสหกรณ์เห็นความสำคัญของเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยการนำผลการศึกษานี้ไปประชุมร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาตามประเด็นต่างๆ เพื่อให้สหกรณ์สามารถเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ได้มากขึ้น

3.2.2 กองทุนพัฒนาสหกรณ์ควรมีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้เงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ในแง่ของความเข้มแข็งของสหกรณ์ที่เพิ่มขึ้น เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสหกรณ์ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมบัญชีกลาง. (2558). พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.2558 กระทรวงการคลัง (2562) กรมบัญชีกลาง
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2542). พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2562) กรมส่งเสริมสหกรณ์
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2550). ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สินของ กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.) พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2562) กรมส่งเสริมสหกรณ์
- _____. (2560). กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่รับจดทะเบียน พ.ศ. 2548 สืบค้น จาก <http://office.cpd.go.th/rlo/index.php/2016-05-23-06-56-36/2016-06-02-02-38-34/2016-06-02-03-00-30> (วันที่สืบค้น 2 มีนาคม 2562)
- _____. (2560). การดำเนินงานกองทุนพัฒนาสหกรณ์ สืบค้นจาก http://office.cpd.go.th/supportcoop/images/CDF/Structre_board/board-2560.pdf (วันที่สืบค้น 2 มีนาคม 2562)
- _____. (2560). ความหมายของสหกรณ์ สืบค้นจาก <http://www.cpd.go.th/cpdth2560/index.php/component/k2/item/184> (วันที่สืบค้น 2 มีนาคม 2562)
- _____. (2560). คุณค่าสหกรณ์ อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ .สืบค้นจาก <http://office.cpd.go.th/rlo/index.php/19-2016-06-02-03-44-02/154-2016-11-13-06-03-28> (วันที่สืบค้น 2 มีนาคม 2562)
- _____. (2561). คู่มือการปฏิบัติงานกองทุนพัฒนาสหกรณ์ . กรุงเทพมหานคร: กองทุนพัฒนาสหกรณ์.
- _____. (2561). ประวัติเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ สืบค้นจาก <http://office.cpd.go.th/supportcoop/index.php/21-2016-08-19-03-39-48/61-2016-10-25-09-00-32> (วันที่สืบค้น 3 มีนาคม 2562)

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2561). *แผนยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ปี 2561 – 2564*
 สืบค้น จาก <http://office.cpd.go.th/supportcoop/index.php/21-2016-08-19-03-39-48/39-2016-07-23-04-10-50> (วันที่สืบค้น 3 มีนาคม 2562)
- _____. (2561). *รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560 กองทุนพัฒนาสหกรณ์*.
 กรุงเทพมหานคร: กองทุนพัฒนาสหกรณ์.
- _____. (2561). *รายงานผลการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจของสหกรณ์ที่มีต่อการให้บริการของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ.2561*. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มวิเคราะห์กองทุนพัฒนาสหกรณ์.
- _____. (2562). *จำนวนสมาชิกสหกรณ์แยกตามประเภทสหกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561* สืบค้น
 จาก https://drive.google.com/file/d/1ZzKpDnuAmSoGrJLEV_XhfjU85VOgDD1N/view
 (วันที่สืบค้น 3 มีนาคม 2562)
- _____. (2562). *ประเภทสหกรณ์* สืบค้นจาก
<http://www.cpd.go.th/cpdth2560/index.php/component/k2/item/185>
 (วันที่สืบค้น 2 มีนาคม 2562)
- เกวลิน กาวารี. (2562, 13 กันยายน). *นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุทัยธานี [บทสัมภาษณ์]*.
- เกษม บุญอ่อน. (2522). *เทคนิคในการวิจัย. คู่มือปริทัศน์ ปีที่ 10 ฉบับที่ 10*. กรุงเทพมหานคร .
- ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์. (2554). *วิจัยเชิงคุณภาพไม่ยากอย่างที่คิด*. นครปฐม: สถาบันนวัตกรรมกรเรียนร่วมมหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชาย โพธิ์ลีตา. (2552). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. ฉบับปรับปรุง พิมพ์ครั้งที่ 4*.
 กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินต์ติ้ง.
- _____. (2556). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. ฉบับปรับปรุง (พิมพ์ครั้งที่ 6)*
 กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินต์ติ้ง.
- เชิดชัย พรหมแก้ว. (2562, 19 กรกฎาคม). *รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ [บทสัมภาษณ์]*.
- ณรงค์พล พัฒนาศรี. (2562, 12 มิถุนายน). *ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ [บทสัมภาษณ์]*.
- ดารณี พุทธิวิบูลย์. (2553). *การจัดการสินเชื้อ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชนสาร วิจิเจริญ. (2562, 5 กรกฎาคม). ผู้อำนวยการส่วนจัดหางบประมาณกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 4 สำนักงานงบประมาณ [บทสัมภาษณ์].
- บำเพ็ญ เขียวหวาน. (2552). การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประไพพิมพ์ สุชีวลินนันทน์ และประสพชัย พสุนนท์. (2559). กลยุทธ์การเลือกตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ปานเทพ รัตมะโน. (2562, 7 สิงหาคม). ประธานคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรพระพรหม จำกัด [บทสัมภาษณ์].
- พัชราภรณ์ สุขงษา. (2562, 3 มิถุนายน). นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ [บทสัมภาษณ์].
- พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติ์จักร. (2559). แนวทางเพื่อการเรียนรู้ การวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- เพ็ญนภา ทองทิพย์มาก. (2562, 11 กันยายน). นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์ [บทสัมภาษณ์].
- ภาณุวัฒน์ ณ นครพนม. (2561). การศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์สู่ประเทศไทย 4.0. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- มนตรี ตะพาน้อย. (2562, 9 สิงหาคม). ผู้จัดการสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรเมืองชุมพร จำกัด [บทสัมภาษณ์].
- มานะชัย สังข์แก้ว. (2562, 7 สิงหาคม). ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจการสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช [บทสัมภาษณ์].
- เมตตา ศรีโพธิ์ชัย, ชัชสรัญ รอดยิ้ม, สุรางค์รัตน์ แสงศรี และชอบ เข้มกลัด. (2557). รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดสุรินทร์. กรุงเทพมหานคร: วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร
- ระวีวรรณ เกตุขาว. (2542). การใช้เงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมการสหกรณ์ของสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช.
- ลัดดาวัลย์ ศรีสังข์. (2562, 6 สิงหาคม). ผู้จัดการสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรศุภนิมิตฯ เฉลิมพระเกียรติ จำกัด [บทสัมภาษณ์].
- วรรณรัตน์ รัตนพงศ์. (2562, 7 สิงหาคม). ผู้จัดการสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรปากพอง จำกัด [บทสัมภาษณ์].

- วรรณ วทสยทอง. (2562, 11 กันยายน). นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ สำนักงานสหกรณ์
จังหวัดลำปาง [บทสัมภาษณ์].
- วศวรรณ สบายวัน. (2557). กิตติกรประกาศ: บทประณามพจน์ในวิทยานิพนธ์ไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต, 9-10 (16-17), 66-71.*
- วัชระ กวีศรีเดชา. (2562, 5 มิถุนายน). ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์เงินทุนอื่น กรมส่งเสริมสหกรณ์
[บทสัมภาษณ์].
- วิรัช ชีพสมทรง. (2539). *แนวทางการพัฒนาการบริหารเงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมสหกรณ์.*
กรุงเทพมหานคร: กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- วิไลรัตน์ กลีบกุล. (2562, 9 สิงหาคม). เจ้าหน้าที่สินเชื่อ สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด
[บทสัมภาษณ์].
- ศิริชัยพร เสาวภานต์. (2562, 3 กันยายน). นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
สหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี [บทสัมภาษณ์].
- ศิริลักษณ์ นามวงษ์ และประเสริฐ จรรยาสุภาพ. (2560). *บทบาทของสหกรณ์ไทยในยุคเศรษฐกิจ
ใหม่.* นครศรีธรรมราช: วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- สนธยา โพธิ์สุวรรณ. (2562, 6 สิงหาคม). หัวหน้าฝ่ายสินเชื่อ สหกรณ์การเกษตรพรหมคีรี จำกัด
[บทสัมภาษณ์].
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2532). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคม.* กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วน
จำกัด ภาพพิมพ์.
- สุพร วัตติรงค์กุล. (2562, 5 มิถุนายน). ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์กองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรม
ส่งเสริมสหกรณ์ [บทสัมภาษณ์].
- สุพรรณิ ใจห้าว. (2562, 7 สิงหาคม). ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการ
สหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช [บทสัมภาษณ์].
- อรวรรณ รอดหลง. (2551). *ปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์.* เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- โอภาวดี เข้มทอง. (2548). *สหกรณ์: เครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม.* (ตารางการฝึกอบรม
ทางไกลผ่านดาวเทียม หลักสูตรการเพิ่มสมรรถนะนักส่งเสริมสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร)
- Kvale. (1996). *An Introduction to qualitative Research Interviewing.* London: SAGE
Publications.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก
แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร

แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรื่อง การเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญและหลักการในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ นโยบายของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม/สนับสนุนให้สหกรณ์สามารถเข้าถึงเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

คำชี้แจง 1. เครื่องมือการวิจัยแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ สำหรับสหกรณ์

2. ให้ผู้เก็บข้อมูลได้เข้าเยี่ยม ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ที่มีความรู้ และประสบการณ์ เกี่ยวกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน 8 ท่าน และทำการสัมภาษณ์ ประมาณ 20 นาที หรือไม่น้อยกว่า 15 นาที แล้วบันทึกผลการสังเกตลงใน ข้อ 2.3

3. ให้ผู้เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ สอบถาม นักวิชาการ/ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้บริหาร/คณะกรรมการ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในกระบวนการพิจารณาให้สหกรณ์กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์แล้วบันทึกผลการสัมภาษณ์ สอบถามในข้อ 2.1 2.2 และ 2.3

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ.....สกุล.....อายุ.....ปี

2. การศึกษาสูงสุด () ปริญญาตรี สาขา.....

() ปริญญาโท สาขา.....

() ปริญญาเอก สาขา.....

() อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. ตำแหน่งปัจจุบัน.....ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง

4. สังกัดหน่วยงาน.....

5. ประสบการณ์เกี่ยวกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์.....

ด้าน..... ตำแหน่ง ณ ขณะนั้น.....

สังกัด..... เป็นระยะเวลา.....

ด้าน..... ตำแหน่ง ณ ขณะนั้น.....

สังกัด..... เป็นระยะเวลา.....

ด้าน..... ตำแหน่ง ณ ขณะนั้น.....

- สังกัด..... เป็นระยะเวลา.....
6. ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล วันที่.....เดือน.....ปี.....ระหว่างเวลา....
7. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ โทรศัพท์.....Email.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นการสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้า

ประเด็นในการสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้า เรื่อง แนวทางการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ สำหรับสหกรณ์ ประกอบด้วย

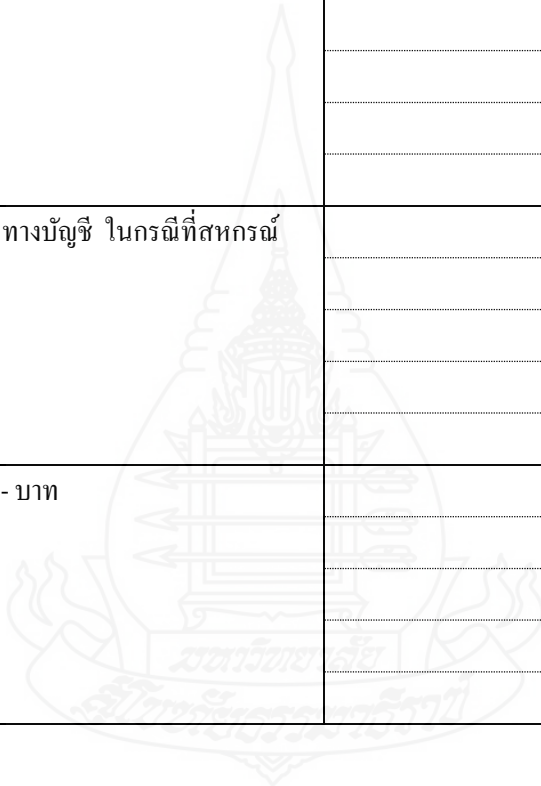
2.1 องค์ประกอบในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (กองทุนพัฒนาสหกรณ์) มีหลักเกณฑ์ขั้นตอน วิธีการ ในการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ อย่างไร เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากที่สุด

2.1.1 หลักเกณฑ์ในการให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ท่านคิดว่ามี จุดเด่น / จุดที่ควรพัฒนา อย่างไร และสอดคล้องเหมาะสมในสภาพการณ์ปัจจุบัน หรือไม่ และท่านคิดว่า หลักเกณฑ์ใดที่กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ควรมีการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติม ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
1) คุณสมบัติของสหกรณ์ที่จะกู้	
1. สหกรณ์ทุกประเภท	
2. มีทุนเรือนหุ้นไม่ต่ำกว่า 50,000.- บาท	

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
3. มีวินัยทางการเงิน และไม่มีหนี้สินค้ำชำระต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์ทุกเงินทุน	
4. ไม่มีการทุจริต และไม่มีข้อบกพร่องทางการเงินและทางบัญชี ในกรณีที่สหกรณ์มีข้อบกพร่องหรือทุจริต ต้องได้รับการแก้ไขแล้ว	
5. สหกรณ์ตั้งใหม่ไม่เกิน 1 ปี ให้กู้ได้ไม่เกิน 500,000.- บาท	

2.1.1 (ต่อ)

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
2) วัตถุประสงค์การให้สหกรณ์กู้ยืม	
<p>1. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจให้สมาชิกกู้ยืม หรือจัดหาสินค้ามาจำหน่าย หรือรวบรวมผลผลิต</p> <p>1.1 กรณีที่สหกรณ์ขอกู้เงินเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย หรือรวบรวมผลผลิตจะต้องมีสมาชิกทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนบุคคลทั้งหมดที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ในแต่ละวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ (บุคคลทั้งหมด หมายถึง สมาชิกและบุคคลภายนอก) โดยพิจารณาจากผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ปีใดปีหนึ่งในรอบ 4 ปีบัญชีที่ผ่านมา</p> <p>1.2 การพิจารณาจำนวนคนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ตามข้อ 1.1 ให้ยกเว้นกรณี</p> <p>1.2.1 สหกรณ์ขอกู้เงินเพื่อดำเนินธุรกิจสถานีบริการน้ำมันของสหกรณ์</p> <p>1.2.2 สหกรณ์ขอกู้เงินเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย หรือรวบรวมผลผลิตในปีแรก</p> <p>1.3 สำหรับกรณีอื่นที่นอกเหนือจากที่กำหนด ให้จังหวัด หรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานครพื้นที่ 1 พื้นที่ 2 พิจารณาในเบื้องต้น พร้อมทั้งให้ความเห็นเกี่ยวกับการขอกู้ หากเห็นสมควรให้สหกรณ์กู้เงิน ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อพิจารณากลับกรองค่าขอกู้นั้น ๆ เพื่อนำเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติตามระเบียบฯ</p> <p>ข้อ 19 เป็นรายการนี้ไป</p>	

2.1.1 (ต่อ)

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
<p>2. เพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>2.1 ให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของวงเงินลงทุนในทรัพย์สิน และสหกรณ์ต้องสมทบการลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของวงเงินลงทุน ยกเว้น กรณีสหกรณ์ขอผู้เพื่อสร้างสำนักงาน ให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 70 ของวงเงินลงทุนสร้างสำนักงาน และสหกรณ์ต้องสมทบการลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของวงเงินลงทุน</p> <p>2.2 กรณีที่สหกรณ์ได้รับการสนับสนุนเงินทุนภายใต้โครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างภาคเกษตร (ASPL) และสามารถบริจาคเงินได้ตามบันทึกข้อตกลงให้มีสิทธิกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ไปลงทุนเพิ่มเติมในปัจจุบันพื้นฐาน โดยไม่ต้องสมทบการลงทุน และคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี</p>	
<p>3) ระยะเวลาการกู้ยืม</p>	
<p>1. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ ระยะเวลาให้กู้ไม่เกิน 1 ปีหรือ 1 ฤดูกาลผลิต</p>	
<p>2. เพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ระยะเวลาให้กู้ไม่เกิน 15 ปี</p>	

2.1.1 (ต่อ)

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
3. กรณีระยะเวลาให้กู้ยืมนอกเหนือจาก ข้อ 1. และข้อ 2. ให้พิจารณาเป็นราย ๆ ไป	
4) อัตราดอกเบี้ยและค่าปรับ	
1. ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ถึงร้อยละ 10 ต่อปี ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหาร กพส. กำหนด (ประกาศคณะกรรมการบริหาร กพส. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ การเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และการกำหนดวงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2552)	
2. กรณีที่สหกรณ์หรือสมาชิกสหกรณ์ประสบสาธารณภัย คณะกรรมการบริหาร กพส. อาจให้กู้โดยไม่คิดดอกเบี้ยภายในระยะเวลาเท่าใดก็ได้	
3. การคิดดอกเบี้ยให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่สหกรณ์รับเงินกู้ยืม ถึงวันที่สหกรณ์ได้ส่งชำระหนี้ให้แก่ผู้ให้กู้	

2.1.1 (ต่อ)

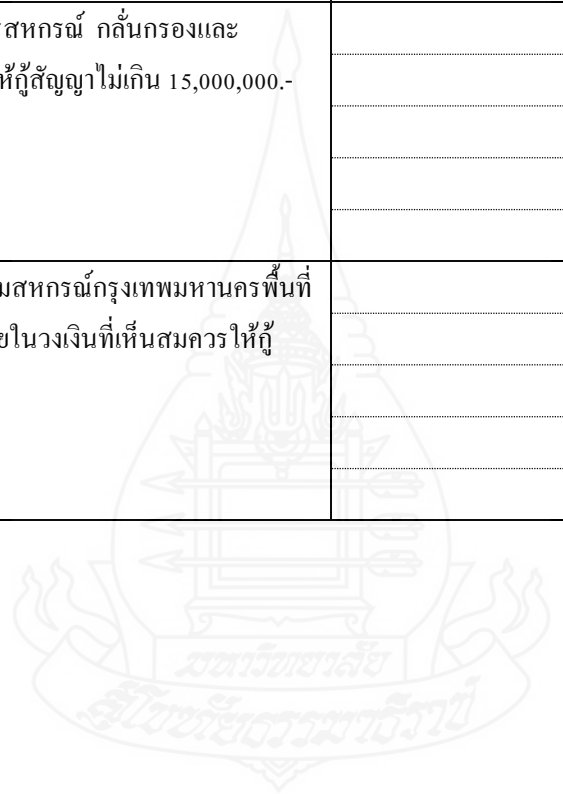
หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
<p>4. การคิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 6 ต่อปี สำหรับต้นเงินที่ค้างชำระนับแต่วันถัดจากวันที่ถึงกำหนดชำระจนถึงวันที่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วน เว้นแต่จะได้รับการผ่อนผัน/ขยายเวลาชำระหนี้ หรือปรับปรุงโครงสร้างหนี้</p>	
<p>5) หลักประกันเงินกู้</p>	
<p>1. คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทั้งหมด รวมทั้งผู้จัดการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์ (ถ้ามี) เป็นผู้ค้ำประกันในฐานะส่วนตัว ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ต้องจัดให้คณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ค้ำประกันเพิ่มเติม</p>	
<p>2. จำนองสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ของสหกรณ์ และ/หรือบุคคลอื่น</p>	
<p>3. จำนำสังหาริมทรัพย์ หรือตราสารหนี้ของสหกรณ์ และ/หรือบุคคลอื่น</p>	

2.1.1 (ต่อ)

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
4. บุคคลอื่น	
5. การกู้เงินเพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ต้องจ้างทนายสินนั้นเป็นหลักประกันด้วย	
6) การพิจารณากลับกรองเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (ต่อ 1 สัญญา)	
1. คณะกรรมการบริหาร กพส. กลับกรองและพิจารณาแผนงาน/โครงการ ภายใน วงเงิน ที่เห็นสมควรให้กู้สัญญาไม่เกิน 25,000,000.- บาท	
2. คณะอนุกรรมการฯ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กลับกรองและพิจารณาแผนงาน/ โครงการ ภายในวงเงินที่เห็นสมควรให้กู้สัญญาไม่เกิน 15,000,000.- บาท แต่ไม่เกิน 25,000,000.- บาท (ต่อสัญญา)	

2.1.1 (ต่อ)

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
<p>3. คณะอนุกรรมการฯ กองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ กลั่นกรองและพิจารณาแผนงาน/โครงการ ภายในวงเงินที่เห็นสมควรให้กู้สัญญาไม่เกิน 15,000,000.- บาท (ต่อสัญญา)</p>	<p> </p> <p> </p> <p> </p> <p> </p> <p> </p>
<p>4. คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด/สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานครพื้นที่ 1 พื้นที่ 2 กลั่นกรองและพิจารณาแผนงาน/โครงการ ภายในวงเงินที่เห็นสมควรให้กู้สัญญาไม่เกิน 5,000,000.- บาท</p>	<p> </p> <p> </p> <p> </p> <p> </p> <p> </p>

2.1.1 (ต่อ)

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
7) อำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้เงิน (ต่อ 1 สัญญา)	
1. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้ยืมเงินกู้จำนวนเกินกว่า 25,000,000.- บาท	
2. ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสนับสนุนสหกรณ์ เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้ยืมเงินกู้จำนวนไม่เกิน 25,000,000.- บาท	
3. ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้ยืมเงินกู้จำนวนไม่เกิน 5,000,000.- บาท	

2.1.1 (ต่อ)

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
8) กรอบการพิจารณาการขอกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์	
<p>1. ความจำเป็น ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแผนงาน/โครงการ</p> <p>1.1 แผนการดำเนินงานของสหกรณ์ ต้องมีรายได้เกินจุดคุ้มทุนหรือมีผลตอบแทนของโครงการคุ้มค่าต่อการลงทุน</p> <p>1.2 รายได้สุทธิคงเหลือจากกระแสเงินสดเพียงพอในการส่งชำระคืนเงินกู้</p> <p>1.3 ลักษณะของธุรกิจที่ใช้เงินกู้จาก กพส. ต้องตอบสนองความต้องการของสมาชิกภายใต้หลักการและวิธีการสหกรณ์</p> <p>1.4 ผลประโยชน์จากการใช้เงินต้องเกิดกับสมาชิกโดยตรง</p>	
<p>2. ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสหกรณ์</p> <p>ต้องมีปัจจัยที่สามารถชี้ให้เห็นชัดเจน หรือปัจจัยจากผลดำเนินงานที่ผ่านมาของสหกรณ์ผู้กู้ว่า สหกรณ์จะสามารถดำเนินธุรกิจตามแผนงาน/โครงการที่ขอเงินได้ประสบความสำเร็จ</p>	

2.1.1 (ต่อ)

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
<p>3. ความสามารถในการบริหารจัดการของสหกรณ์และภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์</p> <p>3.1 มีงบการเงินมาแสดงและวิเคราะห์แล้ว มีความสามารถจะก่อหนี้เพิ่มได้</p> <p>3.2 นำผลการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ในมุมมอง 6 มิติ (Camels Analysis) ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกอบการพิจารณาโดยข้อมูลดังกล่าวเป็นการประเมินผลภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ เพื่อชี้สถานการณ์และเตือนภัยทางการเงินให้แก่สหกรณ์ รวมทั้งแนะนำทางการเงินแก่สหกรณ์เพื่อลดความเสี่ยง โดยให้สหกรณ์จังหวัดประสานงาน เพื่อขอผลการวิเคราะห์ฯ ดังกล่าว จากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด ประกอบการพิจารณาให้เงินกู้ด้วย ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเสี่ยงของเงินทุน (Capital Strength) - คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality) - ขีดความสามารถในการบริหาร (Management Ability) - ความสามารถในการทำกำไร (Earning Sufficiency) - สภาพคล่องของสหกรณ์ (Liquidity) - ผลกระทบต่อธุรกิจ (Sensitivity) 	

2.1.1 (ต่อ)

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
<p>4. งบกระแสเงินสด</p> <p>วิเคราะห์งบกระแสเงินสด ในการดำเนินธุรกิจตามรายงานขอรู้ว่าขาดสภาพคล่องสูงสุดเท่าไร ทั้งนี้ การวิเคราะห์งบกระแสเงินสดต้องอยู่ภายใต้สมมุติฐานที่เป็นไปได้ และแผนประมาณการต้องสอดคล้องกับข้อเท็จจริง ตามความสามารถในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ พร้อมทั้งวิเคราะห์งบทดลองประกอบ เพื่อพิจารณาว่าสหกรณ์สามารถนำเงินมาสมทบในการดำเนินธุรกิจได้หรือไม่ โดยพิจารณาให้สหกรณ์กู้ยืมเท่าที่จำเป็น เพื่อเสริมสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์</p>	
<p>5. หลักประกันเงินกู้</p> <p>สหกรณ์ต้องจัดให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทั้งหมด รวมทั้งผู้จัดการสหกรณ์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์ (ถ้ามี) เป็นผู้ค้ำประกันในฐานะส่วนตัวและอาจจัดหาหลักประกันอื่น รวมถึง</p> <p>5.1 กรณีสหกรณ์กู้เงินควรพิจารณาหลักประกันอสังหาริมทรัพย์ให้ค้ำหนี้ (ถ้ามี) โดยเฉพาะการกู้เงินเพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ต้องจำนองทรัพย์สินนั้นเป็นประกันด้วย และหากไม่เพียงพอควรให้สหกรณ์จัดหาอสังหาริมทรัพย์มาค้ำประกันให้ค้ำหนี้</p> <p>5.2 กรณีที่สหกรณ์ไม่มีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ แต่ได้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อก่อสร้างทรัพย์สินถาวร เช่น สหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน การขอใช้/เช่าที่ดินจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ให้จดจำนองทรัพย์สินเป็นประกันด้วย</p>	

2.1.1 (ต่อ)

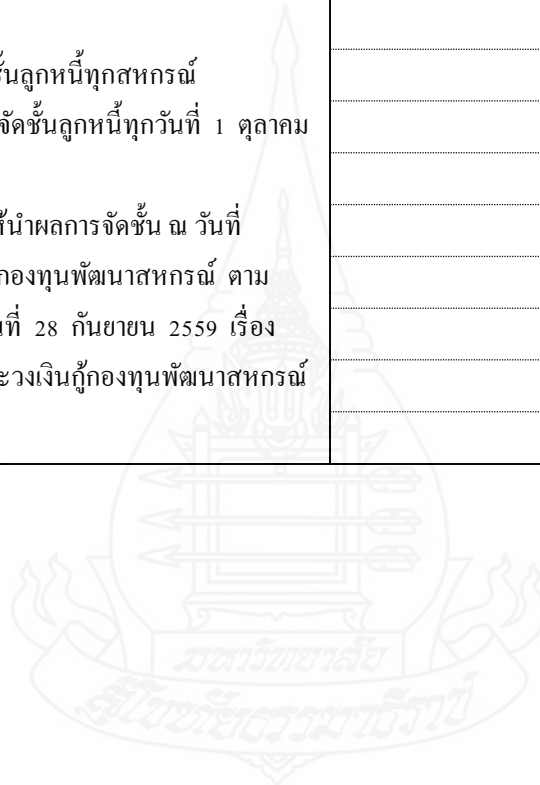
หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับสารสัมภาษณ์
<p>6. ความต้องการของสมาชิก</p> <p>มีการสำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนจัดทำแผนขอกู้เงิน เนื่องจากการทำธุรกิจของสหกรณ์จะต้องให้บริการแก่สมาชิกเป็นหลัก ดังนั้น การพิจารณาให้สหกรณ์กู้ยืมเงินในวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกกู้ จัดหาสินค้ามาจำหน่าย และรวบรวมผลผลิต และสหกรณ์จะต้องสำรวจความต้องการของสมาชิกตามแบบที่กรมฯ กำหนด (แบบสำรวจสมาชิกที่แสดงความจำนงขอเข้าร่วมโครงการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์) พร้อมทั้ง ส่งแบบสำรวจดังกล่าวประกอบคำขอกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ทุกสหกรณ์ ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ เพื่อสร้างความโปร่งใสในกระบวนการบริหารจัดการเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ตามหนังสือกรมฯ ค่วนที่สุด ที่ กษ 1108/11776 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2555 เรื่อง ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง</p> <p>เพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ และเพื่อให้สมาชิกได้รับรู้แผนงาน/โครงการของสหกรณ์ เกี่ยวกับการขอกู้เงินจากกองทุนพัฒนาสหกรณ์</p>	

2.1.1 (ต่อ)

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับสารสัมภาษณ์
<p>7. หนี้สัญญาเดิม</p> <p>การพิจารณาให้สหกรณ์กู้ยืมเงิน ผู้วิเคราะห์จะต้องตรวจสอบหนี้สัญญาเดิม หากเป็นการขอกู้ใหม่ในวัตถุประสงค์เดียวกัน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อเงินราชการต้องแจ้งให้สหกรณ์ส่งชำระหนี้สัญญาเดิมให้เสร็จสิ้นก่อนเสนอคำขอกู้ของสหกรณ์ต่อ คณะอนุกรรมการฯ ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/13517 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2555 เรื่อง ชักซ้อมแนวทาง การบริหารเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์</p>	
<p>8. วงเงินกู้ยืมของสหกรณ์</p> <p>ผู้วิเคราะห์จะต้องตรวจสอบวงเงินกู้ยืมประจำปีของสหกรณ์เปรียบเทียบกับวงเงิน และจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อกั้นภาระ ผูกพันแล้วจะเกินวงเงินกู้ยืมประจำปีไม่ได้ ซึ่งตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องมีวงเงินกู้ยืมคงเหลือเพียงพอที่จะ ให้สหกรณ์กู้ได้ วงเงินกู้ยืมคงเหลือ หมายถึง วงเงินกู้ยืมประจำปี หักด้วยวงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อกั้นภาระผูกพันแล้ว ซึ่งประกอบด้วยวงเงินกู้ยืม วงเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร เงินรับฝากสหกรณ์อื่น จำนวนเงินที่ระบุ ในตัวสัญญาใช้เงิน และเงินกู้ยืม คงเหลือต่าง ๆ ตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 30 เมษายน 2561</p>	

2.1.1 (ต่อ)

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
<p>9. ชั้นลูกหนี้ของสหกรณ์</p> <p>สหกรณ์ที่ประสงค์จะกู้เงิน กพส. ต้องได้รับการจัดชั้นลูกหนี้ทุกสหกรณ์ในแต่ละปีงบประมาณนั้น ๆ ซึ่งกรมฯ จะประกาศผลการจัดชั้นลูกหนี้ทุกวันที่ 1 ตุลาคมของทุกปี</p> <p>สำหรับสหกรณ์ที่ขอกู้เงินในปีงบประมาณ 2560 ให้นำผลการจัดชั้น ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2559 ใช้ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ตามหนังสือ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1105/11297 ลงวันที่ 28 กันยายน 2559 เรื่อง ข้อมูลผลการจัดชั้นลูกหนี้ การกำหนดอัตราดอกเบี้ย และวงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560</p>	

2.1.2 (ต่อ)

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
<p>1.2 การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ เป็นการนำผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้จัดทำไว้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระดับชั้นคุณภาพ ดีมาก 10 คะแนน - ระดับชั้นคุณภาพ ดี 8 คะแนน - ระดับชั้นคุณภาพ พอใช้ 6 คะแนน - ระดับชั้นคุณภาพ ควรปรับปรุง/ต้องแก้ไข 5 คะแนน <p>/ไม่ได้รับการจัดชั้น</p>	
<p>3. วินัยทางการเงินของสหกรณ์ โดยพิจารณาจากประวัติการชำระหนี้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - สหกรณ์มีประวัติการกู้เงิน 2 ครั้งที่ผ่านมาชำระได้ตามกำหนดสัญญา 10 คะแนน - สหกรณ์มีประวัติการกู้เงิน 1 ครั้งที่ผ่านมาชำระได้ตามกำหนดสัญญา 8 คะแนน - สหกรณ์ที่กู้เงินครั้งแรกยังไม่ถึงกำหนดชำระหรือลูกค้ำใหม่ 6 คะแนน - สหกรณ์ที่มีประวัติกู้เงินครั้งที่ผ่านมาผิดนัดชำระหนี้หรือค้างชำระ 5 คะแนน 	

2.1.2 (ต่อ)

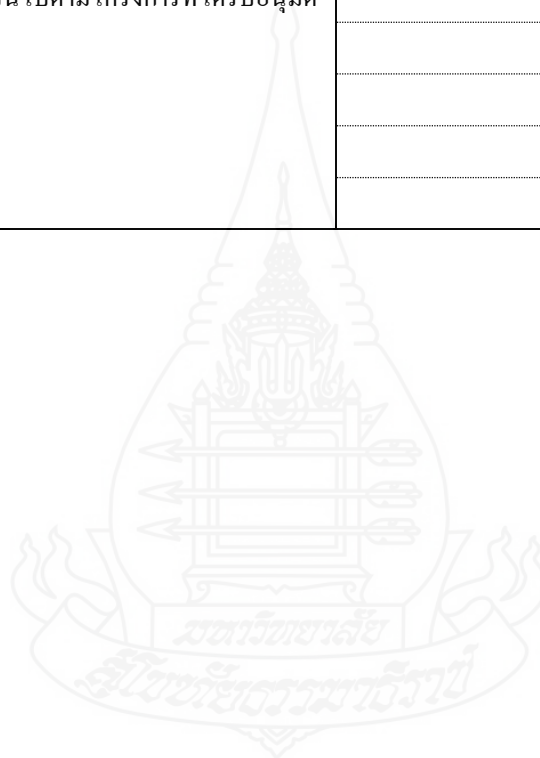
หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
<p>4. การกำหนดชั้นลูกหนี้</p> <p>เมื่อได้คะแนนจากหมวดต่าง ๆ ทั้ง 3 หมวดแล้ว ให้นำมารวมคะแนนและแบ่งชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็น 4 ระดับ ดังนี้</p> <p>เกรด A ได้คะแนนสูงกว่า 26.99 คะแนน (90% ขึ้นไป)</p> <p>เกรด B ได้คะแนนตั้งแต่ 22.50 - 26.99 คะแนน (75.00 - 89.99%)</p> <p>เกรด C ได้คะแนนตั้งแต่ 18.00 - 22.49 คะแนน (60.00 - 74.99%)</p> <p>เกรด D ได้คะแนนต่ำกว่า 18.00 คะแนน (ต่ำกว่า 60%)</p>	
<p>5. การพิจารณาจัดชั้นลูกหนี้ประจำปี</p> <p>กรมฯ จะจัดชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็นประจำทุกวันที 1 ตุลาคมของทุกปี ๆ ละหนึ่งครั้ง และให้นำผลการจัดชั้นฯ ดังกล่าวใช้ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ย และวงเงินกู้ยืม ตามความสามารถในการก่อหนี้ของสหกรณ์ในปีงบประมาณนั้น ๆ</p>	

2.1.3 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ท่านคิดว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือ เพียงธรรม เหมาะสม สอดคล้องในสภาพการณ์ปัจจุบัน หรือไม่ และท่านคิดว่าหลักเกณฑ์ใดที่กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ควรมีการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติม ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์																									
<p>1. การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์จะพิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการกู้เงิน ผลการจัดชั้นลูกหนี้ และขนาดของสหกรณ์ตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดังนี้</p> <p>1) วัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนให้สมาชิกกู้ยืม กำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าวัตถุประสงค์เพื่อการจัดหาสินค้าจำหน่าย และการรวมผลผลิต เพราะในหลักการสหกรณ์ควรใช้แหล่งเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ยกเว้นสหกรณ์ที่ไม่สามารถกู้เงินจาก ธ.ก.ส.</p> <p>2) วัตถุประสงค์เพื่อการจัดหาสินค้าจำหน่าย การรวมผลผลิต และการลงทุนในทรัพย์สินจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยเดียวกัน และกำหนดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าวัตถุประสงค์ให้สมาชิกกู้ยืมเพราะการทำธุรกิจดังกล่าวมีความเสี่ยง</p>																										
<p>2. ตารางกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้</p> <table border="1" data-bbox="302 981 1142 1292"> <thead> <tr> <th></th> <th>ให้กู้</th> <th>จัดหา/รวบรวม/ ลงทุน ท/ส</th> <th>ให้กู้</th> <th>จัดหา/รวบรวม/ ลงทุน ท/ส</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A</td> <td>3.0</td> <td>1.5</td> <td>4.0</td> <td>2.5</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>3.5</td> <td>2.0</td> <td>4.5</td> <td>3.0</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>4.0</td> <td>2.5</td> <td>5.0</td> <td>3.5</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>4.5</td> <td>3.0</td> <td>5.5</td> <td>4.0</td> </tr> </tbody> </table>		ให้กู้	จัดหา/รวบรวม/ ลงทุน ท/ส	ให้กู้	จัดหา/รวบรวม/ ลงทุน ท/ส	A	3.0	1.5	4.0	2.5	B	3.5	2.0	4.5	3.0	C	4.0	2.5	5.0	3.5	D	4.5	3.0	5.5	4.0	
	ให้กู้	จัดหา/รวบรวม/ ลงทุน ท/ส	ให้กู้	จัดหา/รวบรวม/ ลงทุน ท/ส																						
A	3.0	1.5	4.0	2.5																						
B	3.5	2.0	4.5	3.0																						
C	4.0	2.5	5.0	3.5																						
D	4.5	3.0	5.5	4.0																						

2.1.3 (ต่อ)

หัวข้อ	ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์
<p>3. การขอกู้เงินตามโครงการพิเศษ อัตราดอกเบี้ยให้ขึ้นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ จากคณะกรรมการบริหาร กพศ.</p>	<p></p> <p></p> <p></p> <p></p>

2.1.4 การกำหนดวงเงินให้กู้ ของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ท่านคิดว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือ เพียงธรรม เหมาะสมสอดคล้องในสภาพการณ์ปัจจุบัน หรือไม่ และท่านคิดว่าหลักเกณฑ์ใดที่กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ควรมีการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติม

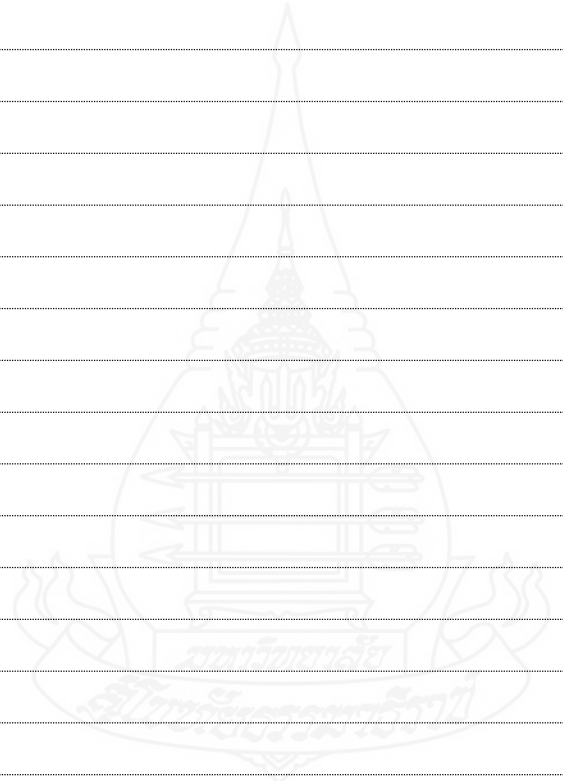
หัวข้อ				ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์																								
<p>3. การพิจารณาวงเงินให้กู้ยืม พิจารณาจากองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ ชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ และขนาดของสหกรณ์ผู้กู้ (ตามเกณฑ์การจัดขนาดของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์) โดยให้ระดับคะแนนในแต่ละด้าน 10 คะแนน รวม 20 คะแนน และกำหนดวงเงินให้กู้ยืมรวมทุกสัญญาสูงสุดไม่เกิน 12 เท่าของทุนของสหกรณ์ (ทุนของสหกรณ์ หมายถึง ทุนดำเนินงาน ณ วันต้นปีบัญชี) ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับแผนงาน/โครงการขอกู้เงินของสหกรณ์ ดังนี้</p> <p style="text-align: center;">องค์ประกอบในการพิจารณา</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>ชั้นลูกหนี้ กพส. (คะแนน)</th> <th>ขนาดสหกรณ์ (คะแนน)</th> <th colspan="2">เกณฑ์การพิจารณา</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A</td> <td>10</td> <td>ใหญ่มาก</td> <td>10</td> <td>- คะแนนเต็ม 20 คะแนน ให้วงเงินกู้</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>9</td> <td>ใหญ่</td> <td>9</td> <td>ชั้นสูงสุดไม่เกิน 12 เท่าของทุนของสหกรณ์</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>8</td> <td>กลาง</td> <td>8</td> <td>- ถ้าคะแนนต่ำกว่า 20 คะแนน ให้วงเงินกู้</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>7</td> <td>เล็ก</td> <td>7</td> <td>ลดหลั่นตามสัดส่วน เช่น ได้คะแนน 14 คะแนน จะได้ 8.4 เท่าของทุนของสหกรณ์</td> </tr> </tbody> </table>				ชั้นลูกหนี้ กพส. (คะแนน)	ขนาดสหกรณ์ (คะแนน)	เกณฑ์การพิจารณา		A	10	ใหญ่มาก	10	- คะแนนเต็ม 20 คะแนน ให้วงเงินกู้	B	9	ใหญ่	9	ชั้นสูงสุดไม่เกิน 12 เท่าของทุนของสหกรณ์	C	8	กลาง	8	- ถ้าคะแนนต่ำกว่า 20 คะแนน ให้วงเงินกู้	D	7	เล็ก	7	ลดหลั่นตามสัดส่วน เช่น ได้คะแนน 14 คะแนน จะได้ 8.4 เท่าของทุนของสหกรณ์	
ชั้นลูกหนี้ กพส. (คะแนน)	ขนาดสหกรณ์ (คะแนน)	เกณฑ์การพิจารณา																										
A	10	ใหญ่มาก	10	- คะแนนเต็ม 20 คะแนน ให้วงเงินกู้																								
B	9	ใหญ่	9	ชั้นสูงสุดไม่เกิน 12 เท่าของทุนของสหกรณ์																								
C	8	กลาง	8	- ถ้าคะแนนต่ำกว่า 20 คะแนน ให้วงเงินกู้																								
D	7	เล็ก	7	ลดหลั่นตามสัดส่วน เช่น ได้คะแนน 14 คะแนน จะได้ 8.4 เท่าของทุนของสหกรณ์																								
<p>ทั้งนี้ ในกรณีที่สหกรณ์ประสบปัญหาในการดำเนินงานและการบริหารจัดการ โดยส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความศรัทธาของสมาชิก ซึ่งกรมฯ จำเป็นต้องเข้าไปช่วยเหลือเพื่อแก้ไขและฟื้นฟูการดำเนินธุรกิจให้แก่สหกรณ์ ผู้มีอำนาจอนุมัติสามารถพิจารณาให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีไป โดยไม่ต้องพิจารณาวงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ดังกล่าว</p>																												

2.2.3 ท่านมีข้อเสนอแนะหรือแนวทางให้กับสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับนำไปปรับปรุงหรือแก้ไข เพื่อพัฒนา
แนวทางหรือกลยุทธ์ในการเข้าถึงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์

2.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์

2.4 บันทึกผลการสังเกต

บันทึกผลการสังเกต

ลงชื่อ ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายวิโรจน์ พึ่งสวัสดิ์
วัน เดือน ปีเกิด	19 สิงหาคม 2528
สถานที่เกิด	อำเภอขามเฒ่ารัษฎกษณ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบริหารธุรกิจ การตลาด) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พ.ศ.2550
สถานที่ทำงาน	กรมส่งเสริมสหกรณ์ กองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ

